

Siseministri määruse „Lasketiiru ja laskepaiga ning laskevõistluse ja treeninglaskmise ohutusnõuded“ eelnõu SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

1.1 Sisukokkuvõte

Siseministri määrus „Lasketiiru ja laskepaiga ning laskevõistluse ja treeninglaskmise ohutusnõuded“ kehtestatakse relvaseaduse¹ (edaspidi *RelvS*) § 84 lõike 7 alusel. Praegu on kõnealused ohutusnõuded kehtestatud siseministri 26. veebruari 2021. aasta määrusega nr 12 „Lasketiiru ja laskepaiga ning laskevõistluse ja treeninglaskmise ohutusnõuded“² (edaspidi *määrus nr 12* või *kehtiv määrus*).

Eelnõu eesmärk on ajakohastada lasketiirude ja laskepaikade ohutusnõudeid, suurendada regulatsiooni õigusselgust ning viia kehtiv kord kooskõlla RelvS-i viimaste muudatuste, tehniliste arengute ja laskmistevõime praktiliste vajadustega. Eelnõu lähtub põhimõttest, et ohutuse tase ei vähene, kuid nõuded muutuvad paindlikumaks ning võimaldavad kasutada erinevaid tehnilisi ja organisatsioonilisi lahendusi samaväärse ohutustaseme saavutamiseks.

Määruse uuendamise vajadus tuleneb muu hulgas 1. oktoobril 2023 jõustunud RelvS-i muudatustest, millega tunnistati kehtetuks teenistusrelvi käitlevate asutuste lasketiire ja laskepaiku eraldi reguleerinud RelvS § 84¹. Selle tulemusel kohaldatakse RelvS § 84 alusel kehtestatud nõudeid ka teenistusrelvi käitlevatele asutustele. Eelnõuga täpsustatakse nende asutuste suhtes kohaldatavaid nõudeid ning luuakse ühtsem regulatsioon nii eraõiguslikele lasketiirudele kui ka teenistusrelvi käitlevate asutuste lasketiirudele ja laskepaikadele.

Oluliseks muudatuseks on vähem kahjustavate harjutusrelvade kasutamise ohutusnõuete kehtestamine. Seni puudus nende kasutamiseks ühtne regulatsioon. Uued nõuded võimaldavad selliste harjutusrelvade kasutamist paindlikumalt korraldada, säilitades samal ajal vajalikud ohutusgarantiid.

Eelnõuga täpsustatakse mitmeid praktikas küsimusi tekitanud nõudeid ning korrastatakse terminoloogiat. Muu hulgas täpsustatakse lasketiirude ja laskepaikade laskealade, kuulipüüdjate, taga- ja külgevallide ning muude ohutuslahenduste nõudeid. Samuti täpsustatakse vastutuse jaotust lasketiiru või laskepaiga omaniku, laskmise eest vastutava isiku ning laskmist läbiviiva isiku vahel.

¹ Relvaseadus – [RT I, 12.12.2024, 4.](#)

² Siseministri 26. veebruari 2021. aasta määruse nr 12 „Lasketiiru ja laskepaiga ning laskevõistluse ja treeninglaskmise ohutusnõuded“ – [RT I, 02.03.2021, 25.](#)

Võrreldes kehtiva regulatsiooniga on üheks olulisemaks muudatuseks vähese kasutusega lasketiiru regulatsiooni loomine. Tegemist on vähese kasutuskooormusega mitteärilise lasketiiruga, millele kohaldatakse kasutuse iseloomu arvestavaid erisusi. Seejuures tuleb ka sellise lasketiiru puhul tagada tavapärase lasketiiruga samaväärne ohutustase. Muudatuse eesmärk on parandada laskmisvõimaluste kättesaadavust piirkondades, kus olemasolevad lasketiirud paiknevad kasutajatest kaugel ning tavapärase lasketiiru rajamine ei oleks majanduslikult mõistlik.

Eelnõuga nähakse ette ka lasketiirude ja laskepaikade regulaarse enesekontrolli kohustus. Selle eesmärk on toetada riiklikku järelevalvet ning aidata lasketiirude pidajatel ennetavalt tuvastada ja kõrvaldada võimalikke ohutusriske. Sellega suureneb ohutuse tagamise järjepidevus ning paraneb lasketiirude ja laskepaikade vastavus kehtestatud nõuetele.

Eelnõu mõju on tervikuna valdavalt positiivne. Kõige olulisem mõju avaldub avaliku turvalisuse suurenemises, sest täpsustatud nõuded aitavad vähendada relvade kasutamisega seotud õnnetuste, vigastuste ja varakahju tekkimise riski. Positiivne mõju avaldub ka tervisekaitse paranemises, sealhulgas kinniste lasketiirude ventilatsiooninõuete täpsustamise kaudu, ning õigusselguse suurenemises, kuna regulatsioon muutub ühtsemaks ja paremini kohaldatavaks.

Eelnõu parandab laskespordi harrastajate, jahimeeste, relvaloa omanike ning teiste laskmistegevusega tegelevate isikute võimalusi kasutada lasketiire ja laskepaiku ohututes tingimustes. Vähese kasutusega lasketiirude regulatsioon aitab parandada laskmisvõimaluste regionaalset kättesaadavust eelkõige hajaasustusega piirkondades, kus olemasolevad laskmisvõimalused on piiratud.

Eelnõuga kaasneb teatud ulatuses kohanemisvajadus lasketiirude ja laskepaikade omanikele, valdajatele ning teenistusrelvi käitlevatele asutustele. Vajaduse korral tuleb kohandada olemasolevaid rajatisi või ajakohastada dokumentatsiooni ja töökorraldust. Kuna suurem osa kehtestatavatest nõuetest tugineb juba täna kasutusel olevatele ohutuslahendustele ning muudatustega kohanemiseks nähakse ette üleminekuperiood, on eelnõuga kaasnev haldus- ja majandusmõju mõõdukas.

Kokkuvõttes aitab eelnõu parandada avalikku turvalisust, suurendada õigusselgust ja tagada, et lasketiirude ja laskepaikade regulatsioon vastaks tänastele praktilistele vajadustele, säilitades samal ajal kõrge ohutustaseme. Kuna muudatused puudutavad valdavalt olemasoleva regulatsiooni täpsustamist, uuendamist ja ajakohastamist, kehtestatakse määrus uue terviktekstina.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Siseministeeriumi nõunik Riita Proosa (riita.proosa@siseministeerium.ee) ja õigusnõunik Marju Aibast

(marju.aibast@siseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud õigusnõunik Marju Aibast.

Eelnõu ja seletuskiri toimetatakse keeleliselt pärast kooskõlastusringi.

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõu, Euroopa Liidu õiguse rakendamise ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Eelnõuga tunnistatakse kehtetuks määrus nr 12 avaldamismärkega RT I, 02.03.2021, 25.

Eelnõu sisu selgitatakse põhjalikumalt nende sätete osas, mis on võrreldes määrusega nr 12 muutunud või uuena lisatud, samuti hinnatakse nende mõju. Muutmata kujul tervikteksti üle toodud sätete põhjalikumad selgitused, samuti nende mõjuanalüüsi, leiab määruse nr 12 eelnõu seletuskirjast³.

2023. aastal konsulteeriti erialaliitudega, paludes neilt tagasisidet määruse nr 12 rakendamise kohta: kas ja milliseid raskusi on ette tulnud, paluti hinnangut liitudele edastatud Siseministeeriumi koostatud määruse muutmise ettepanekute kohta ning samuti paluti saata ettepanekuid määruse muutmiseks, kui leitakse, et seda on vaja muuta osas, mida Siseministeeriumi muutmissettepanekud ei hõlma. Tagasiside saatsid mitmed organisatsioonid ning nendes esitatud ettepanekutega on üldiselt uue tervikteksti koostamisel arvestatud.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 32 paragrahvist, mis on koondatud kuude peatükki. Eelnõus on muudetud määruse ülesehitust võrreldes seni kehtiva määrusega: senine 3. peatükk on tõstetud 5. peatükiks ning senised 4. ja 5. peatükk vastavalt 3. ja 4. peatükiks, muudetud on mõnede sätete asukohta ning jagatud 2. peatükk jagudeks. Võrreldes määrusega nr 12 on lisandunud eelnõusse kümme uut paragrahvi. Peatükkide ümbertõstmise eesmärk on sätestada enne laskmisega seotud ohutusnõudeid puudutavaid sätteid kõik muud ohutusnõuded, mis tagavad üldise laskmise ohutuse. Viimase hulka kuuluvad ka laskmise eest vastutava isiku ja laskmist läbiviiva isikuga seotud sätted.

Eelnõus sätestatud nõuded on määrusega nr 12 võrreldes ajakohasemad ja detailsemad, jättes paindlikkust seal, kus vaja, kuid tagades lasketiirudes ja laskepaikades endiselt eelnõukohases määruses sätestatud ohutusnõuete rakendamisel kõrge ohutustase. Eelnõu ülesehitus on järgmine:

- 1. peatükk. Üldsätted (§-d 1–7)
- 2. peatükk. Lasketiiru ja laskepaiga ohutusnõuded (§-d 8–17)
 - 1. jagu. Lahtise ja poolkinnise lasketiiru ning laskepaiga ohutusnõuded (§-d 8–11)

³ Leitav: <https://eelnaud.valitsus.ee/main/mount/docList/3e501066-3c2d-488e-9ee5-8617d1e26118>

- 2. jagu. Kinnise lasketiiru ohutusnõuded (§ 12)
- 3. jagu. Eriliiki lasketiiru ja laskepaiga ohutusnõuded (§-d 13–17)
- 3. peatükk. Laskmise eest vastutava isiku määramine ja kohustused (§-d 18–19)
- 4. peatükk. Laskmist läbiviiva isiku määramine ja kohustused (§-d 20–21)
- 5. peatükk. Laskevõistluse ja treeninglaskmise ohutusnõuded (§-d 22–30)
- 6. peatükk. Rakendussätted (§-d 31–32)

Edasine annab ülevaate eelnõu sisust peatükkide kaupa.

1. peatükk. Üldsätted

Paragrahv 1 sätestab määruse reguleerimis- ja kohaldamisala. Võrreldes kehtiva määrusega on juurde tulnud kohaldamisala sätted (lõiked 2 ja 3) ja normitehniliselt jagatud määruse nr 12 reguleerimisala sätestav § 1 tekst kaheks nii, et lõikes 1 on määruse reguleerimisala ning lõigetes 2 ja 3 kohaldamisala puudutav säte.

Lõikes 1 esitatakse määruse reguleerimisala, kuhu võrreldes kehtiva määrusega lisatakse lasketiirus ja laskepaigas kasutada lubatud relvade hulka harjutusrelv. RelvS-i § 3 lõike 4 kohaselt on harjutusrelv ametirelv, täpsemalt teenistusrelv, mis on spetsiaalselt konstrueeritud või kohandatud mittekahjustava või vähe kahjustava suunatud lendkeha väljalaskmiseks ja milles kasutatakse mittekahjustavat või vähe kahjustavat laskemoona, või treeninguks kasutatav tulirelv, millest ei ole võimalik tulistada surmavat laskemoona.

Uue sõnastuse järgi kehtestatakse määruses ohutusnõuded lasketiirule ja laskepaigale, milles on lubatud lasta kuni 12,7 mm kaliibriga vintraudsest tulirelvast ja tsiviilkäibes lubatud sileraudsest tulirelvast ning harjutusrelvast. Tsiviilkäibes lubatud tulirelvadest laskmisel tohib kasutada vaid tsiviilkäibes lubatud laskemoona.

Eelnõukohase määruse nõuetele vastavates lasketiirudes ja laskepaikades tohib lasta kõiki kuni 12,7 mm kaliibriga vintraudseid tulirelvi olenemata sellest, kellele kuulub tulirelv. Seega võib kasutada ka Kaitseväge või Kaitseliidule kuuluvaid relvi, kuigi neid ei loeta tsiviilrelvadeks, vaid sõjaväerelvadeks. Olulised on relva tehnilised omadused, mitte selle kuuluvus. Samuti on lubatud kasutada teenistus- ja sõjaväerelvi, mille kaliiber ei ületa 12,7 mm. Need relvad on oma omadustelt võrreldavad tsiviilkäibes lubatud tulirelvadega ning erinevad neist peamiselt selle poolest, et võimaldavad automaattuld.

Määruse nr 12 ohutusnõuded on samaväärsed Kaitseväge või Kaitseliidu lasketiirudele kehtestatud nõuetega. Kuna eelnõukohast määrust kohaldatakse ka teenistusrelvi käitleva asutuse lasketiirudele, ei ole määrava tähendusega, kellele kuulub tulirelv, vaid olulisemad on tulirelva omadused, eelkõige, et tegemist on kuni 12,7 mm kaliibriga vintraudse tulirelvaga.

Lasketiiru ja laskepaiga ohutuseeskirjas ja sisekorraeeskirjas tuleb määrata, kas selles lasketiirus või laskepaigas on lubatud lasta automaattuld võimaldavast tulirelvast ainult üksiklaske või ka automaattuld.

Lõikes 2 täpsustatakse, et lasketiirus või laskepaigas ei tohi kasutada RelvS-i § 20 lõike 4 punktides 3–4 ja 6 nimetatud laskemoona⁴. Võrreldes kehtiva määrusega jäetakse eelnõukohase muudatusega sättest välja viide RelvS-i § 20 lõike 4 punktile 2, mis nimetab tsiviilkäibes keelatud laskemoonana soomustlābiva laskemoona – tulirelva padrun, mille kuulil on soomustlābistav kõvasūdamik. Määruse nr 12 järgi ei ole seda laskemoona lasketiirus ja laskepaigas kasutada lubatud. Soomustlābistava laskemoona kasutamist võib mõningatel juhtudel olla vaja teenistusrelvi kāitlevatele asutustele, kellel sellise laskemoona kasutamise õigus on. Näiteks võib seda olla vaja mõne materjali vastupidavuse katsetamisel. Seetõttu võib muudatuse järgi lasketiirus ja laskepaigas soomustlābistavat laskemoona kasutada. Siinkohal tuleb aga rõhutada, et soomustlābistav laskemoon on tsiviilkāibes keelatud, seega on selle lasketiirus või laskepaigas kasutamine lubatud üksnes teenistusrelvi kāitlevale asutusele.

Lõikes 3 nähakse ette, et käesoleva määruse §-e 8–14 ei kohaldata harjutusrelvale, mille suudmeenergia ei ületa tootja tehniliste andmete kohaselt 7,5 džauli ja milles kasutatakse laskemoonana ainult plast- või värvikuuli (edaspidi *vāhem kahjustav harjutusrelv*), kasutamisele lasketiirus või laskepaigas. Suudmeenergia on relvaraua suudmele võimalikult lähedalt mõõdetud pihtamisaengu kiiruse alusel arvutatud vāärtus. Arvutustes võetakse arvesse ka pihtamisaengu massi. Mõõtmise kaugus suudmest sõltub relva liigist, eelkõige lasu kāigus vālja lendavatest osakestest ning tekkivast suitsust, mis mõlemad võivad mõõtmist segada. Arvutatud vāärtus iseloomustab pihtamisaengu potentsiaalset kahjustusvõimet ja seda vāljendatakse tavaliselt džaulides pihtamisaengu ristlõikepindala ruutmillimeetri kohta. Relva või muu laskeseadeldise tootja võib suudmeenergiat valmistamisjārgselt mõõta ise – sellisel juhul tehakse seda tootja enda protseduuride järgi ja mõõdetud vāärtus on leitav kasutusjuhendis või saadaval tootja kāest. Tootja mõõtmised on orienteeritud kontrollima relva või laskeseadeldise vastavust kas riigis või kaubandussektoris kehtestatud piirvāärtustele ja vastavad ilmselt normide kehtestaja poolt seatud nõetele. Seega kui jārgitakse tootja ette nāhtud ohutusnõudeid, ei kujuta vāhem kahjustava harjutusrelva kasutamine suurt ohtu inimese tervisele, ei tekita tõsiseid vigastusi ega kahjustusi hoonetele või maastikule. Seetõttu ei ole nende kasutamine vōrreldav tulirelva kasutamisega. Vāhem kahjustav harjutusrelv vōimaldab lābi viia harjutusi, mis jāljendavad teenistuses esineda vōivaid ohtlikke situatsioone loomulikus keskkonnas. Näiteks kortertūūpi elamus, kontoris, mahajāetud linnakus või maastikul. Neid kohti aga ei ole vaja ega mõistlik muuta tulirelva laskmiseks ette nāhtud lasketiiruks või laskepaiga nõuetele vastavaks ning see ei tāidaks ka soovitud eesmārki, mistõttu nähakse ette sellisele laskmisele erand.

Paragrahv 2 sätetab māruses kasutatavad mõisted. Eesmärk on defineerida selle māruse tähenduses kasutatavate terminite tähendust, et māruse rakendajatel ja jārelevalve⁵ teostajatel

⁴ RelvS § 20 lg 4: Tsiviilkāibes keelatud laskemoon on:

3) soomust lābistava toimega lõhkelaskemoon ja sellise laskemoona kuulid;

4) soomust lābistava toimega sūūtelaskemoon ja sellise laskemoona kuulid;

6) eriohtlikkusega relvade, granaadiheitja ja RelvS § 83³ lõike 1 punktides 2–4 nimetatud sõjarelva laskemoon.

⁵ Märkus: Jārelevalve teostajaid on selle māruse kontekstis kolm: 1) enesekontroll ehk sisemine jārelevalve (teostaja lasketiiru ja laskepaiga omanik või valdaja); 2) riiklik jārelevalve (teostaja Politsei- ja Piirivalveamet)

oleks hõlpsamini võimalik leida ühine arusaam määruse nõuetest. Võrreldes kehtiva määrusega on muudetud terminite järjekorda, järjestades need tähestikulises järjekorras, muudetakse kolme termini definitsiooni ja lisatakse 12 uut terminit.

Võrreldes kehtiva määrusega ei muudeta terminite *laskmise eest vastutav isik* ja *laskmist läbiviiv isik* mõisteid (eelnoü § 2 punktid 10 ja 11). Laskmise eest vastutav isik on isik, kes vastutab lasketiiru või laskepaiga ohutusnõuetele vastavuse eest ning kellel on õigus korraldada ja läbi viia laskmisi ning laskmist läbiviiv isik on isik, kellel on lubatud lasketiirus või laskepaigas laskmist läbi viia.

Võrreldes kehtiva määrusega asendatakse termin *kõva materjal* või *objekt* terminiga *kõva pind*, *sealhulgas pinnas* (eelnoü § 2 punkt 5). Kõva pind, sealhulgas pinnas on betoon, kivimid, vesi, metall, külmunud või neile sarnaste omadustega materjal, mille omadused või koostisosad võivad põhjustada rikošeti. Muudatust on vaja, et esitada nende materjalide loetelu määrukses, mitte et see ei jääks ainult seletuskirja.

Võrreldes kehtiva määruse sõnastusega täpsustatakse termini *laskekabiin* sõnastust selliselt, et laskekabiinil on kuulikindlad külgseinad, mitte vaheseinad (eelnoü § 2 punkt 8). Laskekabiin on tulejoonel ohutuse tagamiseks kasutatav kuulikindlate külgseinte ja varikatusega laskekoht, mille eesmärk on vältida kuulide sattumist väljaspoole lasketiiru või laskepaika. Määrukses nr 12 kasutatav termin „vahesein“ viitab sellele, et mitu laskekabiini asetseb kõrvuti. Laskekabiin on üldjuhul eraldiseisev rajatis, mistõttu ei ole laskekabiini puhul vaheseinale viitamine asjakohane.

Iga rikošett võib olla ohtlik. Seetõttu võetakse määrukses termini *ohtlik rikošett* asemel kasutusele termin *rikošett* (eelnoü § 2 punkt 16). Uue sõnastuse kohaselt mõistetakse rikošetina haavlite, kuulide, nende osade, pinnasest ja muust materjalist pärinevate kildude pörkumist maapinnalt või takistuselt. *Mitterikošettivana* (eelnoü § 2 punkt 12) nähakse ette materjali või objekti omadust, tänu millele see materjal või objekt kuulitabamuse korral deformeerub või puruneb ega põhjusta rikošetti. Viimase puhul tuleb arvestada, et mitmete halbade asjade kokkusattumisel võib ka mitterikošettiva materjali kasutamisel siiski see põhjustada rikošeti, seega materjal peab olema selline, mis tavapärastes tingimustes ei põhjusta rikošetti.

Eelnõuga täiendatakse määrust kaheksa uue terminiga – *pehme pind*, *sihtmärk*, *kõva sihtmärk*, *pehme sihtmärk*, *põrkeplaat*, *kuulikindel sein*, *dünaamiline laskmine* ja *laskeraam*. Lisaks sõnastatakse terminitena määruse nr 12 § 3 lõike 1 punktides 7–10 lasketiiru ja laskepaiga aladena nimetatud *külgvall*, *tagavall*, *kuulipüüdja* ja *kuulisuunaja*. Muudatus on tingitud määruse rakendamisel esile tõusnud lasketiiru ja laskepaiga ohutusvallide, kuulikindla seina ja laskeala ohutusnõuete tõlgendamisest. Seni vaid seletuskirjas kirjeldatu tuuakse eelnõuga määruse teksti. See peaks kaasa aitama määruse rakendamisel ning lasketiirude ja laskepaikade üle järelevalve tegemisel.

ning 3) teenistuslik või haldusjärelevalve (teostab ministeerium oma valitsemisala asutus(t)e või teise ministeeriumi valitsemisala asutuse üle).

Eelnõus nähakse ette, et tagavall ja külgvall peavad olema kaetud pehme pinnase või mitterikošettiva pinnaga (materjaliga). *Pehme pind, sealhulgas pinnas* on eelnõu kohaselt muld, liiv ja murumätas, mis ei sisalda üle 30 mm läbimõõduga kive, samuti puit või neile sarnaste omadustega materjal, mis ei põhjusta rikošetti (eelnõu § 2 punkt 13). Pehme pinnase või mitterikošettiva materjali eesmärk on püüda kinni haavlid, kuulid, nende osad ja muust materjalist pärinevad killud.

Sihtmärk on laskmiseks ettenähtud ja selleks sobivast pehmest või kõvast materjalist valmistatud või kohandatud objekt, mille tabamisele lask suunatakse (eelnõu § 2 punkt 17). *Kõva sihtmärgina* nähakse ette sihtmärk, mis on valmistatud terasest, kõvast puidust või muust kõvast materjalist, mis kuuli tabamuse korral ei purune ja põhjustab rikošeti (eelnõu § 2 punkt 6). *Pehme sihtmärk* on valmistatud vineerist, papist, pehmest puidust, plastikust alumiiniumist või muust pehmest materjalist, mis kuuli tabamuse korral puruneb ega põhjusta rikošetti (eelnõu § 2 punkt 14). Seega eelnõuga defineeritakse sihtmärk üldisena ning seejärel ka pehme ja kõva sihtmärk eelkõige materjali, millest see konkreetne sihtmärk koosneda võib, kirjelduse abil.

Erinevalt kehtivast määrusest eristatakse eelnõukohases määrukses kuulisuunaja ja pörkeplaat. *Pörkeplaat* on eelnõu kohaselt kuulikindlast, mitterikošettivast või mitterikošettiva materjaliga kaetud rajatis, mille eesmärk on pikal distantstil laskmisel piirata haavlite ja kuulide väljumist lasketiirust või laskepaigast (eelnõu § 2 punkt 15). *Kuulisuunaja* on kuulikindlast, mitterikošettivast materjalist või mitterikošettiva materjaliga kaetud rajatis, mille eesmärk on kaitsta valgusteid, ventilatsiooni, lage ning sihtmärki hoidvaid ja teenindavaid süsteeme (eelnõu § 2 punkt 4). Kasutatakse seda peamiselt kinnises lasketiirus.

Kuulisuunaja ja pörkeplaadi ehitamisel soovivad eelnõu koostajad tugineda Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse (edaspidi *RKIK*) direktori 5. novembri 2025. aasta käskkirjaga nr 1-1/25/77 „Väljaõppeehitistele esitatavad nõuded“ (edaspidi *Kaitseväe väljaõppeehitiste nõuded*) kehtestatud nõuetele⁶, mida regulaarselt uuendatakse.

Kuulikindel sein on eelnõu kohaselt vahetult sihtmärkide või märkideala taga laskealaga paralleelne või laskeala külgedel sihtimisjoonega paralleelne sein haavlite, kuulide, rikošettinud kuulide, nende osade, pinnasest ja muust materjalist pärinevate kildude lasketiiru või laskepaiga territooriumilt väljalennu takistamiseks (eelnõu § 2 punkt 2).

Kuulipüüdja on kuulikindlast, mitterikošettivast materjalist või mitterikošettiva materjaliga kaetud rajatis laskealal või märkideala taga, mille eesmärk on püüda kinni haavlid, kuulid, nende osad ja muud killud ning vähendada rikošetiohtu ja piirata haavlite ning kuulide väljumist lasketiirust või laskepaigast (eelnõu § 2 punkt 3). Kuulipüüdja võib olla nii statsionaarne kui ka mobiilne.

⁶ Vt kuulipüüdja lk 12–16, pörkeplaat lk 18.

Dünaamiline laskmine on eelnõu kohaselt laskmine, mis eeldab laskurilt harjutuse vältel asendi või laskekoha muutmist, et tabada liikuvat, ilmutavat, lennutatavat või laskeala erinevatele asukohtadele paigutatud liikumatut sihtmärki (eelnõu § 2 punkt 1). Sellisteks laskeharjutusteks on näiteks praktilised jahilaskeharjutused (nt lennutatava sihtmärgi laskmine kaarrajalt ja liikuva uluki silueti laskmine), rahvusvaheliste laskespordiorganisatsioonide nagu International Practical Shooting Confederation⁷ (IPSC, eesti keeles Rahvusvaheline praktilise laskmise konföderatsioon) ja International Defence Pistol Association⁸ (IDPA, eesti keeles Rahvusvaheline Kaitserelva Assotsiatsioon) reeglite kohased *practical*-laskeharjutused, Sovelletu Reserviläisammunta⁹ (SRA, eesti keeles rakenduslik reservlaskmine) reeglite kohased laskeharjutused. Samuti on dünaamilised laskmised Kaitseväge, Kaitsejõudu ja teenistusrelvi käitlevate asutuste poolt läbi viidavad taktikalised ja lahinglaskmiste laskeharjutused.

Laskeraam on dünaamilisel laskmisel tulejoonele paigaldatav teiseldatav raam, mille eesmärk on tagada ohutus tulejoonel ning piirata haavlite ja kuulide väljumist lasketiirust või laskepaigast (eelnõu § 2 punkt 9).

Külgvall on laskeala külgedel sihtimisjoonega paralleelne pinnasest või muust materjalist rajatis haavlite, kuulide, rikošettinud kuulide, nende osade, pinnasest ja muust materjalist pärinevate kildude lasketiiru või laskepaiga territooriumilt väljalennu takistamiseks (eelnõu § 2 punkt 7).

Tagavall on vahetult sihtmärkide või märkideala taga ja laskealaga paralleelne pinnasest või muust materjalist rajatis, mille eesmärk on püüda kinni haavlid, kuulid, rikošettinud kuulid ja pinnasest või muust materjalist pärinevad killud (eelnõu § 2 punkt 18).

Paragrahv 3 sätestab lasketiirude ja laskepaikade liigid. Need on:

- 1) lahtine või poolkinnine lasketiir või laskepaik;
- 2) kinnine lasketiir või laskepaik.

Esimene on lasketiir või laskepaik, mille vähemalt üks külg on välispiirdeta ning kinnise lasketiiru või laskepaiga korral on see väliskeskkonnast eraldatud katusega ja kõigist külgedest püsivate välispiiretega. Võrreldes kehtiva määrusega ei ole liigituse põhimõtteid muudetud, ent lisatud on liigitusse ka laskepaik, mis sarnaselt lasketiiruga on eristatav ja liigitatav samade tunnuste alusel. Laskepaik on lihtsustatult öeldes ajutine lasketiir. Samuti on muudetud paragrahvi asukohta – määruses nr 12 asub see 2. peatükis, §-s 5. Kuna tegemist on üldise iseloomuga paragrahviga, on kohane see tuua 1. peatükki üldiste sätete alla, nagu seda on §-d 2 ja 4.

Paragrahvis 4 nimetatakse lasketiiru ja laskepaiga alad (kehtivas määruses § 3). Need on (lõige 1):

⁷ <https://www.ipsc.org/>

⁸ <https://www.idpa.com/>

⁹ <https://sra.ee/>

- 1) laskeala;
- 2) laskekoht;
- 3) laskmiseks ettevalmistamise ala;
- 4) märkideala;
- 5) ohuala;
- 6) ohutusala;
- 7) pealtvaatajate, kohtunike ja teenindava personali ala;
- 8) tulejoon.

Võrreldes kehtiva määrusega on lõikes 1 muudetud alade järjekorda ja need pandud tähestikuliselt järjekorda ning eelnõus viidatakse ainult eelnõukohase määruse § 4 lõike 1 vastavale numbrile. Eelnõu § 4 lõikesse 1 on lisatud uus ala – laskekoht, ning on muudetud märkidejoon (eelnõus muudetuna märkideala), laskmiseks ettevalmistatav ala, ohutusala ja ohuala kirjeldust (mõistet) ning välja on jäetud kehtiva määruse § 3 lõike 1 punktid 7–10 (tagavall, külgvall, kuulipüüdja ja kuulisuunaja), mis on viidud eelnõu §-i 2 mõistete alla.

Võrreldes kehtiva määrusega ei ole muudetud järgmiste alade kirjeldust: tulejoon, laskeala ning pealtvaatajate, kohtunike ja teenindava personali ala. *Laskeala* on tulejoone ja märkideala vahele jääv ala, mis on külgedelt piiratud, et laskealale ei satuks kõrvalised isikud ega loomad (punkt 1). *Pealtvaatajate, kohtunike ja teenindava personali ala* (punkt 7) on ainus termin, mida täpsemalt sisustatud ei ole, sest termin ise on piisavalt kirjeldav. Pealtvaatajate ala asub enamasti ohutuse tagamise eesmärgil laskjate (laskurite) seljataga, samas kui kohtunike või näiteks laskevõistlust teenindava personali ala vastavalt vajadusele kas laskeala külgedel või laskurite seljataga nii, et nendel aladel viibijatele on ohutus tagatud (nt kuulikindlate seinte vms). *Tulejoon* on laskekohtadega ala tulirelvade laadimiseks ja neist laskmiseks (punkt 8).

Lõikesse 1 on lisatud lasketiiru ja laskepaiga alade hulka *laskekoht* (punkt 2). See on tulejoonel või laskealal paiknev koht tulirelva laadimiseks ja sellest laskmiseks. Arvestades, et esineb laskeharjutusi, kus laskekohad võivad paikneda nii tulejoonel kui ka laskealal, ning lastakse nii paigalseisvaid kui liikuvaid sihtmärke, mis ei pruugi paikneda märkidejoonega paralleelsel sirgjoonel, on vaja määruks täpsustada, ning lisada laskekoht lasketiiru või laskepaiga alana.

Eelnõuga muudetakse võrreldes kehtiva määrusega *laskmiseks ettevalmistamise ala* kirjeldust (punkt 3). See on ala, kus kontrollitakse laskuri valmisolekut laskmiseks ning tulirelva ja varustuse vastavust võistluse või harjutuse nõuetele. Kehtivast sõnastusest võib aru saada, et see ala on ainult laskevõistlusel võistleja laskmiseks valmisoleku ja varustuse kontrollimiseks. Tegelikult on laskmiseks ettevalmistamise ala vaja kõikides lasketiirudes ja laskepaikades sõltumata sellest, kas tegemist on võistluse või treeninglaskmisega. Seetõttu muudetaksegi eelnõukohase määrusega laskmiseks ettevalmistamise ala sõnastust selliselt, et sõna „võistleja“ asendatakse sõnaga „laskuri“ ning lisaks võistlusele lisatakse harjutus, millal kontrollitakse laskuri valmisolekut.

Eelnõuga muudetakse kehtiva määruse termin „märkidejoon“ asendades selle terminiga „märkideala“, sest sihtmärgid ei pea paiknema ühel joonel, vaid võivad olla asetatud alal, kus

märgid asuvad, erinevatesse kohtadesse. Lisaks täpsustatakse, et sihtmärgid võivad olla nii pehmest, kui ka kõvast materjalist. Määruses nr 12 ei ole selgelt nimetatud, et kasutada võiks ka kõvast materjalist sihtmärke, kuid praktikas neid kasutatakse. Arvestades eeltoodut antaksegi märkidealale uus kirjeldus ning see on ala sihtmärkide, sealhulgas pehmete või kõvade sihtmärkide või muude tabamiseks valitud objektide väljapanekuks (punkt 4).

Eelnõuga muudetakse *ohuala* sõnastust (punkt 5). Uue sõnastuse järgi on ohuala laskekohast sihtmärkide sihtimisjoonest mõlemale poolele ulatuv sektor, mille piires võivad tulirelva kuul, selle killud või muust materjalist pärinevad killud tavalistes lasketingimustes lennata, ning mille piires tuleb laskmise ajal arvestada ohuga elule, tervisele ja varale. Juhul, kui lasketiirus või laskepaigas on mitu laskekohta, siis on lasketiiru või laskepaiga ohuala kõikide laskekohtade ohualade summa. Võrreldes kehtiva määrusega asendatakse sõnad “märklaua või märklehe” sõnaga „sihtmärkide“ ning jäetakse välja nõue, et ohuala peab olema sihtimisjoonest mõlemale poole 32°. Eelnõu järgi peab ohuala olema vähemalt 32° mõlemale poole sihtimisjoont üksnes dünaamilisel laskmisel (vt eelnõu ka § 8 lõige 4 selgitust).

Võrreldes kehtiva määrusega on muudetud ka *ohutusala* kirjeldust. Uues sõnastuses on see selgelt tähistatud ala laadimata relva kandepakendist või kabuurist välja võtmiseks ja sinna asetamiseks, tulirelva sihtimise, laadimise, vinnastamise ja muu sarnase harjutamiseks ning tulirelva hooldamiseks (punkt 6). Kehtiva määruse kohaselt on ohutusala ala, mis on ettenähtud tulirelva sihtimise, laadimise, vinnastamise ja muu sarnase harjutamiseks. Tegelikult on ohutusala mõeldud ka laadimata relva kandepakendist kabuuri ja kabuurist kandepakendisse asetamiseks aga ka tulirelva hooldamiseks, kui selleks tekib vajadus võistluse või treeningu ajal.

Ohutusalas peab olema vähemalt laud ning kindlaks määratud ja tähistatud püsiv ohutu suund, kuhu relvaraua võib suunata. Ohutusalas tähistatud ohutu suund peab paiknema nii, et selles suunas olevas alas ei ole inimesi. Ohutu suund võib olla näiteks vastu puitseina või tiiru välisseina. Et määrata ohutu suund, mis asub hoones, peab arvestama, et juhulasu tõttu väljalennanud kuul ei tohi ohustada inimesi, kes viibivad hoone teistel korrustel. Hoones tuleb ohutuks suunaks määrata soovitatavalt puitkattega kandev sein või välissein, mille taga ei viibi inimesi. Näiteks võib ohutusalasaks valida lasketiiru sihtmärkide ala, mida sel ajal ei kasutata ja mida laskmiseks kasutatav tiiru ala ei ohusta. Sel juhul on ohutu suund sihtmärkide poole, kuhu relva võib sihtimise harjutamisel suunata. Ohutusala püsiv ohutu suund määratakse sisekorraeeskirjaga või lähtudes vajadusest ka kohtuniku või laskmist läbiviiva isiku korraldusega.

Ohutusalas võivad olla ka relvapüramiidid või alused relvade paigutamiseks ajaks, mil neid ei kasutata. Ohutusalas on lubatud üle vaadata ja lahti võtta relva, selle osi ja lisaseadmeid, neid parandada, kokku panna, laadida salve või see relva küljest ära võtta ning treenida relva vinnastamist. Ohutuse tagamiseks ei tohi ohutuslal käidelda laskemoona, ega selle jäljendusi. Eeltoodust tulenevalt täpsustatakse eelnõuga ohutusalas lubatud ja keelatud tegevuste loetelu ning see nõue on võrreldes kehtiva määrusega sätestatud 3. peatükis, mis käsitleb laskevõistluse ja treeninglaskmise ohutusnõudeid. Nii sätestataksegi **eelnõu § 26 lõikes 1**, et ohutuslal on

keelatud käidelda laskemoona ning laskemoona jäljendusi, sealhulgas lahtiselt, pakendis, padrunisalves, trumlis või kiirlaadijas.

Määruse nr 12 § 3 lõiked 2–4 on eelnõukohase määruse §-st 4 välja jäetud, kuid kehtiva määruse § 3 lõige 2 ei ole siiski täielikult välja jäänud, vaid on esitatud veidi uuendatud kujul eelnõu § 8 lõigetena 1 ja 2.

Määruse nr 12 § 3 lõiked 3 ja 4 jäetakse välja, sest kehtiv määrus nõuab, et laskekohad peavad asuma märkidejoonega paralleelsel sirgjoonel, erandina on nähtud ette, et see nõue ei kehti lennutatavate sihtmärkide haavlitega laskmisele. Arvestades, et peale haavlitega laskmise harjutuse, on veel laskeharjutusi, kus laskekohad võivad paikneda nii tulejoonel kui ka laskealal, ning lastakse nii paigal seisvaid kui liikuvaid sihtmärke, mis ei pruugi asetseda märkidejoonega paralleelsel sirgjoonel, jäetaksegi kehtiva määruse § 3 lõiked 3 ja 4 välja kui liiga piiravad nõuded, eelnõu §-s 4 asendatakse termin *märkidejoon* terminiga *märkideala* ning *laskekoht* lisatakse lasketiiru või laskepaiga alana eelnõukohase määruse § 4 lõike 1 punkti 2, mis tagavad võimaluse eri liiki laskmisteks ega sea liigseid piiranguid.

Määruse nr 12 § 3 lõige 5 muutub eelnõus § 4 lõikeks 3 ja § 3 lõige 6 § 4 lõikeks 4. Võrreldes kehtiva määrusega viimase sõnastust ei muudeta, kuid muudetakse eelnõu § 4 lõike 3 sõnastust, mis käsitab varjendit. Märkidealal võib olla varjend kohtunike ja teenindava personali varjumiseks. Muudatusega täpsustatakse esemete loetelu, mis lisaks rikošettivatele kuulidele ei tohi varjendisse lennata. Varjend peab paiknema nii, et laskmisel ei lenda sinna haavlid, kuulid, nende osad ning pinnasest ja muust materjalist pärinevad killud.

Lõige 4 sätestab, et lasketiirus ja laskepaigas võib olla rohkem kui üks kuulikindlate rajatistega eraldatud laskeala. Sellega võimaldatakse lasketiirudes harrastada praktilise laskmise laskeharjutusi. Tavapraktika on, et praktilise laskmise laskeharjutuse alad on eraldatud vallidega ja tiirus võib neid olla palju ning iga ala suhtes peab olema tagatud ohutu laskmine. Samuti võib olla lasketiirus mitu, näiteks eri kauguselt sooritatavate laskmiste laskeala – need peavad olema eraldatud kuulikindlate seintega, et ei tekiks ohtu, kui lastakse külgnevatel laskealadel. Laskepaika võidakse vajadusel kasutada asjakohaste võistluste läbiviimiseks.

Paragrahv 5 sätestab lasketiirus ja laskepaigas kohustuslikud vahendid, mis kehtivas määruses on esitatud §-s 4. Viimane on eelnõukohases määruses normitehnilistel kaalutlustel jagatud kaheks: lõiked 1 ja 2 on sätestatud eelnõu §-s 5 ja lõiked 3 ja 4 eelnõu §-s 6, sest reguleerivad erinevaid asju. Hea õigusloome kohaselt sätestatakse sarnase sisuga normid ühes paragrahvis, erinevad normid eri paragrahvides.

Võrreldes kehtiva määrusega ei ole lõikes 1 muudetud loetelu vahenditest, mis peavad olema lasketiirus ja laskepaigas nähtaval kohal. Kehtiva määruse § 4 lõige 2 on aga jagatud kaheks, milles eelnõukohase määruse § 5 lõige 2 sätestab üldisena, mida sisekorraeeskiri kajastama peab ning lõikes 3 on täpsustatud loetelu andmetest, mida sisekorraeeskirjas esitada tuleb.

Paragrahviga 6 üle võetavad määruse nr 12 § 4 lõigete 3 ja 4 sisu ei ole § 6 lõigetes 1 ja 3 muutunud. Endiselt on kohustus anda laskevõistlusest, treening- või õppelaskmisest osavõtjal (edaspidi *laskur*) ja laskealas laskmise juures viibival isikul allkirjaga kinnitus, et nad järgivad lasketiirus või laskepaigas sisekorraeeskirja ja ohutusnõudeid (lõige 1). Lasketiiru ja laskepaiga omanikele või valdajatele aga kohustus pidada saadud kinnituste üle arvestust ning säilitada arvestuse pidamise dokumente vähemalt kuus kuud isiku lasketiirus või laskepaigas viibimisest arvates (lõige 3).

Lõikega 2 täpsustatakse, et allkirjaga kinnitust ei pea andma juhul, kui tegu pealtvaataja või muu isikuga, kes viibib üksnes talle ettenähtud ja laskmise läbiviimise alast eraldatud alal. Praktikas ei võeta ka praegu näiteks laskesuusatamise võistlust vaatama tulnud pealtvaatajatelt allkirja kinnitusena, et nad järgivad lasketiirus või laskepaigas sisekorraeeskirja ja ohutusnõudeid. Üldiseid ohutusnõudeid tutvustatakse, kuid pealtvaataja ei kinnita seda allkirjaga.

Paragrahvi 7 näol on tegemist uue lisatava paragrahviga määrusesse, mis sätestab lasketiiru ja laskepaiga omanikule ja valdajale sisuliselt enesekontrolli kohustuse. See tähendab, et lasketiiru ja laskepaiga omanikule ja valdajale pannakse kohustus kontrollida ka ise vähemalt üks kord aastas lasketiiru või laskepaiga vastavust kõnealuse määruse nõuetele (lõige 1). Kuigi iga laskmisharjutuse või -võistluse eel on vaja üle vaadata lasketiiru või laskepaiga vastavus eelnõukohase määruse nõuetele, on selle kontrolli all mõeldud suuremamahulist kontrollimist kui seda tehakse enne iga laskmisharjutust või -võistlust.

Enesekontrolli kohustust on rakendatud ka mujal ettevõtluses, mistõttu see ei ole iseenesest midagi uut. Kõige ligilähedasem neist on tuleohutuse enesekontroll, mida peaaegu kõik ettevõtted tegema peavad ja mis tähendab isiku kohustust kontrollida tema valduses olevat kinnisasja, ehitist, ruumi, seadet, nende kasutamise ohutust ja nõuetekohasust.¹⁰

Kui laskmisharjutuste ja -võistluste puhul hinnatakse nõuetele vastavust eelkõige selle järgi, kas konkreetsel päeval on võimalik laskeharjutusi teha või laskevõistlust pidada, siis vähemalt kord aastas tehtav kontroll peab olema põhjalikum ja hõlmama kogu lasketiiru või laskepaiga vastavust kehtestatud nõuetele. Selleks peab iga lasketiiru ja laskepaiga omanik kehtestama sisekorraeeskirjas või eraldiseisvas dokumendis korra, milles määratakse kindlaks kontrolli läbiviimise viis, kontrolli tegija, kontrolli tulemuste dokumenteerimise kord ning tuvastatud puuduste kõrvaldamise ja järelkontrolli korraldus (lõige 2). Kontrolli kohta koostatud aruanne peab olema kättesaadav riikliku järelevalve teostajale ehk Politsei- ja Piirivalveametile (edaspidi *PPA*). Aruannet ei pea pärast selle koostamist PPA-le eraldi esitama, kuid see peab olema järelevalve käigus PPA-le kättesaadav. Kui kontrolli teostab omanikust erinev isik, tuleb aruanne esitada ka lasketiiru või laskepaiga omanikule.

Teenistusrelvi käitleva asutuse lasketiiru ja laskepaiga eelnõukohase määruse nõuetele vastavuse kontrollimiseks kehtestab lasketiiru või laskepaiga omava asutuse juht või tema volitatud ametnik kontrollimise korra (lõige 3). Sarnaselt eraõiguslikule isikule kuuluva

¹⁰ Vt <https://www.rescue.ee/et/tuleohutuse-enesekontroll>.

lasketiiru ja laskepaiga puhul, peab teenistusrelvi käitleva asutuse asjakohases korras olema kirjeldatud, kuidas seda tehakse, kes teeb, kuidas dokumenteeritakse ja kuidas tuvastatud puudused kõrvaldatakse.

Juhul, kui puudusi ei tuvastata, ei pea teenistusrelvi käitlev asutus edastama aruannet tema üle haldus- või teenistuslikku järelevalvet teostavale ministeeriumile. Juhul, kui tuvastatakse, peab teenistusrelvi käitlev asutus edastama aruande viivitamatult enda üle haldus- või teenistuslikku järelevalvet tegevale ministeeriumile (lõige 4). Teenistusrelvi käitlevate asutuste üle haldus- või teenistuslikku järelevalvet tegevate ministeeriumite loetelu on esitatud RelvS-i § 88 lõikes 2:

- Justiits- ja Digiministeerium – vanglate üle;
- Kliimaministeerium – Keskkonnaameti üle;
- Rahandusministeerium – Maksu- ja Tolliameti üle;
- Siseministeerium – Kaitsepolitseiameti, PPA, Päästeameti ja Sisekaitseakadeemia üle.

Kaitseministeeriumi valitsemisalas käideldakse sõjaväerelvi (vt RelvS-i § 3 lõike 2 punkt 2), mistõttu neile seda nõuet ei kohaldata.

2. peatükk. Lasketiiru ja laskepaiga ohutusnõuded

Võrreldes määrusega nr 12 on eelnõukohases määruses jagatud normitehnilistel kaalutlustel¹¹ 2. peatükk kolmeks:

- esimeses jaos sätestatakse ohutusnõuded lahtistele ja poolkinnistele lasketiirudele;
- teises jaos on ohutusnõuded kinnistele lasketiirudele ja laskepaikadele ning
- kolmas jagu reguleerib ohutusnõudeid eriliigilistes lasketiirudes ja laskepaikades, kus lubatud lasta ainult teatud liiki tulirelvast või teatud sageduse ja laskude arvuga aastas, mistõttu neis võivad olla teistsugused, üldjuhul leebemad nõuded kui tavalistel ja sagedasti kasutatavatel lasketiirudel ja laskepaikadel.

Alljärgnevalt ohutusnõuded jagude kaupa.

1. jagu. Lahtise ja poolkinnise lasketiiru ning laskepaiga ohutusnõuded

Esimene jagu sisaldab osaliselt muudetud kujul kehtiva määruse §-s 6 sätestatud ohutusnõudeid lahtise ja poolkinnise lasketiiru jaoks. Need nõuded on normitehnilistel kaalutlustel¹² jagatud nelja erineva paragrahvi vahel – **eelnõu §-d 8–11**, sealjuures on muudetud ka sätete järjekorda.

Märkida tuleb, et võrreldes kehtiva määrusega on välja jäetud laskepaiga nõuded 1. jaost, sest laskepaik on ajutine, mille tulemusena ei ole võimalik ega mõistlik kehtestada laskepaigale samu nõudeid nõuetelevastava laskepaiga rajamiseks vajaliku aja ja investeeringute tõttu. Teoorias oleks see võimalik, kuid pragmaatilistel kaalutlustel ei ole see teostatav. Sellest tulenevalt kehtestatakse laskepaigale eraldi nõuded 2. peatüki 3. jaos.

¹¹ Vt Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ (edaspidi *HÕNTE*) § 26 lg 3 esimene lause, mille kohaselt sisuliselt seotud paragrahvidest koosnevad mahukad peatükid võib jaotada jagudeks, jaod jaotisteks ja jaotised alljaotisteks.

¹² Vt *HÕNTE* § 24 lg 5, mille kohaselt tuleb paljude lõigetega paragrahve vältida, rühmitades sättes sisu järgi mitmeks paragrahviks, samuti § 24 lg 4, mille järgi tuleb vältida mahukaid lõikeid.

Paragrahviga 8 kehtestatakse lahtise ja poolkinnise lasketiiru ohuala nõuded, mille lõigetes 1–4 on üldised nõuded ning järgnevatel erandid, sealhulgas kehtestatakse tingimused, millal ohuala olema ei pea. Kehtiva määruse § 6 kohaselt on lahtise ja poolkinnise lasketiiru peamiseks ohutuse tagamise eelduseks nõuetekohase tagavalli olemasolu. Eelnõuga seda muudetakse ja peamiseks ohutuse tagamise vahendiks saab piisava pikkusega ohuala. Eelnõu ettevalmistamise käigus konsulteeriti muu hulgas RKIK Kaitseväge väljaõppe ehitiste komisjoni (edaspidi *VÕEK*) liikmega, kes on pikaaegselt osalenud Kaitseväge harjutusväljade ja lasketiirude planeerimisel ning rajamisel ja lasketiirude ohutusega seotud praktiliste katsete läbiviimisega. Nende arutelude tulemusel jõuti arusaamisele, et praegune lähenemine vajab muutmist ja ohutuse tagamisel peaks eelkõige arvestama ohualaga.

Lõiked 1 ja 2 sisaldavad kehtiva määruse § 3 lõikes 2 sätestatud nõudeid. Lõikega 1 kehtestatakse kohustus, et ohualas ei tohi olla elamuid ega muid kasutatavaid ehitisi ega rajatisi, välja arvatud nende omanike või valdajate kirjalikul nõusolekul. Seda nõuet võrreldes kehtiva määruse sarnase nõudega muudetud ei ole.

Lõikes 2 sätestatud keeld on sama, mis kehtivas määruses, et laskmise ajal on inimeste viibimine ohualas keelatud, kuid on lisatud erand, millal seda keeldu ei rakendata – kui lastakse harjutusrelvaga, mille suudmeenergia ei ületa 7,5 džauli ja milles kasutatakse laskemoonana vaid plastik- või värvikuuli.

Lõikes 3 on ette nähtud, et lasketiiru märkideala taga peab olema ohuala pikkusega vähemalt 5000 m. Erandina nähakse ette, et ohuala peab olema vähemalt 2000 m, kui lastakse:

- 1) vintraudsest tulirelvast .22LR (5,6 x 15mmR) kaliibriga ääretulepadruneid, mille kuuli lubatud maksimaalne lähtekiirus on 360 m/s ja mille maksimaalne mass on 2,75 g, või
- 2) sileraudsest tulirelvast kuuli.

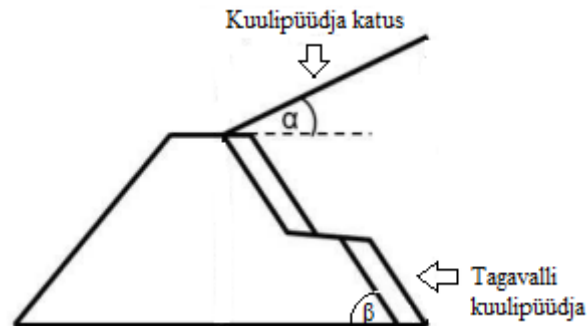
Võrreldes kehtiva määrusega muudetakse lõike ülesehitust, et oleks paremini arusaadav, millise kaliibriga laskemoona laskmisel peab ohuala olema vähemalt 2000 m. Ohuala pikkust eelnõuga ei muudeta.

Lõikes 4 nähakse ette, et dünaamilisel laskmisel peab ohuala olema vähemalt 32° mõlemale poole sihtimisjoont. RKIK VÕEK poolt läbi viidud uuringud ja katsed näitavad, et sihtimisjoonest mõlemale poole jäävat vähemalt 32° sektorit ei ole vaja igasugusel laskmisel, vaid peamiselt liikumisel või liikuvat sihtmärki lastes ehk dünaamilisel laskmisel, kuna sellisel laskmisel on kuulide ja haavlite sihtimisjoonest kõrvale kaldumise võimalus suurem kui paigal seistes liikumatu sihtmärgi laskmisel. Nimetatud laiuses ohuala sektor tuleb tagada laskuri laskealal liikumisel kogu laskeharjutuse vältel. Ohuala võib vähendada laskekabiini või laskeraamiga, kui lastakse paigal seistes liikuvat märki.

Lõikes 5 nähakse ette, et tagavalli pealmise kihi külmumisel üle 0,2 m sügavuseni on ohuala vähemalt 200 m. Ohuala võib puududa, kui tagavalli kuulipüüdjäl on katus. Võrreldes kehtiva määrusega on täpsustatud, et ohuala võib puududa, kui tagavalli kuulipüüdjäl on katus.

Kuulipüüdja katus aitab tagada selle, et laskmise ajal ei välju kuulid, haavlid jms laskealalt ega sea ohtu laskeala taga liikuda võivaid inimesi või seal asuvaid rajatisi. Üks võimalik lahendus on näidatud joonisel 1.

Joonis 1. Katusega kuulipüüdja asetsemine tagavalli vastas.

Lõigetes 6 ja 7 nähakse ette tingimused, millal võib lahtisel ja poolkinnisel lasketiirul ohuala puududa. Lisaks kehtivas määruuses sätestatule võib ohuala puududa, kui märkideala taga on tagavall või kuulikindel sein ja laskeala külgedel on külgvall või kuulikindel sein, mis vastab eelnõukohase määruuse § 10 nõuetele ja mille kõrgus vastab määruuse § 8 lõigete 6 ja 7 nõuetele. Nõuete kohase tagavalli ja külgvalli puudumisel peavad haavlite ja kuulide laskealast väljapääsu välistama pörkeplaadid, laskekabiin või looduslik reljeef ning kõrvaliste isikute ligipääs laskealale peab olema takistatud.

Oluline on ka märkida, et juhul, kui määruuse § 10 lõikes 7 nõue on täidetud ja külgvalli lasketiirul olema ei pea, loetakse ka, et § 8 lõigetes 6 ja 7 on külgvalli nõue täidetud ehk see võib puududa. Sellisel juhul kehtib määruuse § 8 lõigetes 6 ja 7 sätestatud nõue ainult märkideala taga oleva tagavalli või kuulikindla seina kohta.

Lõikes 8 nähakse ette erisus lõike 7 punktile 4 ehk kui lastakse püstolist kuni 50 m kauguselt .22LR (5,6 x 15mmR) kaliibriga ääretulepadruneid, mille kuuli lubatud maksimaalne lähtekiirus on 360 m/s ja mille maksimaalne mass on 2,75 g. Sel juhul peab märkideala taga olema tagavall või kuulikindel sein ja laskeala külgedel külgvall või kuulikindel sein, mille kõrgus vastab sama paragrahvi lõikes 7 sätestatule. Võrreldes kehtiva määruusega täpsustatakse eelnõuga määruuse teksti parema arusaamise tagamiseks.

Lõike 9 kohaselt võib ohuala lisaks lõigetes 6–8 kirjeldatule puududa ka juhul, kui lastakse harjutusrelvast, mille suudmeenergia ei ületa 7,5 džauli ja milles kasutatakse laskemoonana vaid plastik- või värvikuuli. Kuna see laskemoon on vähekahjustav, ei ole täiendavat ohuala vaja ning piisab, kui on täidetud eelnõukohase määruuse §-s 16 nimetatud nõuded.

Paragrahv 9 sätestab lahtise ja poolkinnise lasketiiru pinnase ja pörkeplaatide nõuded.

Lõikes 1 nähakse ette, et laskeala pinnas peab olema võimalikult sile alates sihtmärkide joonest kuni kaugeima sihtmärgini, et vältida rikošetiohtu. Kehtiva määruuse kohaselt ei tohi laskealal olla vähemalt 0,2 m sügavuseni kõva materjali ega objekte, mis võivad põhjustada kuuli ohtliku

rikošeti, välja arvatud juhul, kui selle välistavad kasutatavate kuulide omadused. See tähendab, et lasketiiru pidaja peab lasketiiru pinnast pidevalt 0,2 m sügavuselt läbi sõeluma. Ühtlasi välistab see nõue ka laskealale kõvade sihtmärkide paigutamise. Tuginedes RKIK VÕEK läbi viidud uuringutele ja katsetele leiab eelnõu koostaja, et nimetatud nõue ei peaks kohalduma laskealale ning piisab, kui laskeala pinnas on võimalikult sile.¹³ See tähendab, et laskealal ei tohi kasvada puud ja põõsad, samuti ei tohi pinnasest välja ulatuda kivid ja muu taoline, mis võib põhjustada rikošetti. Laskeala pind võib olla kaetud kunstmuru või muu mitterikošettiva materjaliga. Laskealal võib paikneda laskeharjutuse läbiviimiseks vajalik inventar.

Lõikes 2 nähakse ette, et pörkeplaatide paigutus peab takistama kuuli, selle osade ning pinnasest ja muust materjalist pärinevate kildude väljumise lasketiiru ohualalt. Võrreldes kehtiva määruse § 6 lõikega 12 asendatakse termin *kuulisuunaja* terminiga *pörkeplaat*. Kehtivas määrukses on püütud kuulisuunaja ja pörkeplaat sobitada kokku ühte terminisse, kuid õigusselguse ja parema terminikasutuse tagamiseks, on need siiski vaja selgelt eristada. Kuulisuunaja eesmärk on kaitsta valgusteid, ventilatsiooni, lage ning sihtmärki hoidvaid ja teenindavaid süsteeme. Pörkeplaadi eesmärk on pikkadel distantidel laskmisel piirata haavlite ja kuulide väljumist lasketiirust. Vastavalt on täpsustatud ka määrukses kasutatavaid termineid.

Lõigetes 3 ja 4 nähakse ette, et pörkeplaadi koostises ei tohi olla materjali ega objekte, mis võivad põhjustada haavlite, kuuli, nende osade ning pinnasest ja muust materjalist pärinevate kildude väljumise lasketiiru ohualalt. Kõva koostisega pörkeplaat tuleb katta vähemalt 5 cm paksuse materjaliga, nagu täispuut või pressitud puitlaastplaat, või muu paksuse, kuid sarnase omadusega materjaliga, mis ei põhjusta haavlite, kuuli, nende osade ning pinnasest ja muust materjalist pärinevate kildude väljumist lasketiiru ohualalt. Samamoodi lõikega 2 asendatakse ka lõigetes 3 ja 4 termin *kuulisuunaja* terminiga *pörkeplaat* võrreldes kehtiva määruse § 6 lõikega 13.

Paragrahv 10 reguleerib lahtise ja poolkinnise lasketiiru tagavalli, külgvalli ja kuulikindla seina nõudeid. Lõikes 1 nähakse ette, et tagavall ja külgvall on lasketiiru looduslik või tehislik välispiire, mis koosneb suuremas osas mullast, liivast või muust puistmaterjalist ja mille laskealapoolne kaldenurk on suurem kui 30°. Kehtivas määrukses ei ole ohutusvalli koostisosi ega minimaalset kaldenurka toodud, vaid neid selgitati seletuskirjas. Eelnõuga tuuakse ohutusvalli koostisosad ja minimaalne kaldenurk õigusselguse huvides määruksesse. Ohutusvalli minimaalse lubatud kaldenurga kehtestamisel on tuginetud RKIK VÕEK poolt uuringute ja katsete läbiviimisel saadud tulemustele, mille kohaselt tagab vähemalt 30° kaldenurk selle, et ohutusvall ära ei vajuks.¹⁴

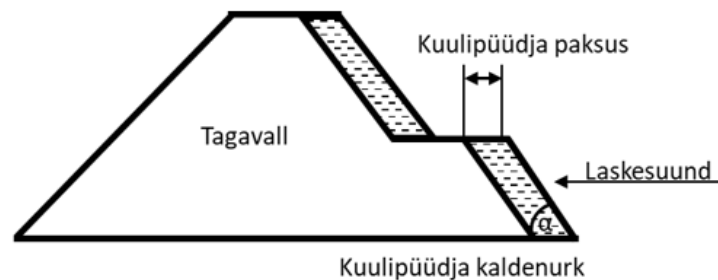
Ohutusvalli tagaosa ja külgede ehitamisel tuleb arvestada pinnasetüübi varisemisnurgaga. Ohutusvalli stabiilsust saab suurendada geotekstiilide, geovõrgu, nende kombinatsiooniga või muu mitterikošettiva materjaliga. Stabiilsuse suurendamiseks ja erosiooni vältimiseks võib pinnase katta muruga.

¹³ Vt Kaitseväe väljaõppeehitiste nõuded, lk 18.

¹⁴ Vt Kaitseväe väljaõppeehitiste nõuded, lk 11–12 ja 18.

Lõikes 2 nähakse ette, et tagavall peab paiknema vahetult sihtmärkide või märkideala taga. Tagavall võib olla kõvast pinnast, mis on laskeala poolt kaetud vähemalt 20 cm paksuse pehme pinnaga (möödetuna paralleelselt maapinnaga laskesuuna poolt) ning tagavalli hari on vähemalt 1,5 m laiune. Samuti nähakse ette, et külgvalli või laskeala küljel sihtimisjoonega paralleelse kuulikindla seina puudumisel peab tagavall ulatuma vähemalt 5 m üle äärmiste märklaudade või märklehtede keskpunktidest. Võrreldes kehtiva määrusega on koondatud nõuded ühte paragrahvi ja täpsustatud millisest materjalist tagavall koosneb.

Joonis 2. Tagavall

Lõikes 3 nähakse ette, et külgvall peab paiknema laskeala külgedel paralleelselt sihtimisjoonega ja katma kogu ohuala. Külgvall võib olla kõvast pinnast, mis on laskeala poolt kaetud vähemalt 20 cm paksuse pehme pinnaga ning külgvalli hari on ühtlane ja vähemalt 1000 mm ehk ühe meetri laiune. Laskeala poolse pehme pinna paksust mõõdetakse maapinnaga paralleelselt sarnaselt tagavalli pealmise pehme pinna mõõtmisega. Võrreldes kehtiva määrusega on nõuded koondatud ühte paragrahvi ja täpsustatud, millisest materjalist külgvall koosneb.

Lõikes 4 nähakse ette, et laskeala taga asuv kuulikindel sein peab paiknema vahetult sihtmärkide või märkideala taga, olema kaetud vähemalt 8 mm paksuse terasplaadiga ning külgvalli või laskeala küljel sihtimisjoonega paralleelse kuulikindla seina puudumisel ulatuma vähemalt 5 m üle äärmiste märklaudade või märklehtede keskpunktidest. Laskeala taga asuva kuulikindla seina ees peab olema kuulipüüdja. Võrreldes kehtiva määrusega täpsustatakse, et laskeala taga asuv kuulikindel sein peab olema kaetud vähemalt 8 mm paksuse terasplaadiga ning selle ees peab olema määruse nõuetele vastav kuulipüüdja.

Kehtivas määruses ei ole nõudeid laskeala külgedel paiknevale kuulikindlale seinale, kuid need on mõistlik ette näha. Lõikes 5 nähakse ette, et laskeala küljel asuv kuulikindel sein peab paiknema laskeala külgedel paralleelselt sihtimisjoonega ja katma kogu laskeala ning olema valmistatud kuulikindlast materjalist. Kuna laskeala külgedel paiknevad kuulikindlad seinad ei ole mõeldud sinna sihtimiseks vaid selleks, et need püüaksid kinni juhuslikud kuulid, rikošettuvad kuulid, nende osad ning pinnasest ja muust materjalist pärinevad killud, peavad laskeala külgedel paiknevad kuulikindlad seinad laskeala poolt olema kaetud vähemalt 50 mm paksuselt püstroovitusel 12 mm paksuse pressitud puitlaastplaadi, 12 mm vineeri, 12,5 mm kipsplaadi või muu samade omadustega mitterikošettiva materjaliga selliselt, et laskekohast ei oleks kuulikindlat seina näha või peab seina tabamine olema takistatud pörkeplaatidega.

Selleks, et tagada katte taha sattunud haavlite, kuulide, nende osade ja muude kildude välja kukkumine nähakse lõikes 6 ette, et kuulikindla sein kätte alumine äär peab lõppema 30 mm enne laskeala maapinda. 30 mm on piisav, et katte taha sattunud esemed oleks võimalik reostuse vältimiseks eemaldada, kuid samas varjab kate kuulikindla sein.

Lõikes 7 nähakse ette erisus, et külgvall või laskeala küljel sihtimisjoonega paralleelne kuulikindel sein võivad puududa, kui kuulide jmt laskealast väljapääsu välistavad nõuetekohane tagavall, kuulisuunajad, pörkeplaadid, kuulipüüdjad, laskekabiin, laskeraam või looduslik reljeef ning kõrvaliste isikute ligipääs laskealale on takistatud. Võrreldes kehtiva määruse § 6 lõikega 7 täpsustatakse kaitserajatiste loetelu, mille olemasolul ei ole külgvall või laskeala küljel sihtimisjoonega paralleelne kuulikindel sein nõutud. Loetellu lisatakse tagavall ja pörkeplaadid ning välja jäetakse kasutatavate kuulide omadused. Turvalisuse tagamiseks lisandub nõue, et samal ajal peab kõrvaliste isikute ligipääs laskealale olema takistatud.

Lõikes 8 nähakse ette, et ohutusvalli (st külgvalli ja tagavalli) või kuulikindla sein kõrgust mõõdetakse märkideala maapinna kõrgeima punkti kõrguse suhtes. Praktikas on ette tulnud juhuseid, kus lasketiiru pidaja on ohutusvalli nõutavat kõrgust soovinud kompenseerida märkideala taha või kõrvale vahetult kaevatud kraaviga mõõtes ohutusvalli kõrgust kraavi põhjast. See aga ei taga haavlite, kuuli, rikošettinud kuuli, nende osade ning pinnasest ja muust materjalist pärinevate kildude lasketiiru ohualalt väljumise takistamist. Eeltoodust tulenevalt on võrreldes kehtiva määrusega sõnastust täpsustatud selliselt, et oleks selgelt arusaadav, millisest punktist ohutusvalli või kuulikindla sein kõrgust mõõdetakse.

Paragrahviga 11 nähakse ette, et märkideala tagune ohuala ja laskeala peavad olema piiritletud käesoleva määruse lisas esitatud kirjeldusele vastavate hoiatussiltidega nii, et ohualale või laskealale ei ole võimalik siseneda hoiatussilti märkamata. Hoiatussiltide vahemaa on kuni 40 m. Need nõuded on toodud kehtiva määruse § 6 lõikes 11 ja neid eelnõu järgi ei muudeta.

2. jagu. Kinnise lasketiiru ja laskepaiga ohutusnõuded

Teise jaoga reguleeritakse kinnise lasketiiru ja laskepaiga ohutusnõudeid ning see koosneb ühest paragrahvist. Kinnine lasketiir asub alati hoones või muus seinte ja laega rajatises, laskepaiga rajamine on pigem harv, aga mitte välistatud ega võimatu, mistõttu kehtestatakse nõuded ka kinnisele laskepaigale. Kehtivas määrukses reguleerib kinnise lasketiiru ohutusnõudeid § 7, eelnõukohases määrukses **§-s 11**. Võrreldes määrusega nr 12 ei muudeta eelnõuga ainult lõikes 4 sätestatud nõuet, lõigetes 1–3 ja 5–6 seda tehakse suuremal või vähesemal määral.

Lõikes 1 nähakse ette, et lasketiiru ja laskepaiga seinad, lagi ja põrand peavad olema kuulikindlad või tagama, et haavlid, kuulid, nende osad ning pinnasest või muust materjalist pärinevad killud ei välju lasketiirust või laskepaigast. Võrreldes kehtiva määrusega täiendatakse esemete loetelu, mille lasketiirust ja laskepaigast väljumise peavad lasketiiru ja laskepaiga seinad, lagi ja põrand takistama. Loetellu lisatakse haavlid, nende osad ning pinnasest või muust materjalist pärinevad killud.

Lõikes 2 nähakse ette, et lasketiiru ja laskepaiga kõik seinad peavad olema kaetud vähemalt 1,2 cm paksuse mitterikošettiva materjaliga või peab seinte tabamine olema välditud pörkeplaatide abil. Võrreldes kehtiva määrusega jäetakse välja tekstiosa „vähemalt 2 m ulatuses alates tulejoonest märkideala suunas“, millega tõstetakse kinnise lasketiiru ja laskepaiga ohutust. Ühtlasi korrastatakse lõike sõnastust ja terminikasutust – termin *kuulisuunaja* asendatakse terminiga *pörkeplaat*. Eelnõu kohaselt on kuulisuunaja eesmärk kaitsta valgusteid, ventilatsiooni, lage ning sihtmärki hoidvaid ja teenindavaid süsteeme. Pörkeplaadi eesmärk aga piirata haavlite ja kuulide väljumist lasketiirust või laskepaigast ning oma omaduste tõttu sobib ka lasketiiru ja laskepaiga seinte tabamise vältimiseks.

Kui kehtiv määrus näeb ette, et kinnisesse lasketiiru paigaldatud ventilatsioon peab tagama püssirohugaaside äratõmbe tulejoonelt, siis eelnõukohase lõikega 3 täpsustatakse seda sellisel, et püssirohugaaside äratõmme lasketiirus ja laskepaigas peab olema tagatud tulejoonelt märkideala suunas. Seda on vaja selleks, et tagada parem õhuvahetus ja suurem püssirohugaaside, plii ja tolmu äratõmme laskealalt.

Lõike 4 kohaselt peavad vahetult tulejoone taga asuvas piirkonnas lasketiiru ja laskepaiga seinad ja lagi olema kaetud laskmisega kaasnevat müra summutava materjaliga. Lasketiirus ja laskepaigas, kus kasutatakse mitut tulejoont, peab müra summutava materjaliga olema kaetud üksnes alalise tulejoone tagune ala. Võrreldes kehtiva määrusega seda nõuet muudetud ei ole.

Lõige 5 sätestab, et märkideala taga oleva kuulipüüdja materjal, paksus ja omadused peavad tagama kõikide kuulide vastuvõtu. Eelnõu järgi jäetakse võrreldes kehtiva määruse § 7 lõikega 5 välja sõnad „ja välistama ohtliku rikošeti“. Eelnõuga asendatakse termin *ohtlik rikošett* terminiga *rikošett*, mistõttu ei ole sellele viitamine enam asjakohane.

Lõige 6 paneb kohustuse lasketiiru pindu korrapäraselt märgpuhastada, et vältida tuleohtu. Kuna laskepaik on ajutine koht laskmiseks, siis laskepaiga jaoks seda nõuet ette ei nähta.

Võrreldes kehtiva määruse § 7 lõikega 6 jäetakse eelnõukohasest määrusest välja sõnad „tulejoone lähistel olevaid“, sest mitte ainult tulejoone lähistel olevaid pindu, vaid kogu kinnise lasketiiru pindasid peaks märgpuhastama. Seda on vaja nii tuleohtu vältimiseks kui ka selleks, et eemaldada kinnise lasketiiru pindadelt võimalikult palju keemilisi ühendeid, mis laskmise käigus ruumi lenduvad ja võivad sissehingamisel kahjustada lasketiirus viibijate tervist. „Korrapäraselt“ tähendab vajaliku sagedusega, mis on seotud sellega, kui intensiivselt ja sageli lasketiiru kasutatakse, millist laskemoona kasutatakse jne.

3. jagu. Eriliiki lasketiiru ja laskepaiga ohutusnõuded

Kolmas jagu hõlmab kehtiva määruse §-e 8 (ohutusnõuded haavlite laskmisel lasketiirus ja laskepaigas) ja § 9 (laskesuusatamise lasketiiru ohutusnõuded), mis eelnõukohases määruses vastavalt §-d 13 ja 14. Eelnõuga lisatakse sellesse jakku kaks uut eriliiki lasketiiru ja laskepaika

– vähese kasutusega lasketiir (§ 15) ning vähem kahjustava harjutusrelva lasketiir ja laskepaik (§ 16), samuti kehtestatakse laskepaiga ohutusnõuded (§ 17).

Paragrahviga 13 reguleeritakse ohutusnõudeid haavlite laskmisel lasketiirus ja laskepaigas. Kuna haavlitaskmisel ei sihitata kõikide laskeharjutuste käigus tagavalli suunas, vaid sihitakse sihtmärke ka õhus (nn taldrikute laskmine), on sätestatud sellisele tegevusele eraldi ohuala nõuded, sest §-des 8 ja 10 tagavallile kehtestatud nõuded ei ole ohutuse tagamiseks piisavad või on ülearu (st ei täida oma eesmärki).

Eelnõu § 13 lõike 1 kohaselt on kuni 2,5 mm läbimõõduga haavlite laskmiseks kasutatava lasketiiru ohuala pikkus tulejoone ja haavlite langemiskoha vahel vähemalt 250 m. Lõike 2 kohaselt on üle 2,5 mm läbimõõduga haavlite laskmiseks kasutatava lasketiiru ohuala pikkus tulejoone ja haavlite langemiskoha vahel vähemalt 900 m. Mõlemas lõikes kirjeldatud nõudeid kohaldatakse vaid lennutatavate sihtmärkide laskmisel. Võrreldes kehtiva määrusega nende kahe lõike nõudeid muudetud ei ole.

Lõikega 3 pannakse hoiatussiltidega ohuala piiritlemise kohustus, et inimesed ei läheks laskmise ajal haavlite laskmise ohualasse, sest ka vabalt ülalt kukkuv haavel võib põhjustada inimesele vigastusi. Sellest tulenevalt on vaja keelata inimestel viibida haavlite langemise ohualas. Hoiatussiltide vahemaa on kuni 25 m. Võrreldes kehtiva määrusega on muudetud ainult viidet määruse lisale, millega kehtestatakse hoiatussiltide kuju ja sellel olev tekst. Kehtivas määruses on viidatud § 6 lõikele 11, mis eelnõu järgi on § 11, kuid kuna viimane viitab määruse lisale, puudub vajadus viidata hoiatussiltidele § 11 kaudu, vaid normitehniliselt korrektne on viidata otse määruse lisale.

Eelnõuga lisatakse §-le 13 uus lõige 4, milles nähakse ette, et haavlite laskmisel lasketiirus ja laskepaigas ei ole nõutud määruse § 10 nõuetele vastavad kül- ja tagavall või kuulikindel sein, kui on täidetud määruse § 13 lõigetes 1–3 nimetatud nõuded (st eespool kolmes lõikes kirjeldatud nõuded). Uue lõike lisamist on vaja parema selguse saamiseks, millal ei ole haavlite laskmise lasketiirus ja laskepaigas kül- ja tagavalli või kuulikindlaid seinu vaja.

Paragrahvis 14 sätestatakse laskesuusatamise lasketiiru ohutusnõuded. Lõikega 1 reguleeritakse millised peavad olema nõuded lahtise või poolkinnise lasketiiru jaoks, mida kasutatakse laskesuusatamiseks. Selline lasketiir peab vastama spordiala rahvusvahelistele nõuetele¹⁵. Laskmine toimub üldjuhul 50 m kauguselt sihtmärkidest. Laskemoonana on lubatud lasta ainult .22LR (5,6 x 15mmR) kaliibriga ääretulepadruneid, mille kuuli lubatud maksimaalne lähtekiirus on 360 m/s ja mille maksimaalne mass on 2,75 g. Võrreldes kehtiva määrusega on lõikes 1 muudetud selles lasketiirus lubatud laskemoona nimetust ning välja on jäetud keeld kasutada selles tiirus muid tulirelvi peale laskesuusatamise püsside. Lõikes 1 ettenähtud nõuetele vastavat laskemoona saab kasutada nii vintraudses püssis kui ka püstolis. Nõuetele vastavat laskemoona kasutades on edaspidi lubatud laskesuusatamise lasketiirus lasta ka muid vastava kaliibriga tulirelvi, muutes nii selliste lasketiirude kasutamist paindlikumaks.

¹⁵ Vt näiteks www.biathlonworld.com

Kehtiva määruse lõike 2 kohaselt peab märkidejoone taga olema [kehtiva] määruse § 6 lõikes 2 sätestatud kõrgusega tagavall. Tagavall võib olla madalam, kui tagavallil on kuulipüüdja, kuid mitte madalam kui 2,5 m. Tagavall koos kuulipüüdjaga peavad olema vähemalt 4,4 m kõrge. Eelnõuga seda muudetakse ning lõikes 2 nähakse ette, et märkideala taga peab olema eelnõukohase määruse § 8 lõikes 6 sätestatud kõrgusega tagavall või kuulikindel sein (st 4,4 m). Eelnõu kohaselt peab kuulipüüdja asetsema tagavalli või kuulikindla seina ees, mitte selle peal, sest sihtimisjoonelt sihtmärki sihtides peaks kuul tabama kuulipüüdjat, mis peaks vastu võtma kõik kuulid. Nõuded tagavallile on kirjas eelnõu § 10 lõigetes 1 ja 2. Lõike senine teine ja kolmas lause jäetakse tekstist välja, sest sisuliselt on nendes sätestatud nõuded koondatud muudetud esimesse lausesse.

Lõike 3 kohaselt võivad laskeala külgedel paiknev pörkeplaat ja tagavalli või laskeala taga asuva kuulikindla seina kuulipüüdja olla puidust, mille minimaalne paksus on 100 mm. Võrreldes kehtiva määrusega tehakse lõikes 3 muudatusi, mis on tingitud terminite ja lasketiiru alade osas eelnõuga tehtavatest muudatustest (vt eelnõu §-id 2 ja 4).

Võrreldes kehtiva määrusega on [kehtiva määruse] lõike 4 tekst jagatud kaheks, sest see sisaldab kahte eri normi – esimeses lauses ohuala kohustust, kui tagavall puudub ja teises lauses ohuala piiritlemise kohustust hoiatussiltidega. Eelnõu § 14 lõikes 4 sätestatakse, et juhul, kui tagavall või kuulikindel sein puudub, peab märkideala taga olema ohuala pikkusega vähemalt 2000 m. Võrreldes kehtiva määrusega põhimõtet muudetud ei ole, muudatus on tingitud terminite muutusest ja muutunud viite tõttu.

Lõikega 5 pannakse kohustus piiritleda ohuala määruse lisa kohaste hoiatussiltidega ning need peavad olema paigutatud selliselt, et ohualasse ei ole võimalik siseneda hoiatussilti märkamata. Hoiatussiltide vahemaa on kuni 40 m. Hoiatussiltide paiknemist võrreldes kehtiva määrusega ei muudeta.

Paragrahviga 15 kehtestatakse ohutusnõuded vähese kasutusega lasketiirule. Lõike 1 järgi on vähese kasutusega lasketiir selline lahtine või poolkinnine lasketiir:

- 1) milles tehakse kuni 10 000 lasku aastas,
- 2) mida kasutatakse kuni kaks korda nädalas,
- 3) kus ei korraldata laskevõistlusi ning
- 4) kus ei osutata laskmisega seotud teenust majandustegevusena.

Vähese kasutusega lasketiiru mõiste sisaldab ühtlasi ka tingimusi, millal on tegu vähese kasutusega lasketiiruga. Kõik neli tingimust peavad olema täidetud selleks, et lasketiir saaks kanda nimetust „vähese kasutusega lasketiir“ ja selle rajamisel piisaks määruse §-s 15 sätestatud nõuete täitmisest. See tähendab, et seda lasketiiru ei tohi iga päev kasutada ning juhul, kui toimub laskepäev, siis ei tohi seda intensiivselt kasutada ehk palju laske samal päeval lasta. Näiteks, kui lasketiiru kasutatakse maksimaalselt 104 korda aastas, võib aastase laskude piirmäära järgimiseks teha ühel laskepäeval maksimaalselt 96 lasku. Kui kasvõi üks nendest neljast tingimusest ei ole täidetud, näiteks tehakse rohkem kui 10 000 lasku aastas, kasutatakse

lasketiiru rohkem kui kaks korda nädalas või osutatakse seal laskmisega seotud teenust majandustegevusena, ei ole enam tegemist vähese kasutusega lasketiiruga ning täidetud peavad olema ka kõnealuse määruse 2. peatüki 1. jaos lasketiirule kehtestatud nõuded.

Piirmäärad 10 000 lasku aastas ja kuni kaks kasutuskorda nädalas on kehtestatud kumulatiivselt, et välistada olukorrad, kus lasketiiru kasutatakse küll vähestel päevadel, kuid väga suure laskekoormusega, või vastupidi, väikese laskude arvuga, kuid väga sagedasti. Mõlema tingimuse samaaegne täitmine tagab, et tegemist on tegelikult vähese kasutusega lasketiiruga ning sellest tulenevad müra-, keskkonna- ja ohutusriskid jäävad oluliselt väiksemaks kui tavapärase lasketiiru puhul. Samuti välistatakse sellega olukord, et lasketiiru kasutatakse näiteks 50 päeva järjest mis müra ja keskkonnakaitse aspektist on naabruskonnale üsna koormav ja ei täida enam oma eesmärki – vähene kasutamine.

Piirmäär 10 000 lasku on sätestatud Soome eeskujul, kus on hinnatud 10 000 lasku aastas väiksema mõjuga laskmistegevuseks võrreldes tavapäraste lasketiirudega.

Kehtivas määrides sellelaadseid nõudeid ega lasketiiru eriliiki ei ole. Vähese kasutusega lasketiiru regulatsiooni eesmärk ei ole vähendada ohutuse taset võrreldes tavapärase lasketiiruga, vaid võimaldada proportsionaalsemate nõuete kohaldamist olukorras, kus lasketiiru kasutuskooormus on väga väike ja sellest tulenev risk väiksem. Regulatsioon lähtub põhimõttest, et avaliku ohutuse tase peab jääma samaväärseks tavapärase lasketiiru puhul nõutuga, kuid ohutuse tagamiseks võib kasutada ka alternatiivseid lahendusi, mis on sobivad vähese kasutusintensiivsusega lasketiirude puhul. Sellega vähendatakse põhjendamatut haldus- ja investeerimiskooormust isikutele, kes soovivad rajada mitteärilisel eesmärgil ning vähese kasutuskooormusega lasketiiru.

Vähese kasutusega lasketiiru rajamise võimaluse kehtestamise on tinginud muu hulgas muutunud julgeolekuolukord ning vajadus paremini kaasa aidata muu hulgas kaitsetahte suurendamisele ning suurenenud ühiskondliku huvi laskespordiga tegelemise ja relvakäsitsemise oskuse säilitamise vastu. Samuti toetab regulatsioon võimalust tegeleda laskmisharrastusega piirkondades, kus olemasolevad lasketiirud asuvad kaugel ning nende kasutamine on seetõttu piiratud. Sel viisil aitab regulatsioon kaasa elanike võimalustele oma laskeoskust harjutada ja alal hoida. Kavandatavad muudatused pakuvad täiendava võimaluse nendele inimestele, kes ei soovi ühineda näiteks Kaitseliiduga, kuid soovivad siiski mingil viisil panustada kaudselt riigikaitse, olles harjutanud laskmist piisavalt, et mobilisatsioonikutse saamise järel ei ole vaja teda reservis olnud inimesena harjutada uuesti tulirelvast laskma, vaid ta on saanud seda teha oma kodulähedases lasketiirus.

Eestis on olemasolevad lasketiirud hajutatud ebaühtlaselt, mistõttu jäävad lähimad lasketiirud ja laskepaigad paljudele inimestele kodust liiga kaugale. Samas vähese kasutuse, sealhulgas äritegevuse puudumise tõttu, ei tasu ära investeringute tegemine eelnõukohase määruse 2. peatüki 1. jaos sätestatud nõuetele vastava lasketiiru rajamiseks. Laskepaigad on ajutise iseloomuga ja nende rajamine pikemaks perioodiks ei ole mõeldav, samuti mitte olukorra tekitamine, kus sama asukohta peaaegu iga nädal üheks-kaheks päevaks laskepaigana

kasutatakse (muutuks juba lasketiiruks). Sellisel juhul on otstarbekas rajada püsiva iseloomuga lasketiir. Seetõttu nähakse eelnõuga ette vähese kasutusega lahtised või poolkinnised lasketiirud, milles on nõudeid vähese kasutuse tõttu veidi lihtsamaks muudetud, kuid tagatud peab olema siiski samaväärne ohutus nagu tavapärastel, tiheda kasutusega lasketiirudel.

Lõikes 2 sätestatakse järgmine tingimus, millele vähese kasutusega lasketiir vastama peab. Nimelt, peab asukohana kasutama looduslikku territooriumi või selleks kohandatud territooriumi või ehitist.

Erialaliitude ja ekspertidega konsulteerimise käigus avaldati arvamust, et tõenäoliselt rajatakse sellist liiki lasketiir peamiselt lahtise või poolkinnise lasketiiruna. Vähese kasutusega lasketiiru võib rajada näiteks vanasse karjääri, kust maavara kaevandamine on ammendunud; lagedale alale, mille ühes küljes on järsk nõlv; vanasse, kasutuseta seisvasse lauta¹⁶ (katusega või ilma). Lihtsustatud nõuete täitmise üheks eelduseks on see, et lasketiiru asukohas on olemas looduslik või tehisk pinnavorm või ehitise osa, mis püüab täielikult või osaliselt kinni kuulid või haavlid. Tegemist on ühe peamise ohutusmeetmega.

Eelnõu kohaselt peab olema lasketiiru rajamiseks maaomaniku või ehitise omaniku taasesitatavas vormis esitatud kirjalik nõusolek. Samuti tuleb järgida RelvS-i § 84 lõikes 3 sätestatud nõudeid kohaliku omavalitsuse (edaspidi KOV), kelle territooriumile see tahetakse rajada, ja PPA nõusoleku saamiseks. Naaberkinnistute omanikud kaasab vajadusel KOV, kui ta menetleb laekunud taotlust nõusoleku andmiseks, sest KOV tunneb kohalikke olusid ning omavalitsuse territooriumil elavaid elanikke kõige paremini. Arvestades, et vähese kasutusega lasketiirule kohaldatakse tavapärasest lasketiirust osaliselt erinevaid tehnilisi nõudeid, võimaldab menetluse käigus KOV-il hinnata konkreetse asukoha eripära ja tagada, et lasketiiru kasutamine ei põhjusta lähimatele elamutele põhjendamatuid häiringuid.

Lõikega 3 pannakse kohustus vähese kasutusega lasketiiru laske- ja ohuala piiritleda eelnõukohaste hoiatussiltidega nii, et lasketiiru ega ohualasse ei ole võimalik siseneda hoiatussilti märkamata. Võrreldes tavapärase lahtise või poolkinnise lasketiiruga on hoiatussiltide maksimaalset lubatud vahemaad vähendatud 40 meetrilt 25 meetrile. Tihedam märgistamine kujutab endast täiendavat ohutusmeedet ning vähendab kõrvaliste isikute tahtmatu sattumise ohtu laske- või ohualasse.

Üldjuhul peab olema lasketiiril ja laskepaigal ohuala, et vältida eelkõige juhuslikult märkideala taha sattuvate kõrvaliste inimeste viga saamine juhusliku kuuli läbi. Teatud tingimuste täitmise korral on aga võimalik sellest siiski loobuda. Nii nähaksegi ette lõikega 4, et vähese kasutusega lasketiiru puhul on võimalik ohualast loobuda, kui kuulide laskealast väljapääsu välistavad tagavall või kuulipüüdja ning kuulisuunaja, pörkeplaadid või laskekabiin või looduslik reljeef ning kõrvaliste isikute ligipääs laskealale on takistatud, ning kui lasketiirus:

1) lastakse optilise sihikuta püssist kuni 50 m kauguselt;

¹⁶ Kuna sellistel hoonetel on aknaavad, siis sellesse hoonesse lasketiiru rajamise korral arvatakse see poolkinnise lasketiiru hulka, olenemata sellest, kas hoonel on katus säilinud või mitte.

- 2) lastakse optilise sihikuga püssist kaugemalt kui 50 m ning laskmisel välistavad haavlite ja kuulide laskealast väljapääsu täiendavalt rakendatavad kuulipüüdmise meetmed;
- 3) lastakse püstolist või revolvrast kuni 25 m kauguselt.

Vahe tegemine laskmise kaugustes ja millise tulirelvaga lastakse on oluline. Optilise sihikuta laskmise korral on tavaliselt eksimise ehk sihtmärgist möödalaskmise võimalus suurem (st kui lask ei taba märki, kui kaugelt see märgist mööda läheb), mistõttu piirataksegi selles laskmise kaugust kuni 50 meetrini. Kuni 25 m lasketiir sobib ennekõike püstolist või revolvrast laskmiseks. Pikema lasketiiru puhul kaob püstolist või revolvrast laskmisel tabamise efektiivsus, mistõttu see ei täida enam oma eesmärki, miks püstol või revolver soetatakse. Samas, kui laskmise kaugus on suurem, näiteks 150 m, siis ohutusnõudena on lubatud ainult optilise sihikuga püssist laskmine.

Ohutusnõude täitmiseks tuleb lõike 4 kohaselt rakendada mitut meetet korraga:

- 1) tagavall või kuulipüüdja; ja
- 2) kuulisuunaja(d), pörkeplaadid või laskekabiin või looduslik reljeef; ja
- 3) kõrvaliste isikute ligipääs laskealale on takistatud.

Loetelu kõigi kolme punkti nõuded peavad olema täidetud, sealjuures kahest esimesest punktist peab olema valitud üks või mitu meetet. Valida tuleb sobivaimad, olenedes lasketiiru asukohast, sihtimise suunast ja millist tüüpi tulirelvast lastakse. Kuulipüüdjad võivad olla statsionaarsed või teisaldatavad.

Lõikes 5 sätestatakse, et vähese kasutusega lasketiirul ei pea olema külgvalli või laskeala küljel sihtimisjoonega paralleelset kuulikindlat seina, kui:

- 1) kuulide laskealast väljapääsu välistab kuulisuunaja, pörkeplaat, kuulipüüdja, laskekabiin, laskeraam või looduslik reljeef ja
- 2) kõrvaliste isikute ligipääs laskealale on takistatud.

Esimese tingimuse puhul tuleb valida üks või mitu meetet, mis tagavad selle, et kuulid laskealalt välja ei lenda. Meetme(te) valik oleneb lasketiiru asukohast ja millist tüüpi tulirelvast lastakse. Teine tingimus on n-ö lisagarantiiks, et juhuslik kõrvaline inimene, kes võib sattuda lasketiiru lähedale, ei saaks juhusliku kuuli tõttu vigu.

Ühe ohutusnõudena nähakse veel lõikes 6 ette, et vähese kasutusega lasketiirus tohib sihtmärkidena kasutada ainult pehmeid sihtmärke ja metallist sihtmärke, mis tabamuse mõjul langevad (nt kukuvad tabamuse korral ümber või oma kinnitusposti otsast maha). Sellega välditakse kuulide rikošeti tekkimise võimalust, mis muude, peamiselt kõvade sihtmärkide kasutamisel on võimalik.

Ohutusnõuete hulka loetakse ka vähese kasutusega lasketiirus arvestuse pidamise kohustust (lõige 8). Kuigi tegemist ei ole vahetult ohutust tagava meetmega, on sellel oluline kaudne mõju. See evib kaudset mõju sellega, et oleks võimalik paremini jälgida nii omanikul kui ka riikliku järelevalve teostajal lasketiiru kasutust, kas tingimused (päevade arv ja lastud laskude

arv) on endiselt täidetud. Juhul, kui nendest kahest tingimusest kasvõi ühest kinni ei peeta, muutuvad ka lasketiiru ohutusnõuded. See tähendab, et sellisel juhul tuleb täita eelnõukohase määruse 2. peatüki 1. jaos (§-d 8–11) kehtestatud nõudeid ja sellele lasketiirule ei kohaldata enam vähese kasutusega lasketiiru nõudeid.

Kuna vähese kasutusega lasketiiru kasutatakse harva, võib juhtuda, et naaberkiinnistutel elavad elanikud või juhuslikud möödujad pöörduvad laskeheli kuuldes KOV-i või PPA-sse. Põhjendamatute väljakutsete ja kontrollkäikude vältimiseks nähakse lõikega 7 ette kohustus teavitada kavandatavast laskmisest vähemalt üks tööpäev ette. Teates tuleb esitada ka kavandatud laskude arv. See tagab samuti parema jälgitavuse, kui intensiivselt laskepäeval laskmine toimub (ehk mitu lasku tehakse). Selle, kes esitab teate, saab kokku leppida ja märkida lasketiiru sisekorraeeskirja. Tööpäeval teate esitamist on vaja seetõttu, et kui PPA-s töötatakse kõik päevad nädalas, siis KOV-is seda ei tehta, nemad töötavad üldjuhul vaid viiel tööpäeval nädalas.

Halduskoormuse vähendamise eesmärgil võimaldatakse eelnõuga esitada teates ühe kvartali laskmispäevad korraga. Teade tuleb esitada üks tööpäev enne esimest, vastavas kvartalis planeeritud laskmispäeva. Lasketiiru omanik või valdaja võivad ise otsustada, kui sageli nad teate esitavad – kas enne iga laskepäeva, iga nädal või kord kuus.

Teavitamiskohustus ei kujuta endast loa taotlemist ega anna KOV-le või PPA-le õigust keelata nõuetele vastava lasketiiru kasutamist. Teavitamise eesmärk on tagada ametiasutustele teadmine kavandatavast laskmisest ning vältida olukordi, kus laskehelide tõttu tehakse põhjendamatuid väljakutseid või järelevalvetoiminguid. Samuti võimaldab teavitus kontrollida, kas lasketiiru kasutatakse jätkuvalt vähese kasutusega lasketiiruna. Tööpäevase etteteatamistähtaja kehtestamine on vajalik, et tagada teabe jõudmine nii PPA-le kui ka KOV-i nende tavapärase töökorralduse raames.

Lõikega 9 sätestatakse, et kasutuspäevade ja lastud laskude arvu kohta peetavaid andmeid tuleb säilitada ühe aasta jooksul arvates vastavast lasketiiru kasutamise päevast. Üheaastane säilitamistähtaeg on piisav, et võimaldada järelevalve käigus kontrollida lasketiiru kasutamise sagedust ja laskude arvu viimase aasta jooksul, tagades seejuures andmete säilitamise kohustuse proportsionaalsuse ning vältides põhjendamatult pikaajalist andmete säilitamist.

Paragrahvis 16 kehtestatakse ohutusnõuded vähem kahjustava harjutusrelva lasketiirule ja laskepaigale. Eesmärk on sätestada tingimused ja ohutusnõuded, mis muudavad harjutusrelvade kasutamise tõhusaks ja ohutuks, pidades silmas võimalike riskide vähendamist ning tagades sobivate harjutusolude loomise.

Vähem kahjustava harjutusrelva kasutamine ei kujuta inimese tervisele suurt ohtu ega tekita tõsisid vigastusi, kui järgitakse tootja ette nähtud ohutusnõudeid ning seetõttu ei ole nende kasutamine võrreldav tulirelva kasutamisega. Harjutusrelvade kasutamine aitab treenida teenistusülesannete täitmiseks vajalikke oskusi eluliste olukordade simuleerimisel, kus nõutakse reaktsioone, mis on võimalikult sarnased reaalsele situatsioonile. Sellest tulenevalt

nähakse eelnõuga määruuses ette erand vähem kahjustavast harjutusrelvast laskmise lasketiiru ja laskepaiga ohutusnõuetele. Siinkohal on oluline tähelepanu juhtida, et kui lastakse harjutusrelvast, mille suudmeenergia ületab 7,5 džauli või milles kasutatakse muud laskemoona, tuleb lähtuda tulirelvale kehtestatud nõuetest – neist tohib lasta üksnes eelnõukohases määruuses sätestatud nõuetele vastavas tulirelvast laskmiseks ette nähtud lasketiirus või laskepaigas.

Lõikes 1 nähakse ette nõuded, mis peavad olema täidetud vähem kahjustava harjutusrelvaga laskmisel. Eelnõu kohaselt võib vähem kahjustavast harjutusrelvast laskmisel treeninguid ja võistlusi läbi viia lasketiirus või laskepaigaks kohandatud alal või hoones (edaspidi *harjutusala*), mille kasutamiseks on selle omanik andnud nõusoleku. See nõue aitab tagada, et harjutusala on õigesti ette valmistatud ja kasutajate ning pealtvaatajate ohutus on tagatud.

Kui ala või hoone kohandatakse laskepaigaks vähem kahjustatavate harjutusrelvade jaoks, on ohutusmeetmed ja kohandused võrreldes tulirelva kasutamiseks vajaliku laskepaiga rajamisega, oluliselt lihtsustatud. Üldiselt on vaja ala või hoone nõuetekohaselt märgistada. Siiski jääb eesmärgiks nii laskurite kui ka ümbritseva ala turvalisuse tagamine. Nõuetest ülevaade alljärgnevalt:

1. Harjutusala tähistamine ja tõkestamine – nõuded on lihtsamad kui tavapärase laskepaiga puhul, sest plastik- ja värvikuulid ei oma sama lennuulatust ega läbitungimisvõimet. Seega, lõike 2 kohaselt peab lahtine või poolkinnine harjutusala¹⁷ olema märgistatud eelnõukohase määruuse lisas esitatud kirjeldusele vastavate hoiatussiltidega. Märgistus peab olema paigutatud nii, et harjutusalale sisenemisel on see nähtav ja hoiatab selgelt harjutusala kasutamisest tulenevatest võimalikest ohtudest. Lõike 3 kohaselt peavad kinnise harjutusala¹⁸ sissepääsud olema märgistatud selliselt, et nähtub teave harjutusala olemasolu kohta, seal viibimise ohtlikkusest ning valdaja nimi ja kontaktandmed. Seda on vaja, et kõrvalised isikud ei satuks harjutusalale ning vajadusel oleks võimalik ala valdajaga ühendust võtta.

2. Kuuli peatavate materjalide kasutamine – kuna vähem kahjustava harjutusrelva suudmeenergia on madal (alla 7,5 džauli) ja harjutuste läbiviimise eesmärk on imiteerida teenistusülesannete täitmisel esineda võivate situatsioonide harjutamist, ei nähta ette eraldi kaitsematerjalide kasutusele võtmist tingimusel, et kasutatakse vaid plastik- või värvikuuli. Piisab, kui on täidetud tootja ette nähtud ohutusnõuded ja kantakse silmakaitsevahendit.

3. Mürä ja ventilatsiooni nõuete lihtsustamine – vähem kahjustavad harjutusrelvad on tavaliselt vaiksemad ja ei tekita suitsu ega gaase samas ulatuses kui tavalised tulirelvad. Seetõttu ei nähta ette nõudeid müra summutamisele ja keerulistele ventilatsioonisüsteemidele.

¹⁷ Eelnõu § 3 punkti 1 kohaselt on lasketiir lahtine või poolkinnine, kui selle vähemalt üks külg on välispiirdeta. Laskepaika käsitatakse ajutise lasketiiruna.

¹⁸ Eelnõu § 3 punkti 2 kohaselt on lasketiir kinnine, kui see on väliskeskkonnast eraldatud katusega ja kõigist külgedest püsivate välispiiretega. Laskepaika käsitatakse ajutise lasketiiruna.

4. Kooskõlastus kohalike asutustega – RelvS-i § 84 lõige 3 näeb ette, et lasketiiru ja laskepaiga rajamiseks peab olema selle KOV-i kirjalik nõusolek, kelle territooriumile see tahetakse rajada, ning PPA kirjalik nõusolek. Sama paragrahvi lõiked 3¹ ja 3² näevad ette erisused teenistusrelvi käitleva asutuse lasketiirule ja laskepaigale, mille kohaselt ei ole kinnise lasketiiru rajamisel vaja KOV-i nõusolekut ning lahtise ja poolkinnise lasketiiru ja laskepaiga rajamiseks ei ole vaja PPA kirjalikku nõusolekut, vaid piisab PPA teavitamisest.

Lõikes 4 nähakse ette, et lahtisel või poolkinnisel harjutusalal võib ohuala puududa. Ohuala ei pea olema, sest vähem kahjustavas harjutusrelvas kasutatavate kuulide lennukaugus ei ole suur ning väljudes harjutusalalt ei ohusta need inimese elu ega tervist.

Lõigetega 5 ja 6 nähakse ette erand ajutise harjutusala (ehk laskepaiga) piiritlemise kohta. Lõike 5 kohaselt võib ajutise harjutusala jätta piiritlemata eelnõukohase määruse lisa kohaste hoiatussiltidega asutuse juhi või tema volitatud ametniku kehtestatud tingimusel ja korras, kui selline piiritlemine takistaks olulisel määral harjutuse läbiviimist. Eesmärk on võimaldada paindlikumat tegutsemist olukordades, kus harjutuse iseloom, maastiku eripära või taktikalised nõuded ei võimalda ajutist harjutusala tavapärasel viisil tähistada ilma, et see kahjustaks harjutuse eesmärki. Samas ei tähenda piiritlemise nõudest erandi tegemine ohutusnõuete leevendamist. Ohutus tuleb tagada muude meetmetega, sealhulgas harjutusala kontrolli, ligipääsu piiramise, osalejate ja mitteosalejate selge eristamise ning järelevalve kaudu.

Lõike 6 kohaselt kehtestab ajutise harjutusala (ehk laskepaiga) tähistamata jätmise täpsemad tingimused ja korra asutuse juht või tema volitatud ametnik. See võimaldab arvestada konkreetse asutuse tegevuse eripära, tagades samal ajal, et erandi kohaldamine on läbimõeldud, dokumenteeritud ning allub järelevalvele.

Paragrahviga 17 kehtestatakse laskepaigale ohutusnõuded ning seatakse tingimused, millist tulirelva laskepaigas võib kasutada ning kui kaugelt lasta. Võrreldes kehtiva määrusega ainult laskepaigale nõudeid kehtestatud ei ole. Need on koos lasketiiru nõuetega, kuid nagu eespool juba kirjeldatud (vt lk 13), ei ole sageli otstarbekas ega võimalik kulutada aega ja raha ajutise lasketiiru ehitamisele. Sellest tulenevalt nähaksegi eelnõukohase määrusega ette eraldi ohutusnõuded laskepaigale.

Määruse nr 12 seletuskirjas on selgitatud, et: *laskepaiga eristamisel lasketiirust ei peaks keskenduma üksnes maa rendilepingu pikkusele, vaid pigem tööde keerukusele või mahule, mida on vaja teha, et viia looduslikud olud vastavusse eelnõuga kehtestatavate ohutusnõuetega. Kui nõutavad tööd on alalised, tuleks laskekohta käsitada pigem lasketiiruna. Laskepaigale iseloomulik on asjaolu, et pärast laskmiste läbiviimist on eelnev olukord lihtne ja mõistlik taastada. Ohutuse seisukohast peavad nii lasketiirule kui ka laskepaigale esitatavad nõuded olema aga samasugused, sest mõlemal juhul kasutatakse samasuguseid relvi ja laskemoona. Selline vahetegemine lasketiirul ja laskepaigal on ka täna relevantne ja tuleks aluseks võtta.*

Kui määruses nr 12 ei ole eraldi ohutusnõudeid laskepaigale kehtestatud, olid need olemas enne 2021. a määruse nr 12 jõustumist kehtinud määruses¹⁹, mis muu hulgas määrusega nr 12 kehtetuks tunnistati. Selle 3. peatükis oli kaks üldise sisuga paragrahvi (§-id 11 ja 12), mille järgi laskepaik pidi olema rajatud selliselt, et märkidejoone taga olev pinnas tagaks kõigi kuulide vastuvõtu ning välistaks nende rikošettimise ohu. Laskejoonel võis ohutuse tagada varikatusega (laskekabiiniga). Haavilaskmiseks rajatava laskepaiga laskekoha (-joone) ja haavlite langemiskoha vahelise ohutsooni suuruseks oli 250 m ning inimeste ja loomade pääs ohutsooni laskmise ajal peab olema välistatud. Lisaks tuli laskmise ohutus laskepaigas tagada ajutise piirde ja hoiatavate siltide paigaldamise ning ajutiste valvepostide paigutamisega. Eelnõukohase määrusega taastatakse laskepaigale eraldi nõuete kehtestamine, kuid uued ohutusnõuded on detailsemad, natuke rangemad, et tagada samaväärne ohutustase lasketiirudega, kuid siiski leebemad võrreldes lasketiirudele kehtestatavate nõuetega.

Nii sätestatakse § 17 lõikega 1, et lahtise ja poolkinnise laskepaigana võib kasutada sobiva loodusliku reljeefiga territooriumi püssist, püstolist või revolvrast laskmiseks kuni 25 m kauguselt. Lisaks peab olema laskepaiga asukoha kinnistu omaniku taasesitatavas vormis esitatud kirjalik nõusolek. Laskepaigana saab näiteks kasutada karjääre, kus on varasemast kaevandamisest järele jäänud ohutusnõuetele vastavad vallid, või haavilaskmisel heinamaad, kus on ohutusnõuetele vastav ohuala.

Kuna laskepaik on olemuselt ajutiseks kasutamiseks mõeldud koht, ei ole põhjendatud võimaldada seal samas ulatuses lasketegevust nagu püsiva iseloomuga lasketiirus. Seetõttu piiratakse laskekaugusi, et tagada ka lihtsustatud nõuetele vastava laskepaiga puhul lasketiiruga samaväärne ohutustase. Mida suurem on laskekaugus, seda suurem on üldjuhul oht, et sihtmärgist möödunud kuul väljub kavandatud laskealast või liigub ettenähtust kaugemale.

Lõikes 2 sätestatakse, et lahtise või poolkinnise laskepaiga rajamisel tuleb tagada määruse 2. peatüki 1. jaos lasketiirule kehtestatud ohutusnõuetega samaväärne ohutustase. Seejuures tuleb arvesse võtta laskepaiga asukohta, selle ajutist iseloomu ning kasutatavaid relvi, laskemoona ja laskesuundi. Nõue võimaldab valida konkreetsele asukohale sobivad ohutusmeetmed, tagades samal ajal, et laskepaiga kasutamine ei suurenda võrreldes lasketiiruga riski inimestele, varale ega keskkonnale.

Sarnaselt vähese kasutusega lasketiirule, kehtestatakse § 17 lõikega 3, et lahtine või poolkinnine laskepaik tuleb piiritleda eelnõukohaste hoiatussiltidega nii, et lasketiiru ega ohualasse ei ole võimalik siseneda hoiatussilti märkamata. Kuna lasketiiru rajamiseks on veidi lihtsustatud nõudeid, on võrreldes tavapärase lahtise või poolkinnise lasketiiru maksimaalselt 40 m vahega hoiatussiltide panemise kohustuse asemel maksimaalselt 25 m vahega hoiatussiltide panemise kohustus. Väiksema vahega hoiatussiltide paigutamine on täiendav meede ohutuse tagamiseks.

¹⁹ Vt siseministri 25.03.2002 määrus nr 56 „Lasketiiru ja laskepaiga ning laskevõistluse ja treeninglaskmise ohutusnõuded”.

Võrreldes lasketiiruga leevendatakse lõikega 4 laskepaiga laskeala pinnase nõuet, kuid ohutuse tagamiseks seatakse siiski tingimusena, et juhul, kui eelnõu § 9 lõikes 1 kehtestatud nõuet ei täideta, ei tohi sihtmärgi tabamuspunkti kõrgus maapinnast olla madalamal kui 400 mm. Eeldus on, et ka laskepaiga laskeala pinnas on võimalikult sile, et vältida rikošetiohtu. Tingimuse seadmist on vaja laskmise ohutuse tagamiseks, et ei tekiks ebapiisavalt sileda pinnase tõttu rikošetiohtu, kui sihtmärgi tabamuspunkt on üsna maapinna lähedal (nt 150 mm) ja laskur ei peaks tabama sihtmärki, vaid hoopis pinnast.

Sarnaselt vähese kasutusega lasketiiruga nähakse ühe ohutusnõudena veel lõikes 5 ette, et laskepaigas tohib sihtmärkidena kasutada ainult pehmeid sihtmärke. Sellega välditakse kuulide rikošeti tekkimise võimalust, mis kõvade sihtmärkide kasutamisel on võimalik.

Lõikega 6 nähakse ette võimalus rajada lahtine või poolkinnine laskepaik ilma ohualata, kui laskealast väljapoole sattuvate kuulide oht on välistatud muude ohutusmeetmetega. Ohuala puudumine on lubatud üksnes juhul, kui samaaegselt on täidetud järgmised tingimused:

- 1) märkideala taga ja laskeala külgedel paiknev looduslik reljeef välistab kuulide väljumise laskealast;
- 2) täiendavalt kasutatakse vähemalt ühte tehnilist ohutusmeetet, milleks on kuulipüüdja, laskeraam või laskekabiin;
- 3) kõrvaliste isikute ligipääs laskealale on takistatud.

Kõik kolm tingimust peavad olema täidetud. Teises punktis nimetatud meetmetest võib kasutada ühte või mitut lahendust sõltuvalt laskepaiga asukohast, laskesuunast ning kasutatava tulirelva ja laskemoona omadustest. Meetmete valikul tuleb tagada, et kuulide väljumine laskealast oleks tegelikult välistatud ning saavutatud oleks lasketiiruga samaväärne ohutustase.

3. peatükk. Laskmise eest vastutava isiku määramine ja kohustused

Eelnõu §-d 18 ja 19 on seotud laskmise eest vastutava isikuga, kuidas ja kes ta määrama peab ning millised on tema kohustused.

Paragrahvi 18 lõikes 1 pannakse lasketiiru või laskepaiga omanikule, valdajale või laskmist korraldavale organisatsioonile kohustus määrata kirjaliku otsusega laskmise eest vastutav isik.

Üldiselt on laskmise eest vastutav isik ühtlasi lasketiirus või laskepaigas kogu tegevuse eest vastutav ning vastutav lasketiiru või laskepaiga ohutusnõuete, sealhulgas kuulipüüdja, kuulisuunajate, taga- ja külgvallide, laskeala jms nõuetele vastavuse eest. Laskmise eest vastutav isik tagab muu hulgas, et lasketiiru või laskepaiga laskeala ja tagavalli pinnas vastab nõuetele ning kuulipüüdja on piisavalt heas korras, et tagada kõigi kuulide vastuvõtt, samuti et lasketiirus ja laskepaigas olevad ehitised välistavad ohtliku rikošeti. Juhul, kui laskepaiga valdaja on andnud loa eri laskegruppidele või isikutele iseseisvalt laskmas käia, peab nende hulgas olema laskmist läbiviiv isik. Sel juhul ei vastuta konkreetse laskmise ohutuse eest mitte laskmise eest vastutav isik, kes ei viibi kohal, vaid laskmist läbiviiv isik, kuna tema on laskmise ajal kohal ja peab kohapeal veenduma laskekoha ohutuses. Kuna laskmist läbiviiv isik on

lasketiiru või laskepaika saabunud üksnes laskma, ei saa ta vastutada lasketiiru või laskepaiga ehitiste nõuetele vastavuse eest ega vastuta lasketiiru või laskepaiga heakorratööde, hoiatussiltide olemasolu, kuulisuunajate kattematerjali terviklikkuse, tagavalli koostise ja muu sellise eest. Küll aga vastutab laskmist läbiviiv isik konkreetse laskmisega seotud ohutusnõuete eest. Ta vastutab, et ohuala piiravad vajaduse korral ohuala ohutust tagavad isikud, hoiatussildid on nõuetekohaselt välja pandud, kasutatakse nõuetele vastavaid tulirelvi ja laskemoona, laskurid järgivad ohutusnõudeid tulejoonel ja oskavad toimida ohuolukorra puhul jne.

Lõikes 2 sätestatakse, et laskmise eest vastutav isik peab olema laskeinstruktor RelvS-i § 86¹ või 86² tähenduses. Võrreldes kehtiva määrusega on lisatud sättesse viide RelvS-i §-le 86², kus on toodud nõuded teenistusrelvi käitleva asutuse laskeinstruktorile. Täiendust on vaja seoses määruse kohaldumisega teenistusrelvi käitlevatele asutustele.

Lõikes 3 tehakse erand lõikes 2 sätestatu suhtes, märkides, et lõikes 2 sätestatud nõuet ei kohaldata laskmise eest vastutavale isikule, kelle on määranud Kaitsevägi või Kaitseliit. Muudetud sõnastuse järgi ei laiene enam erisus avalikku võimu teostava valitsusasutuse või sisekaitsealase rakenduskõrgkooli laskmise eest vastutavale isikule, kuna 1. oktoobril 2023 jõustunud RelvS-i redaktsiooniga tunnistati kehtetuks RelvS-i § 84¹ ja muudeti sama paragrahvi lõiget 9, millest tulenevalt kohaldatakse nüüd määrust nr 12 ka avalikku võimu teostava valitsusasutuse või sisekaitsealase rakenduskõrgkooli lasketiirudele ja laskepaikadele, ent endiselt ei laiene see nõue Kaitseväele ja Kaitseliidule, kes võivad samuti aegajalt kasutada peale oma lasketiirude ja laskepaikade ka mõnda eraõiguslikule isikule kuuluvat lasketiiru või laskepaika.

Paragrahviga 19 kehtestatakse laskmise eest vastutava isiku kohustused. Võrreldes kehtiva määrusega on jäänud paragrahvi sisu samaks, lisatud on uus lõige 4 seoses vähese kasutusega lasketiirudes arvestuse pidamise kohustusega.

Nagu eespool kirjeldatud, vastutab laskmise eest vastutav isik lasketiirus või laskepaigas kogu tegevuse eest ning lasketiiru või laskepaiga ohutusnõuetele jm eelnõukohase määrusega kehtestatud tehniliste nõuetele (peamiselt 2. peatükk) vastavuse eest (lõige 1). Muu hulgas annab vastutav isik kooskõlastatult lasketiiru omaniku, valdaja või laskepaigas laskmist korraldava organisatsiooniga laskmist läbiviivale isikule taasesitamist võimaldavas vormis loa lasketiirus või laskepaigas laskmist läbi viia (lõige 2). See luba kehtib ainult selles konkreetsetes lasketiirus või laskepaigas ega laiene teistele lasketiirudele ega laskepaikadele.

Lõikes 3 sätestatakse, et kui lasketiirus või laskepaigas ei ole määratud laskmist läbiviivat isikut, on laskmise eest vastutav isik kohustatud viibima laskmise ajal lasketiirus või laskepaigas ja täitma laskmist läbiviiva isiku kohustusi. Seega, laskmise eest vastutav isik ja laskmist läbiviiv isik võib olla ka üks isik.

Lõikega 4 pannakse vähese kasutusega lasketiiru laskmise eest vastutavale isikule kohustus tagada, et vähese kasutusega lasketiirus peetakse arvestust laskmispäevade arvu ja aastas tehtud laskude arvu kohta. See nõue ei laiene teistele lasketiirudele ega laskepaikadega, kui nõue ei

tule mujalt õigusaktist. Sätte eesmärk on tagada tõhusam järelevalve sellist tüüpi lasketiiru üle, jälgimaks, et vähese kasutusega lasketiirus ei oleks aastas ületatud ei laskude arv ega lasketiiru kasutamise päevade arv. Juhul, kui see saab olema, muutub see lasketiir tavaliseks lasketiiruks ning peab täitma kõiki eelnõukohase määruse 2. peatükis kehtestatud nõudeid.

Lõike 5 kohaselt peab vastutav isik lasketiirus või laskepaigas juhtunud laskevigastuse korral teatama sellest PPA-le. Oluline on märkida, et kuna vastutav isik ei viibi alati iga laskmise juures, vaid seal on laskmist läbiviiv isik, peab vastutav isik laskmiste läbiviijalt saadud teabe põhjal teavitama juhtunust PPA-d. Kannatanule esmaabi andmise eest vastutab laskmist läbiviiv isik, vastutav isik peab aga tagama, et lasketiirus või laskepaigas on nähtaval kohal vajalikud esmaabivahendid.

4. peatükk. Laskmist läbiviiva isiku määramine ja kohustused

Eelnõu §-d 20 ja 21 on seotud laskmist läbiviiva isikuga, kuidas ja kes ta määrama peab ning mis on tema kohustused.

Paragrahvi 20 lõike 1 kohaselt määrab lasketiiru omanik, valdaja, laskmist korraldav organisatsioon, laskepaiga valdaja või laskmise eest vastutav isik laskmist läbiviiva isiku, kellel on lubatud lasketiirus või laskepaigas läbi viia laskmist. Otsus tuleb teha taasesitamist võimaldavas vormis.

Laskmist läbiviiva isiku määramise eesmärk on tagada, et iga laskmise ajal oleks kohal isik, kes vastutab vahetult laskmise ohutuse eest ning kellel on õigus vajaduse korral laskmine peatada või lõpetada. Lasketiiru või laskepaika ei tohi kasutada ilma määratud laskmist läbiviiva isikuta.

Näiteks võib laskesportiklubi määrata konkreetse treeningu ajaks laskmist läbiviivaks isikuks treeneri või kogenud laskesportlase. Samuti võib lasketiiru omanik anda püsivama loa teatud isikutele, kes võivad vajaduse korral ise laskmist läbi viia. Sellisel juhul peab loa andmine olema hiljem tuvastatav.

Üksik laskja (laskur) ja laskurite grupp, kelle hulgas ei ole määratud laskmist läbiviivat isikut, ei tohi lasketiirus ega laskepaigas lasta. Nõude eesmärk on tagada, et igal laskmisel oleks olemas konkreetne vastutav isik ning vajaduse korral oleks võimalik hiljem tuvastada, kes laskmist korraldas ja millistel asjaoludel see toimus. Nii on välistatud, et lasketiiru või laskepaika kasutavad juhuslikud inimesed. Seda on vaja vältida, kuna juhtunud õnnetuse või ohuolukorra puhul on vaja hiljem tuvastada, kes lasketiirus või laskepaigas viibis ja kes oli vastutav ja muud asjaolud.

Kui lasketiiru või laskepaiga valdaja soovib võimaldada isikul üksinda laskmist, tuleb ta eelnevalt määrata laskmist läbiviivaks isikuks. Üksinda laskmine eeldab suuremat kogemust ja usaldusväärsust kui grupis laskmine, sest õnnetusjuhtumi või terviserikke korral ei pruugi kõrvalist abi kohe saada. Seetõttu peab lasketiiru omanikul, valdajal või laskmise eest

vastutaval isikul olema piisav kindlus, et isik tunneb ohutusnõudeid ja suudab neid iseseisvalt täita.

Näiteks võib jahimees või sportlaskur, kes kasutab lasketiiru regulaarselt ning kelle oskustes ja usaldusväärsuses ei ole põhjust kahelda, saada loa üksinda harjutamiseks. Seevastu isikut, kelle oskused ja kogemused ei ole lasketiiru valdajale teada, ei ole põhjendatud lubada iseseisvalt laskma.

Laskmist läbiviivaks isikuks määramist võib korraldada paindlikult ning lasketiiru valdaja ja vastutava isiku soovide järgi. Laskmist läbiviiva isiku võib määrata kirjaliku korralduse, e-kirja või ka näiteks tekstisõnumi (SMS, äpid) kaudu. Oluline on, et vajaduse korral oleks võimalik hiljem tuvastada, kes, millal ja millises lasketiirus või laskepaigas laskmist läbiviiva isikuna määrati. Laskmist läbiviivate isikute hulga ei ole seatud piiranguid, see tähendab, et omanik, valdaja või laskmise eest vastutav isik võib määrata iga laskmise kohta eraldi laskmist läbiviiva isiku.

Lõike 2 järgi peab laskmist läbiviival isikul olema Eesti laskespordiorganisatsiooni või rahvusvaheliselt tunnustatud laskespordiorganisatsiooni esinduse välja antud laskeinstruktori, lasketreeneri või laskesportlase litsents või Eestis väljastatud relvaluba. See nõue on mõeldud kindlustama, et laskmist läbiviiv isik oleks koolitatud ja pädev laskureid ohutusnõuete alal juhendama ning jälgima, et ohutusnõuded oleksid täidetud. Relvaloa või muu asjakohase litsentsi omamine näitab, et isik on läbinud laskmisega seotud koolitused.

Lõige 3 annab erandi, sätestades, et lõikes 2 sätestatud nõuet (laskeinstruktori, lasketreeneri või laskesportlase litsentsi või relvaloa omamise kohustus) ei kohaldata Kaitseväe, Kaitseliidu, avalikku võimu teostava valitsusasutuse või sisekaitsepolitsei rakenduskõrgkooli määratud laskmist läbiviiva isiku suhtes. Nimetatud asutused seavad ise nõuded laskmise eest vastutavale isikule ja kehtestavad korra, kuidas see isik määratakse ja kes võib selleks isikuks olla (vt ka lõike 4 selgitust).

Lõikega 4 nähakse ette, et teenistusrelvi käitleva asutuse juht või tema volitatud ametnik määrab asutuse laskmist läbiviivaks isikuks ametniku, kellel on teenistusrelva kandmise õigus või kes on määratud teenistusrelvi käitleva asutuse laskeinstruktoriga. Lisaks nähakse ette, et laskmist läbiviiva isiku määramise täpsemad tingimused ja korra kehtestab asutuse juht või tema volitatud ametnik (lõige 5).

See tähendab, et asutuse laskmist läbi viiv isik ei pea olema asutuse laskeinstruktor RelvS-i § 86² mõistes, vaid võib olla ka asutuse seatud tingimustel ametnik, kellel on teenistusrelva kandmise õigus. See võimaldab teenistusrelva kandmise õigusega ametnikel läbi viia kergemaid laskeharjutusi ilma, et selleks peaks läbima kulukat ja mahukat laskeinstruktoriga koolitust.

Selline korraldus toob kaasa mitmeid praktilisi eeliseid. Esiteks võimaldab see vähendada asutuse töökoormust ja kulutusi, kuna kõigil laskmist läbiviivatel isikutel ei ole enam

kohustuslik läbida kulukat ja aega nõudvat laskeinstruktori koolitust. Teiseks tagab see suurema paindlikkuse laskmiste läbiviimisel, võimaldades lihtsamaid laskeharjutusi viia läbi otse teenistusrelva kandmise õigusega ametnikel, kes omavad piisavat pädevust ja kogemust. Samas säilib ohutuse ja kvaliteedi tagamiseks nõue, et laskmist läbi viiv isik peab olema asutuse poolt ametlikult määratud ja vastutama laskmiste nõuetekohase läbiviimise eest. Seega loob selline korraldus tingimused tõhusamaks ja kuluefektiivsemaks laskmiste korraldamiseks teenistusrelvi käitlevates asutustes ilma, et see vähendaks relvade kasutamise ohutust või nõuete täitmist. Kuna lõige 5 on sisu poolest volitusnormi laadne norm, esitatakse see eraldi.

Lisaks sätestatakse lõikega 6, et Kaitseväes ja Kaitseliidus määratakse laskmist läbiviiv isik Kaitseväes ja Kaitseliidus kehtestatud asjakohase korra järgi. Praegu on see kord kehtestatud näiteks Kaitseväe juhataja 2. aprillil 2025 käskkirjaga nr 553 „Relvakäsitsemise ja laskeharjutuse korraldamise ohutuseeskiri (OE 2.1)“. Selle erandi kehtestamist on vaja, sest Kaitsevägi ja Kaitseliit ei kuulu teenistusrelvi käitlevate asutuste hulka (nemad käitlevad sõjaväerelvi) ning neil on juba kehtestatud oma kord, millistele nõuetele peavad vastama instruktorid ning kuidas neid määratakse.

Võrreldes kehtiva määrusega § 27 lõigete 4–6 sarnaseid nõudeid ei ole, seega on tegemist eelnõuga määrusesse lisatavate uute normidega. Nende eesmärk on viia kõnesolev määrus kooskõlla RelvS-s 2023. aastal tehtud muudatustega.

Paragrahvis 21 sätestatakse laskmist läbiviiva isiku kohustused. Võrreldes kehtiva määrusega lõigetes 1, 2 ja 5 muudatusi ei ole, tehakse täpsustused lõigetes 3, 4 ja 6 ning lisatakse uus lõige, mis on seotud vähese kasutusega lasketiirus arvestuse pidamisega. Kuna uus lisatav lõige lisatakse lõike 6 ette, muutub senise lõike 6 number lõikeks 7.

Lõike 1 järgi on laskmist läbiviiv isik kohustatud viibima laskmise ajal lasketiirus või laskepaigas. Nõude eesmärk on tagada, et laskmise ohutust jälgib pidevalt isik, kellel on õigus ja kohustus anda laskuritele juhiseid, kõrvaldada rikkumised ning vajaduse korral laskmine viivitamata peatada. Ilma laskmist läbiviiva isikuta on laskmine lasketiirus või laskepaigas keelatud.

Kui lasketiiru või laskepaika kasutatakse ilma sellest omanikku, valdajat või laskmise eest vastutavat isikut teavitamata, ei ole võimalik tagada, et enne laskmise alustamist rakendatakse kõiki vajalikke ohutusmeetmeid. Näiteks võib jääda nõuetekohaselt piiritlemata ohuala, paigaldamata vajalikud hoiatussildid või määramata ohuala ohutust tagav isik, kui see on konkreetsetes tingimustes vajalik. Sellisel juhul võib ohtu sattuda nii laskmisel osalejate kui ka kõrvaliste isikute elu ja tervis.

Samuti ei ole sellises olukorras võimalik kontrollida, kas kasutatakse laskekoha tehnilistele tingimustele vastavat relva ja laskemoona. Näiteks võib juhtuda, et kuulipüüdja või tagavall on projekteeritud kindla energiaga laskemoona tarbeks, kuid kasutatakse sellest oluliselt võimsamat laskemoona, mis võib suurendada läbivuse või rikošeti ohtu. Vt ka § 20 lõike 1 selgitust.

Lõike 2 kohaselt võib laskmist läbiviiv isik kaasata laskmise korraldamisse vajaduse korral laskeinstruktoreid, kohtunikke või kontrollijaid, et oleks tagatud ohutus. Kaasamise vajadus võib tuleneda ka lasketiiru või laskepaiga ohutusnõuetest või sisekorraeeskirjast. Kui laskmas on hulgaliselt laskureid, võib laskmist läbiviival isikul olla keeruline kõiki laskureid ja ohutusnõudeid jälgida, mistõttu on mõistlik kaasata abilisteks laskeinstruktoreid, kontrollijaid või kohtunikke.

Lõike 3 kohaselt kontrollib laskmist läbiviiv isik, et laskurid ja laskealas laskmise juures viibijad täidavad ohutusnõudeid ja lasketiirus või laskepaigas käitumise reegleid. Laskma tulles kinnitab laskur ja laskealas laskmise juures viibija allkirjaga, et teab lasketiirus või laskepaigas käitumise reegleid ja ohutusnõudeid. Vajaduse korral tutvustab laskmist läbiviiv isik neid nõudeid täiendavalt.

Praktikas võib see toimuda näiteks laskurite registreerimislehel, mille juurde on lisatud viide kehtivatele ohutusreeglitele ja sisekorraeeskirjale. Selguse huvides on otstarbekas kehtestada allkirjastatava dokumendi vorm sisekorraeeskirjas, et kõigile osalejatele oleks üheselt arusaadav, millise kinnituse nad annavad.

Võrreldes kehtiva määrusega täpsustatakse et laskmise juures viibivate isikute all mõeldakse laskealas viibivaid isikuid, mitte näiteks laskevõistlusele pealtvaatajana tulnud inimesi, kes ka on justkui laskmise juures viibivad isikud, sest viibivad lasketiirus või laskepaigas.

Lõikega 4 pannakse laskmist läbiviivale isikule kohustus tagada laskmise ohutus ja kontrollida enne laskmise alustamist laskepaiga ajutiste ohutusmeetmete nõuetekohasust. Eelkõige peab ta veenduma, et vajaduse korral on nõuetekohaselt paigaldatud ajutised piirded, hoiatussildid ning määratud ohuala julgestajad. Kuna need meetmed ei ole laskepaigas tavaliselt püsivalt olemas, tuleb nende olemasolu ja paigutus kontrollida iga laskmiskorra eel eraldi. Näiteks võib metsas asuvas laskepaigas olla vajalik enne laskmise alustamist paigaldada juurdepääsuteedele hoiatussildid ning määrata isik jälgima kõrvaliste isikute võimalikku liikumist ohuala suunas. Just seetõttu peab nende meetmete rakendamise eest vastutama kohal viibiv laskmist läbiviiv isik, mitte omanik või laskmise eest vastutav isik, kes ei pruugi konkreetsel laskmisel osaleda.

Võrreldes kehtiva määrusega jäetakse lõikest 4 välja tekstiosa „laskepaiga vastavust käesoleva määruse §-s 6 loetletud nõuetele ning“. Kõnesolev lõige kehtivas määruses näeb ette, et laskmist läbiviiv isik tagab laskmise ohutuse ja kontrollib enne laskmise alustamist laskepaiga vastavust määruse §-s 6 loetletud nõuetele ning laskepaiga laskeala ja ohuala ajutise piirde ja hoiatussildide paiknemise nõuetekohasust. Tegemist on tarbetu kordusega, sest igal lasketiiril ja laskepaigal peab olema määratud laskmise eest vastutav isik, kes määruse § 19 lõike 1 kohaselt vastutab, et lasketiir või laskepaik vastab määruse 2. peatükis sätestatud ohutusnõuetele. Määruse 2. peatükk hõlmab ka [kehtiva] määruse § 6 (eelnõus §-d 8–11), mistõttu ei ole laskmist läbiviival isikul seda täiendavalt vaja kontrollida ja jäetakse seetõttu eelnõukohasest määrusest välja.

Lõike 5 kohaselt vastutab laskmist läbiviiv isik laskmise läbiviimise ohutus- ja muude nõuete täitmise eest laskmise ajal ning lõpetab laskmise viivitamatult, kui ilmneb oht. Laskmist läbiviiv isik kontrollib iga kord lasketiiru või laskepaiga ohutusnõuetele vastavust, mis eeldab, et ta vaatab üle tulejoone ja kuulipüüdjad, kontrollib tagavalli ja sihtmärke ning laskepaigas hoiatussiltide, piirete ja ohuala ohutust tagavate isikute olemasolu. Samuti jälgib laskmist läbiviiv isik laskmise ajal, et ei tekiks ohtlikke vigu või ohtlikke rikošette. Nende tekkimisel peatab ta laskmise viivitamata.

Lõikega 6 pannakse vähese kasutusega lasketiirus laskmist läbiviivale isikule kohustus märkida pärast iga laskepäeva lõppu üles sellel laskepäeval lastud laskude arv ning iga laskuri kasutatud tulirelva liik ja kaliiber. See kohustus pannakse just laskmist läbiviivale isikule, sest tema viibib kogu laskmise vältel kohapeal ning omab kõige täpsemat ülevaadet tegelikult toimunud laskmisest. Omanik, valdaja või laskmise eest vastutav isik ei pruugi laskmise juures viibida ning neil ei pruugi olla võimalik hiljem usaldusväärselt kindlaks teha laskude tegelikku arvu või kasutatud relvade liike. Näiteks juhul, kui laskepäeval kasutavad viis laskurit nii .22 LR, .223 Remingtoni kui ka 9×19 mm kaliibriga relvi, on just laskmist läbiviival isikul kõige lihtsam see teave kohe pärast laskmise lõppu dokumenteerida.

Laskmise eest vastutav isik ja lasketiiru omanik peavad omakorda tagama, et sellist arvestust peetakse järjepidevalt ja säilitatakse viisil, mis võimaldab vajaduse korral kontrollida vähese kasutusega lasketiiru tingimuste täitmist.

Lõikes 7 sätestatakse, et lasketiirus või laskepaigas juhtunud laskevigastuse korral tagab laskmist läbiviiv isik, et kannatanule korraldatakse kiire meditsiiniabi osutamine. Lisaks on ta kohustatud teavitama juhtunust laskmise eest vastutavat isikut ja PPA-d.

Võrreldes kehtiva määrusega muudetakse teavitamiskohustuse regulatsiooni. Kehtiva määruse § 18 lõike 4 kohaselt lasub PPA teavitamise kohustus üksnes laskmise eest vastutaval isikul, samas kui laskmist läbiviiv isik peab kehtiva § 20 lõike 6 järgi teavitama juhtunust ainult laskmise eest vastutavat isikut. Eelnõuga nähakse ette, et PPA-d teavitab lisaks laskmise eest vastutavale isikule ka laskmist läbiviiv isik. Muudatuse eesmärk on tagada, et teave lasketiirus või laskepaigas toimunud õnnetusjuhtumist jõuaks pädeva asutuseni võimalikult kiiresti ning vajaduse korral oleks võimalik viivitamata alustada sündmuse asjaolude väljaselgitamist ja reageerimist. Selline lahendus on põhjendatud, kuna laskmist läbiviiv isik viibib sündmuse ajal vahetult kohapeal ning omab kõige täpsemat teavet juhtunu asjaolude kohta. See võimaldab tal anda häirekeskusele ja PPA-le esmast teavet näiteks vigastuse asjaolude, kannatanute arvu, kasutatud relva, laskmise tingimuste ning rakendatud esmaabimeetmete kohta.

Muudatusega välditakse olukorda, kus PPA saab teavet üksnes vahendatult laskmise eest vastutava isiku kaudu, kes ei pruugi ise sündmuse ajal kohal viibida ning kelle teadmised juhtunu üksikasjadest võivad olla puudulikud. Samas säilib ka laskmise eest vastutava isiku teavitamise kohustus, et tal oleks võimalik täita oma ülesandeid lasketiiru või laskepaiga tegevuse korraldamisel ning teha vajadusel koostööd PPA-ga ning teiste pädevate asutustega.

5. peatükk. Laskevõistluse ja treeninglaskmise ohutusnõuded

Eelnõu §-des 22–30 nähakse ette ohutusnõuded laskmisel. Võrreldes kehtiva määrusega on nõuded ja põhimõtted paljuski jäänud samaks, kuid mitu nõuet on muudetud, et need vastaks praegustele vajadustele või täpsustatud sõnastust nõudest paremaks arusaamiseks.

Paragrahvis 22 on võrreldes kehtiva määrusega tehtud muudatusi – senine paragrahvi tekst on sõnastatud lõikenä 1 ning lisatud on uus lõige 2.

Lõike 1 kohaselt peab laskur täitma laskmist läbiviiva isiku käsklusi ning teadma ja järgima tulirelva ja laskemoona käsitlemise ohutusnõudeid, lasketiirus või laskepaigas kehtivaid tulirelvadega tegutsemise ohutusreegleid ning sisekorraeeskirja. Võrreldes kehtiva määrusega selle sätte sisu ega nõudeid muudetud ei ole.

Eelnõu § 22 lõige 2 asus kehtivas määruses § 19 lõikes 2. Kuna tegemist on laskmist ja selle ohutust puudutava sättega, mitte laskmist läbiviiva isiku määramisega seotud tegevusega, on otstarbekas see säte tuua määruse 5. peatükki, millega kehtestatakse ohutusnõuded laskmisele ja laskuritele, et tagada kõikide lasketiirus või laskepaigas viibivate inimeste ohutus. Muudatuse eesmärk on koondada laskmise ohutust puudutavad nõuded ühte peatükki ning muuta regulatsioon kasutajale selgemaks ja süsteemsemaks.

Lõike 2 järgi võib laskur laskmist läbiviiva isiku vahetu juuresolekuta lasketiirus või laskepaigas lasta üksnes siis, kui ta on määratud laskmist läbiviivaks isikuks.

Selline nõue tuleneb vajadusest tagada, et iga laskmise ajal oleks määratud isik, kes vastutab laskmise ohutuse eest ning kellel on õigus ja kohustus vajaduse korral laskmine viivitamata peatada. Kui lasketiirus või laskepaigas viibib ainult üks laskur, ei ole võimalik seda vastutusülesannet täita teisel isikul. Seetõttu peab üksinda laskev isik täitma lisaks laskuri rollile ka laskmist läbiviiva isiku ülesandeid ja vastama talle kehtestatud nõuetele.

Üksinda laskmise lubamisel peab lasketiiru või laskepaiga omanik, valdaja või laskmise eest vastutav isik eelnevalt veenduma, et isik on piisavate teadmiste, oskuste ja kogemustega ning suudab iseseisvalt tagada ohutu laskmise. Selleks tuleb isik määrata taasesitamist võimaldavas vormis laskmist läbiviivaks isikuks. Näiteks võib selliseks isikuks olla pikaajalise laskmiskogemusega sportlaskur, jahimees või muu regulaarne lasketiiru kasutaja, kelle teadmised ohutusnõuetest ja relvade käitlemisest on lasketiiru valdajale teada. Seevastu ei ole üldjuhul põhjendatud lubada üksinda laskma isikut, kelle kogemused, oskused või ohutusnõuete tundmine ei ole lasketiiru omanikule, valdajale või laskmise eest vastutavale isikule teada.

Üksinda lasketiirus või laskepaigas laskmisega kaasneb tavapärasest suurem riskitase. Erinevalt olukorrast, kus kohal viibib mitu inimest, puudub kõrvaline isik, kes saaks vajaduse korral anda esmaabi, kutsuda abi, aidata relva tõrke kõrvaldamisel või märgata ohuolukorda. Samuti ei pruugi keegi teine märgata, kui laskealale või ohualasse satub kõrvaline inimene, loom või muu

objekt. Seetõttu on põhjendatud nõuda, et üksinda laskev isik vastaks kõrgematele pädevus- ja usaldusväärsusnõuetele kui tavaline laskur, kes osaleb laskmisel laskmist läbiviiva isiku järelevalve all.

Nõue ei piira põhjendamatult üksinda laskmist, vaid tagab, et selline tegevus toimub üksnes juhul, kui laskur on võimeline täitma ka laskmist läbiviiva isiku ülesandeid ning vastutama iseseisvalt laskmise ohutuse eest.

Paragrahv 23 reguleerib tulirelva laadimise nõudeid. Võrreldes kehtiva määrusega selle paragrahvi nõudeid põhimõtteliselt muudetud ei ole, kuid on tehtud väikseid keelelisi parandusi kõigis lõigetes. Lõike 1 järgi võib tulirelva laadida üksnes laskmist läbiviiva isiku või kohtuniku käsklusel, välja arvatud juhul, kui laadimine toimub spordiala reeglites ettenähtud korras.

Lõike 2 kohaselt peab tulirelva käsitlemisel relvaraud olema suunatud märkideala või muu selleks määratud ohutu suuna poole. Võrreldes kehtiva määruse § 11 lõikega 2 on eelnõu § 23 lõike 2 sõnastust keeleliselt muudetud nii, et keelu kujul kirjutatud norm on nüüd kohustusena märgitud („peab midagi tegema“). Mõte on aga jäänud samaks, et relvaraud peab olema suunatud alati märkideala või muu selleks määratud ohutu suuna poole olenemata sellest, kas relv on laetud või mitte. Sättes on samas arvestatud, et alati ei saa isegi laetud tulirelva suunata sihtmärkide poole, näiteks siis, kui sinna on ilmunud kõrvaline isik. Sel juhul otsustab laskmist läbiviiv isik, kus on ohutu suund, näiteks peavad kõik laskurid suunama tulirelvad enda ette liivapinnasele (kui laskmine toimub väljas).

Lõikega 3 sätestatakse, et väljaspool laskekohta võib laadimata tulirelva käsitseda üksnes selleks ettenähtud ohutusalas. Tulirelva käsitlemisel ohutusalas peab relvaraud olema suunatud ohutusse suunda. Kui lõige 2 on üldine nõue, siis lõikes 3 täpsustatakse, et ka väljaspool laskekohta tulirelva käsitlemisel peab ohutusalas relvaraud olema suunatud ohutusse suunda ja ainuke koht, kus seda teha võib lasketiirus või laskepaigas, on ohutusala.

Lõike 4 kohaselt on tulirelva laadimine ja laskmine keelatud, kui märkidealal või muus laskesuunas paiknevas ohualas viibib inimene. Laskmisharjutuse või -võistluse käigus on salvesid lubatud laskeseeriade vaheajal laadida, kuid keelatud on tulirelva laadida. Laskeseeriade vahel võivad laskealas viibida inimesed näiteks selleks, et vaadata esimese laskeseeria tulemusi sihtmärgil, kohendada sihtmärke või teha muid toiminguid või tegevusi laskmiste jätkumiseks. Seetõttu on oluline, et tulirelvi sel ajal ei laeta, et välistada juhusliku lasu tõttu mõne inimese viga saamine. Lõike 4 sõnastust on oluliselt muudetud võrreldes kehtiva määrusega, tehes selle üldiseks ja jättes välja ainult laskeseeriadele viitamise.

Paragrahviga 24 kehtestatakse reeglid laskmise alustamiseks, katkestamiseks ja lõpetamiseks. Võrreldes kehtiva määruse §-ga 12 on lisatud sellesse uus lõige 1, mis on eelnõu § 24 üle toodud kehtiva määruse § 20 lõike 1 teine lause. Kuna tegemist on laskmise ohutusnõudega, mitte laskmist läbiviiva isikuga määramise või tema kohustustega seotud nõudega, on selle sätte õigem asukoht eelnõukohase määruse 5. peatükis, mis käsitleb laskmise ja laskuritega seotud

ohutusnõudeid. Samuti on tehtud mitmeid keelelisi ja süsteemseid täpsustusi, kuid regulatsiooni põhisisu ei muutu.

Lõike 1 kohaselt on lasketiirus või laskepaigas laskmine ilma laskmist läbiviiva isiku juuresolekuta keelatud, välja arvatud juhul, kui laskur on ise määratud laskmist läbiviivaks isikuks. Nõude eesmärk on tagada, et iga laskmise ajal oleks määratud isik, kes vastutab laskmise ohutuse eest ning kellel on õigus vajaduse korral laskmine katkestada või lõpetada. See tähendab, et laskmisega ei tohi alustada enne, kui laskmist läbiviiv isik on kohal ja laskmise läbiviimiseks vajalikud ohutusmeetmed on rakendatud.

Lõike 2 kohaselt võib laskmist alustada üksnes laskmist läbiviiva isiku käsklusel või spordiala reeglites ettenähtud korras. Konkreetseid käsklusi ei sätestata, sest eri laskedistsipliinide laskeharjutustes võib kasutada erinevaid käsklusi või helisignaale. Näiteks kasutatakse mõnel võistlusosal suulisi käsklusi, mõnel juhul helisignaale või elektroonilisi stardisignaale.

Sätte eesmärk on tagada, et laskmine algab kontrollitud ja ette nähtud korras. See ei tähenda siiski, et igale üksikule lasule või laskeharjutusele peab alati eelnema vahetu suuline käsklus. Näiteks laskesuusatamises alustab sportlane laskmist vastavalt võistlusreeglitele pärast laskekohta jõudmist ning eraldi käsklust laskmise alustamiseks ei anta. Samuti ei anna üksinda lasketiirus harjutav ja laskmist läbiviivaks isikuks määratud laskur iseendale käsklust laskmise alustamiseks. Sellistel juhtudel toimub laskmise alustamine eelnevalt kindlaks määratud korra või reeglite alusel. Seevastu olukorras, kus laskmist juhib laskmist läbiviiv isik, toimub laskmise alustamine tema antud korralduse või signaali järgi.

Lõike 3 kohaselt peab laskur laskmise viivitamata katkestama või lõpetama, kui selleks annab käskluse laskmist läbiviiv isik, kohtunik või kontrollija. Nimetatud isikutel peab olema võimalus sekkuda kohe, kui see on vajalik ohutuse tagamiseks või laskeharjutuse nõuetekohaseks läbiviimiseks.

Lõike 4 järgi peab laskur pärast viimase lasu sooritamist või lõikes 3 nimetatud käskluse saamist tulirelva viivitamata tühjaks laadima ja ohutuks tegema. See tähendab põhimõtteliselt, et laskur peab pärast viimase lasu sooritamist või laskmist läbiviiva isiku, kohtuniku või kontrollija asjakohast käsklust tulirelva tühjaks laadima, avama tulirelva luku ning esitama, kohalt lahkumata, tulirelva kontrollimiseks laskmist läbiviivale isikule, kohtunikule või kontrollijale. Konkreetne tegevuskord võib sõltuda kasutatavast relvast ja vastava laskespordiala reeglitest.

Ka siin konkreetseid käsklusi ei sätestata, sest eri laskedistsipliinide laskeharjutustes võib kasutada erinevaid käsklusi või helisignaale. Peale selle näevad mõne laskmisala reeglid ette, millal tuleb iseseisvalt laskmine lõpetada, relv tühjaks laadida ja jääda laskmise läbiviijat või kohtunikku ootama.

Kehtiva määruse § 12 lõige 4 on jagatud kaheks eraldi lõikeks, sealjuures tehakse täpsustavad muudatused endise lõike 4 mõlemas lauses (eelnevalt lõiked 5 ja 6), ning ühtlasi muutub

järgmise löike number (uus lõige 6). Lõike 5 kohaselt kui laskealale satub inimene, loom või laskmisega mitteseotud ese või tekib muu oht, peab ohtu esimesena märganud laskmist läbiviiv isik, kohtunik või kontrollija andma viivitamata käskluse laskmine katkestada. Lõike 6 järgi kui ohtu märkab esimesena laskur, peab ta laskmise viivitamata katkestama ning hoiatama ohust laskmist läbiviivat isikut ja teisi laskmisel viibivaid isikuid. Võrreldes kehtiva määruse sõnastusega lisatakse laskurile kohustus teavitada ohust teisi laskmisel viibivaid inimesi. See aitab tagada, et ohuolukorrast saavad kiiresti teadlikuks kõik isikud, kelle tegevust see võib mõjutada.

Näiteks võib laskur märgata, et laskeala suunas liigub kõrvaline isik või loom, mida laskmist läbiviiv isik ei ole veel märganud. Sellisel juhul ei piisa üksnes laskmise katkestamisest, vaid oluline on anda ohu olemasolust viivitamata teada ka teistele laskuritele, et kogu lasketegevus peatuks võimalikult kiiresti ja ühtselt.

Lõike 7 kohaselt nähakse ette, et kui lasketiirus, laskepaigas või nende ümbruses ilmneb laskmise ajal laskmisest põhjustatud oht, tuleb laskmine viivitamata katkestada, kuni on ära langenud ohtu põhjustavad tingimused. Kui ohuallikas on kõrvaldatud, võib laskmist jätkata. Võrreldes kehtiva määrusega on lõikes tehtud täpsustusi, kuid põhimõtet muudetud ei ole.

Paragrahviga 25 nähakse ette tulirelva käsitlemise ohutusnõuded lasketiirus ja laskepaigas.

Lõikes 1 sätestatakse, et ajal, kui laskmist ei toimu, peab lasketiiru või laskepaiga alal olev tulirelv olema kas tühjaks laetud, lahti murtud, kaitseriivistatud, lahtrise lukuga, tühja padrunipesaga või peab selle padrunipesas asuma turvalipp või muu tootja poolt määratud sama eesmärgi täitev ohutusseade või ese.

Nõude eesmärk on tagada, et relva seisund oleks nii relva omanikule kui ka teistele lasketiirus või laskepaigas viibivatele isikutele üheselt nähtav ja kontrollitav. Relva ohutusseisundisse viimine vähendab märkimisväärselt ohtu, et relvast tehakse tahtmatu või ekslik lask ajal, mil laskmist ei toimu.

Võrreldes kehtiva määrusega täpsustatakse regulatsiooni ning lisaks turvalipule võimaldatakse kasutada ka muud tootja poolt ette nähtud sama eesmärgi täitvat ohutusseadet või eset. Selline täpsustus arvestab erinevate relvatootjate tehnilisi lahendusi ning väldib põhjendamatult kitsast regulatsiooni. Näiteks kasutatakse mõne relvasüsteemi puhul spetsiaalseid padrunipesa indikaatoreid või muid tootja ette nähtud seadmeid, mille eesmärk on nähtavalt kinnitada, et relv ei ole laetud ja seda ei ole võimalik viivitamata kasutada.

Praktikas tähendab nõue näiteks seda, et laskur liigub laskekoha ja puhkeala vahel relvaga, mille lukk on avatud ja padrunipesa tühi, või kasutab padrunipesas turvalippu, mis võimaldab kõigil kohalviibijatel visuaalselt veenduda relva ohutuses. Samuti peab relv olema sellises seisundis laskeseeria lõppemise järel kuni järgmise laskmiskorra alguseni.

Lõike 2 järgi võib lasketiirus või laskepaigas tulirelva hooldada ainult selleks kohandatud ruumis või kohas, järgides lasketiiru või laskepaiga sisekorraeeskirja ja laskmise eest vastutava isiku, laskmist läbiviiva isiku või kohtuniku korraldusi.

Nõude eesmärk on vältida olukordi, kus relvade puhastamine, hooldamine või osaline lahtivõtmine toimub kohtades, kus see võib häirida laskmise läbiviimist või suurendada õnnetuste riski. Relva hooldamise käigus võidakse relva korduvalt kontrollida, osaliselt lahti võtta või käsitseda viisil, mis võib kõrvalistele isikutele jätta eksliku mulje relva seisundist. Seetõttu on oluline, et selline tegevus toimuks selleks ette nähtud kohas ja kontrollitud tingimustes.

Võrreldes kehtiva määrusega täpsustatakse, et laskepaiga reeglite all mõeldakse sisekorraeeskirja, mis peab igas lasketiirus ja laskepaigas olema. Ühtlasi lisatakse nõue, et laetud tulirelva käsitlemisel peab järgima ka laskmise eest vastutava isiku korraldusi. See on põhjendatud, kuna laskmise eest vastutav isik vastutab lasketiiru või laskepaiga kui terviku ohutuse ning käesolevas määruses sätestatud nõuete täitmise eest.

Paragrahv 26 sätestatakse laskemoona käitlemise nõuded ohutusalal. Tegemist on uue paragrahviga selles peatükis, varem sellist nõuet kehtestatud ei ole, kuid praktikas on esinenud sellega probleeme, mistõttu on vaja see ka määrusega kehtestada, samas kehtestades siiski erandi tegemise võimaluse.

Lõike 1 kohaselt on ohutusalal keelatud käidelda laskemoona ning laskemoona jäljendusi, sealhulgas lahtiselt, pakendis, padrunisalves, trumlis või kiirlaadijas. Täpsemad selgitused on § 4 selgituste juures (vt lk 10).

Lõikega 2 tehakse erand lõikes 1 sätestatud keelust. Nii sätestatakse, et keelust võib teha erandi laskmist läbiviiva isiku nõusolekul, kui tulirelva testimisel või tühilasu tegemisel on tootja ette näinud laskemoona jäljenduse kasutamise ning sellela nimetatud tegevusi teha ei tohi. Selliseid jäljendusi on juba olemas ja sellest tulenevalt ei tohiks olla nende kasutamine keelatud. Küll aga nähakse ette, et kasutada on lubatud vaid selliseid laskemoona jäljendusi, mis on välisel vaatlusel päris padrunitest selgelt eristatavad.

Paragrahvi 27 sätestatakse nõuded tulirelva ja laskemoona valvamise kohta. Nähakse ette, et tulirelva ja laskemoona ei või jätta valveta (lõige 1) ning et võistluse või treeningu ajal, välja arvatud juhul, kui tulirelv ja laskemoon asuvad relvakapis või relvahoidlas, vastutab tulirelva ja laskemoona eest tulirelva valdaja (ehk laskur, kellele tulirelv on väljastatud või kelle oma see on; lõige 2). Võrreldes kehtiva määrusega kummagi lõike sõnastuses muudatusi tehtud ei ole.

Lõikega 3 sätestatakse, et kohtuniku või laskmist läbiviiva isiku korralduse kohaselt võib laskur jätta tulirelva võistluse või treeningu ajal treeneri või laskmist läbiviiva isiku vahetu valve alla vastutavale hoiule. Võrreldes kehtiva määrusega on lisatud lõike 3 sõnastusse laskmist läbiviiv isik, kelle korralduse kohaselt võib samuti laskur jätta tulirelva võistluse või treeningu ajal

treeneri või laskmist läbiviiva isiku vahetu valve alla vastutavale hoiule. Täiendust on vaja, sest kõikidel laskmistel ei viibi kohtunik, vaid võib viibida üksnes laskmise eest vastutav isik.

Paragrahvis 28 määratakse nõuded juhiks, kui harjutusi viiakse läbi laskemoonata ja tulirelva laadimata. Harjutused, mille ajal laskemoona ei kasutata ja tulirelva ei laeta, võivad toimuda üksnes tulejoonel, ohutusallas või kohas, mis on selleks ette nähtud (lõige 1). Harjutuste läbiviimisel peab järgima lasketiiru või laskepaiga sisekorraeskirja ja laskmise eest vastutava isiku, laskmist läbiviiva isiku või kohtuniku korraldusi (lõige 2). Võrreldes kehtiva määrusega on jagatud paragrahvi tekst kaheks eri lõikeks ning täpsustatakse eelnõuga, et laskepaiga reeglite all mõeldakse sisekorraeskirja, mis peab igas lasketiirus ja laskepaigas olema (lõige 1). Peale selle on lisatud, et harjutuste läbiviimisel peab järgima lisaks laskmist läbiviiva isiku või kohtuniku ka laskmise eest vastutava isiku korraldusi (lõige 2). Täiendust on vaja, sest kõikidel harjutustel ei pruugi viibida kohtunik ega laskmise eest vastutavat isikut, vaid võib viibida üksnes laskmise eest vastutav isik.

Paragrahviga 29 pannakse kohustus kõikidel laskevõistluste läbiviimisel arvestada nõuetega, mille on kehtestanud asjakohane rahvusvaheline laskespordiorganisatsioon. Kuna laskedistsipliine on palju, ei ole asjakohane neid määruses loetleda, vaid sõnastada nõue üldisena, et ei peaks uue laskedistsipliini ja laskespordiorganisatsiooni loomise korral või mõne organisatsiooni tegevuse lõpetamise korral hakkama üksnes seetõttu määrust muutma.

Paragrahviga 30 kehtestatakse vähem kahjustavast harjutusrelvast laskmise ohutusnõuded. Selle paragrahvi eesmärk on tagada harjutusalal viibivate inimeste ohutus ja vältida õnnetusjuhtumeid, mis võivad tekkida harjutusrelvast laskmisel. Kehtivas määruses selliseid nõudeid kehtestatud ei ole.

Vähem kahjustava harjutusrelvana käsitatakse harjutusrelva, milles kasutatakse plast- või värvi kuule ning mille suudmeenergia ei ületa tootja tehniliste andmete kohaselt 7,5 džauli. Selliste harjutusrelvade kasutamisega kaasnev oht on oluliselt väiksem kui tulirelvade kasutamisel. Arvestades nende relvade laskekaugust, kuuli energiat ja võimalikku kahjustusulatust, ei ole põhjendatud kohaldada neile samasuguseid nõudeid nagu tulirelvade laskmiseks ette nähtud lasketiirudele ja laskepaikadele. Samas ei tähenda väiksem oht, et ohutusnõudeid ei oleks üldse vaja. Ka madala energiaga plast- või värvi kuul võib põhjustada vigastusi, eelkõige silmadele, näole või muudele kaitsmata kehaosadele. Seetõttu nähaksegi käesolevas paragrahvis ette selle relvaliigi kasutamise eripärasid arvestavad ohutusnõuded.

Lõike 1 kohaselt peavad harjutusalal viibijad täitma harjutusrelva ja selle laskemoona tootja kehtestatud ohutusnõudeid. Tootja juhised lähtuvad konkreetse relva tehnilistest omadustest ja kasutustingimustest ning sisaldavad muu hulgas teavet ohutu laskekauguse, kaitsevahendite kasutamise ja relva käsitlemise kohta. Kuna turul on erineva konstruktsiooni, võimsuse ja kasutusotstarbega harjutusrelvi, ei ole võimalik kõiki vajalikke tehnilisi nõudeid määruses ammendavalt reguleerida. Seetõttu on tootja kehtestatud ohutusjuhiste järgimine ohutuse tagamise seisukohalt oluline.

Lõikes 2 nähakse ette, et harjutusalal viibijad peavad kandma silmakaitsevahendeid ning nahapind peab olema võimalikult suures ulatuses olema kaetud. Selle nõude eesmärk on vähendada harjutusrelvast või selle laskemoonast põhjustatud vigastuste ohtu. Kuigi vähem kahjustav harjutusrelva (suudmeenergia kuni 7,5 džauli) ei kujuta endast suurt ohtu, võib plast- või värvikuuli tabamus katmata nahapinnale põhjustada valuaistingut, verevalumeid või muid kergemaid vigastusi. Eriti tundlikud vigastustele on silmad, nägu, kõrvad ja sõrmed. Seetõttu on silmade kaitsmine kohustuslik kõigile harjutusalal viibivatele isikutele sõltumata sellest, kas nad parasjagu osalevad harjutuses või mitte.

Praktikas tähendab see näiteks kaitseprillide, kaitsemaski või muu sobiva kaitsevahendi kasutamist. Samuti on soovitatav kanda pikki varrukaid, pikki pükse, kindaid ja muud sobivat kaitseriietust. Kuulivestide või muude ballistiliste kaitsevahendite kasutamine ei ole üldjuhul vajalik, kuna sellised relvad ei ole võrreldavad tulirelvadega.

Lõikes 3 nähakse ette, et laskmist läbiviivad isikud ja need, kes laskmises ei osale, peavad olema harjutuses osalejatest eristatavad. Nõude eesmärk on tagada, et kõik harjutusalal viibivad isikud oleksid relva kasutajatele selgelt nähtavad ja kergesti tuvastatavad.

Praktikas võib eristatavus olla tagatud näiteks erksavärvilise ohutusvesti, käepaela, kiivrikatte või muu selgesti nähtava tunnusega. Eriti oluline on see dünaamilistes harjutustes, kus osalejad liiguvad suuremal territooriumil ning kus kohtunikud, instruktorid, fotograafid või muud kõrvalised isikud võivad viibida harjutusala läheduses. Selge visuaalne eristamine vähendab riski, et laskur peab ekslikult laskmises mitteosalevat isikut harjutuses osalejaks.

Lõike 4 kohaselt on ootamatu ohu või kõrvalise objekti ilmumise korral harjutusalale oluline, et laskmine katkestatakse kohe, et vältida võimalikke õnnetusi. Seetõttu on sätestatud, et esimene ohtu märganud isik – olgu see laskmist läbiviiv isik, kohtunik või kontrollija – annab laskurile kohe käskluse laskmine peatada. Kui laskur ise märkab ohtu esimesena, on tal kohustus viivitamata laskmine katkestada ja teavitada sellest ka teisi alal viibivaid inimesi (lõige 5). Selgelt määratletud ja kiire reaktsiooniga süsteem tagab, et kõik alal viibivad isikud on teadlikud võimalikust ohust ning saavad astuda vajalikke samme, et tagada enda ja teiste ohutus.

6. peatükk. Rakendussätted

Kuna määrus jõustub üldises korras, määratakse eelnõu §-ga 31 üleminekuajad, millal peavad kõikidele eelnõukohase määruse nõuetele vastavuses olema määruse jõustumise ajal olemasolevad lasketiirud ja laskepaigad ning asutused määranud laskmise eest vastutavad isikud ja kehtestanud asjakohase korra.

Lõikes 1 sätestatakse, et teenistusrelvi käitleva asutuse juht või tema volitatud ametnik määrab asutuse laskmist läbiviivaks isikuks ametniku või töötaja ja kehtestab teenistusrelvi käitleva asutuse laskmist läbiviiva isiku määramise täpsemad tingimused ja korra hiljemalt 31. jaanuaril 2027. Üleminekuaega on vaja, et võimaldada asutustel kehtestada nõutav sisemine kord ning

kohandada olemasolevat praktikat. See tagab muudatuste sujuva ja ühtlase rakendamise ning aitab vältida rakendamiskaskusi.

Lõikes 2 sätestatakse, et enne eelnõukohase määruse jõustumist rajatud ja selleks KOV-i kirjaliku nõusoleku saanud lasketiir ja laskepaik ning teenistusrelvi käitleva asutuse lasketiir ja laskepaik peab vastama määruse nõuetele hiljemalt 31. juulil 2027.

Eelnõu ettevalmistamise käigus konsulteeriti lasketiirude ja laskepaikade pidajatega, samuti teenistusrelvi käitlevate asutustega, kelle hinnangul on olemasolevate lasketiirude ja laskepaikade uutele nõuetele vastavaks muutmiseks vajalik üleminekuperiood. Arvestades, et lasketiirude ja laskepaikade uutele nõuetele vastavaks viimiseks on vaja planeerida nii rahalisi vahendeid kui aega, nähakse eelnõuga ette üleminekuperiood kuni 31. juulini 2027. aastal.

Paragrahviga 32 tunnistatakse kehtetuks siseministri 26. veebruari 2021. aasta määrus nr 12 „Lasketiiru ja laskepaiga ning laskevõistluse ja treeninglaskmise ohutusnõuded”.

Määruse **lisaga** kehtestatakse lasketiiru ja laskepaiga laskeala ning ohuala piiritleva hoiatussildi kujutis ja esitatakse nõuete kirjeldus sildi kohta. Võrreldes kehtiva määrusega lisas muudatusi tehtud ei ole.

3. Eelnõu terminoloogia

Eelnõukohases määruses võetakse kasutusele uued terminid – *pehme pind*, *sihtmärk*, *kõva sihtmärk*, *pehme sihtmärk*, *põrkeplaat* ja *dünaamiline laskmine*, termin *kuulisuunaja* on ümber sõnastatud. Kasutatavaid termineid on selgitatud seletuskirjas seda terminit kirjeldava punkti juures (vt § 2 selgitusi lk 5–8).

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul ei ole Euroopa Liidu õigusega puutumust.

5. Eelnõu mõjud

Eelnõuga ajakohastatakse lasketiirude ja laskepaikade ohutusnõudeid, täpsustatakse olemasolevat regulatsiooni ning kehtestatakse nõuded vähese kasutusega lasketiirudele, laskepaikadele ja vähem kahjustavate harjutusrelvade kasutamisele.

Eelnõu peamised mõjud avalduvad avaliku turvalisuse, lasketiirude ja laskepaikade kasutajate tervise kaitse, relvade ohutuma käitlemise ning õigusselguse suurenemise kaudu. Eelnõuga kaasneb ka mõõdukas mõju lasketiirude ja laskepaikade omanikele, valdajatele ning teenistusrelvi käitlevatele asutustele, kes peavad vajaduse korral kohandama olemasolevaid rajatisi või töökorraldust uute nõuetega kooskõlla.

Eelnõu ei muuda relvade omamise, relvaloa väljastamise ega relvade kasutamise üldisi aluseid. Samuti ei loo eelnõu uusi õigusi relvade omandamiseks või kasutamiseks. Eelnõu eesmärk on tagada, et relvade kasutamine lasketiirudes ja laskepaikades toimuks selgete, ajakohaste ja ühetaoliselt kohaldatavate ohutusnõuete järgi.

Eelnõu mõjutab mõningal määral ettevõtlusvabadust ja omandipõhiõigust, kuna lasketiirude ja laskepaikade omanikele kehtestatakse tehnilisi ja korralduslikke nõudeid. Piirangud on siiski põhjendatud inimeste elu ja tervise kaitse ning avaliku turvalisuse tagamise eesmärgiga ning on nimetatud eesmärkide saavutamiseks sobivad, vajalikud ja mõõdukad.

Eelnõuga ei kaasne vajadust luua uusi ametikohti riigi- ega kohaliku omavalitsuse üksustes. Riigieelarveline mõju on väike ning avaldub peamiselt olemasolevate lasketiirude ja laskepaikade võimalikus nõuetega vastavusse viimises. Vajalikud kulud kaetakse asjaomaste asutuste olemasolevate eelarvevahendite arvelt.

5.1. Mõju valdkond I: mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele

Mõju sihtrühm: kõik Eestis elavad või viibivad isikud.

Mõju on eelkõige riigi sisejulgeolekule, täpsemalt turvalisusele.

21. aprilli 2026 seisuga oli eesti rahvaarv 1 360 745 inimest.²⁰ Kindlasti ei puuduta kavandatavad muudatused kõiki inimesi, vaid pigem neid, kes elavad lasketiirude ja laskepaikade läheduses või külastavad neid kohti, et tegeleda oma hobiga.

Lasketiirude ja laskepaikade ohutusnõuete muutmine võib avaldada mitmeid positiivseid mõjusid nii inimeste kui ka laiemalt ühiskonna turvalisusele. Mõju inimeste turvalisusele võib hinnata sellest aspektist, et väheneb õnnetuste tekkimise oht. Konkreetsemad ja kohati rangemad ohutusnõuded minimeerivad võimalike õnnetusjuhtumite arvu lasketiirudes ja laskepaikades. Näiteks nõuded, mis puudutavad lasketiiru konstruktsiooni, vähendavad riski, et keegi saab haavata või surma. Samuti aitavad nõuetele vastavad lasketiiru ja laskepaiga taga- ja külgvallid ning ohuala tagada seda, et laskeharjutuste läbiviimisel ei lenda kuulid lasketiirust või laskepaigast välja. Nii välditakse võimalikke õnnetusi ja varakahju.

Kavandatavad muudatused võtavad arvesse ka terviseriskide vähendamist. Näiteks, kui kehtiv määrus näeb ette, et kinnisesse lasketiiru paigaldatud ventilatsioon peab tagama püssirohugaaside äratõmbe tulejoonelt, siis eelnõuga nähakse ette, et püssirohugaaside äratõmme peab olema tagatud tulejoonelt märkideala suunas. Seda on vaja selleks, et tagada parem õhuvahetus ja suurem püssirohugaaside, plii ja tolmu äratõmme laskealalt. Sellega on võimalik paremini vältida plii- ja muudest osakestest põhjustatud tervisekahjustusi.

²⁰ Statistikaameti andmed: <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/rahvastik/rahvaarv>.

Kavandatavatel muudatustel on mõju ühiskonna turvalisuse tagamisele laiemalt. Paremini reguleeritud lasketiirud ja rangemad ohutusnõuded võivad vähendada relvade ebaseaduslikku kasutamist ja levikut. Selgemad nõuded ja regulatsioonid aitavad tagada avalikku korda ja ennetada intsidente, mis võiksid tekitada ohtu ühiskonnale. See hõlmab ka laskevõistluste ja muude ürituste turvalisuse tagamist.

Kui lasketiirud ja laskepaigad järgivad rangemaid ohutusnõudeid, suurendab see üldsuse usaldust nende ettevõtete ja ühingute vastu. Inimesed tunnevad end turvalisemalt ja on avatumad laskespordi ja teiste lasketegevustega tegelemiseks.

Vähese kasutusega lasketiirude rajamise võimaldamine aitab kaasa ka parematele võimalustele laskmist harjutada kodule lähemal. Olgu selleks soov kaitsta oma kodu ja vara, Eestimaad või hoopiski ette valmistuda jahikäiguks.

Lasketiirude ja laskepaikade ohutusnõuete täpsustamine avaldab positiivset mõju nii individuaalsele kui ka ühiskondlikule turvalisusele. See vähendab õnnetuste ja vigastuste arvu, ennetab relvakuritegusid ja suurendab avalikku usaldust. Samuti aitab see säilitada avalikku korda ja tagada ohutum keskkond kõigile, kes tegelevad laskespordiga või külastavad lasketiire ja laskepaiku. Rangemad nõuded ja regulatsioonid, mis on samas piisavalt paindlikud arvestamaks ühiskonna muutustega kaasneva vajadusega, loovad tugevama raamistiku, mis kaitseb inimesi ja tagab, et relvadega seotud tegevused toimuvad kontrollitud ja ohutus keskkonnas. Mõju ulatus ja sagedus on sellele sihtrühmale väikesed.

Mõju riigi julgeolekule on kaudne, kuid positiivne. Mõju välissuhetele puudub.

Võrreldes olukorraga, kus määrust ei muudeta, aitab eelnõu vähendada õiguslikku ebaselgust ning täpsustada lasketiirude ja laskepaikade ohutusega seotud nõudeid. See võimaldab tõhusamat järelevalvet ning vähendab riski, et erinevad lasketiirude pidajad tõlgendavad kehtivaid nõudeid erinevalt.

Mõju ulatus on väike, kuna otseselt mõjutatud isikute ring moodustab väikese osa Eesti elanikkonnast. Samas on mõju olulisus mõõdukas, sest regulatsioon puudutab tegevust, mille käigus võivad üksikud ohutusvead põhjustada raskeid tagajärgi inimeste elule ja tervisele. Mõju avaldub pidevalt kogu määrase kehtivuse ajal.

5.2. Mõju valdkond II: mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste korraldusele

5.2.1. Nõuded lasketiirudele ja laskepaikadele

Mõju sihtrühm: need avalikku võimu teostavad valitsusasutused, kohaliku omavalitsuse organid ja asutused, kohtud ning sisekaitseline rakenduskõrgkool, kellel on teenistusrelva käitlemise õigus ja asutuse lasketiir või laskepaik, plaanivad seda rajada või kasutavad laskmiste läbi viimiseks eralasketiire.

Avalikku võimu teostavad asutused, kellel on teenistusrelvi, on:

- 1) Justiitsministeeriumi vanglate osakond ja vanglad;
- 2) Kaitsepolitseiamet;
- 3) Keskkonnaamet;
- 4) Maksu- ja Tolliamet;
- 5) Politsei- ja Piirivalveamet;
- 6) Päästeamet;
- 7) Sisekaitseakadeemia.

Eelnõukohane määrus mõjutab üksnes neid avalikku võimu teostavaid valitsusasutusi, KOV organeid ja asutusi, kohtuid ning sisekaitsealist rakenduskõrgkooli, kellel on oma lasketiir või laskepaik, samuti neid, kes kasutavad eraõiguslikele juriidilistele isikutele kuuluvaid lasketiire või laskepaikasid. Mõjutatud sihtrühma suurus võrreldes kogu avaliku teenistuse teenistujate arvuga²¹ on väike.

KOV organeid ja asutusi, kellel oleks teenistusrelvad, praegu ei ole. Samuti ei ole teenistusrelvi kohtutel.

Eelnõu ei puuduta Kaitseministeeriumi, kelle valitsemisala asutustel on sõjaväerelvad ja neile ei kohaldata määrust nr 12, seega ka mitte eelnõukohast määrust. Neile kohalduv kaitseministri 28. detsembri 2010. aasta määrus nr 26 „Kaitseväge ja Kaitseliidu harjutusväljale ja lasketiirule esitatavad nõuded ja kasutamise kord“. Teisisõnu, eelnõu ei puuduta Kaitseväge ja Kaitseliidu harjutusvälja ja nende lasketiirude kasutamist, kuid võivad Kaitseväge ja Kaitseliitu mõjutada, kui nad viivad laskmisi läbi eraõiguslikule isikule kuuluvast lasketiirust või laskepaigast või teenistusrelvi omava asutuse lasketiirust või laskepaigast. Samuti peavad Kaitseväge ja Kaitseliit arvestama eelnõukohase määruse nõuetega ajutise laskepaiga rajamisel.

Eelnõukohase määruse jõustumisel lisandub teenistusrelvi käitlevale asutusele kohustus tagada asutuse lasketiirude ja laskepaikade vastavus kehtestatavatele nõuetele. Arvesse võttes 2023. a RelvS-is tehtud muudatusi, peab alates 1. oktoobrist 2023 asutuse lasketiir ja laskepaik vastama määruse nr 12 nõuetele ning pärast eelnõukohase määruse jõustumist selle nõuetele. Lisaks on asutused kehtestanud lasketiirudele ja laskepaikadele täiendavad nõuded, kuid need nõuded on kehtestatud asutusesiseselt. Asjaolu, et eelnõuga nähakse ette mõned üksnes teenistusrelvi käitlevatele asutustele kehtivad nõuded (nt harjutusrelvadega harjutamine), mida seni õigusaktides reguleeritud ei ole, on pigem positiivne ja praktikat ühtlustav. See tagab, et asutused järgivad laskeharjutuste läbiviimisel ühetaolisi reegleid. Lisaks võimaldab see, et nii eraõiguslikele juriidilistele isikutele kuuluvatele lasketiirudele ja laskepaikadele (edaspidi koos *eralasketiir*) kui ka teenistusrelvi käitlevatele asutustele lasketiirudele ja laskepaikadele kehtivad samad nõuded, asutustel kasutada laskeharjutuste, võistluste ja treeningute läbiviimiseks eralasketiire. Sellega seoses puudub ka negatiivne mõju, kuna ühesuguste reeglite olemasolu

²¹ Avaliku teenistuse aastaraamatu andmetel oli 2023. aastal avalikus teenistuses 28 301 teenistajat (22 746 riigi ametiasutustes ja 5555 KOV ametiasutustes, nende hulgas 10 190 eriteenistajat). Leitav: <https://www.fin.ee/sites/default/files/documents/2024-05/ATAR%202023.pdf>.

tagab selle, et kõigi teenistusrelvi käitlevate asutuste lasketiirud ja laskepaigad vastavad samadele nõuetele.

Asjaolu, et eelnõuga nähakse ette nõuded üksnes harjutusrelvadest laskmise lasketiirule ja laskepaigale, on pigem positiivne ja praktikat ühtlustav. See tagab, et asutused järgivad harjutusrelvast laskeharjutuste läbiviimisel ühetaolisi reegleid. Lisaks võimaldab see asutustel kasutada harjutusrelvast laskeharjutuste ja treeningute läbiviimiseks hooneid ja ruume, mida seni kasutada ei tohtinud. Sellega seoses puudub ka negatiivne mõju, kuna ühesuguste reeglite olemasolu tagab selle, et kõigi teenistusrelvi käitlevate asutuste lasketiirud ja laskepaigad, kus lastakse harjutusrelvadega, vastavad samadele nõuetele.

Enamikul teenistusrelvi käitlevatest asutustest on juba praegu asutuse lasketiirud või laskepaigad (edaspidi koos *asutuse lasketiirud*). Lasketiirude ja laskepaikade arv asutustes on erinev, sõltudes sellest, kui suur on teenistuses tulirelva kandmise õigusega teenistujate arv. Teenistusrelvi käitlevatel asutustel on kokku ligikaudu 10 lasketiiru ja laskepaika. Võrreldes eralasketiirude arvuga on asutuste lasketiirude ja laskepaikade arv väike.

Eelnõukohase määruse jõustumisel on teenistusrelvi käitleval asutusel kohustus kontrollida, kas asutuse lasketiir ja laskepaik vastavad eelnõu nõuetele, ja vajadusel need nõuetele vastavaks muuta. Siseministeeriumile teadaolevalt on nimetatud asutustel praegu sisekorras asutuse lasketiirudele seatud sarnased nõuded nagu eralasketiirudele, mistõttu ei ole eelnõu mõju neile suur, kuid tagab ühtsemad ohutusnõuded kõikides lasketiirudes ja laskepaikades. Kõige rohkem puudutavad eelnõuga tehtavad muudatused lahtiseid ja poolkinniseid lasketiire. Võrreldes kehtiva määrusega muutuvad rangemaks ohutusvallidele seatud nõuded. Uute nõuetega vastavuse tagamiseks võib olla vaja teha teatud määral muudatusi või parendusi, millega võib kaasneda asutusele nii ajaline kui rahaline kulu.

Eelnõuga nähakse asutustele ette üleminekuaeg kuni 31. juulini 2027, et viia enne määruse jõustumist rajatud asutuse lasketiirud vastavusse kehtestataivate nõuetega. Erisus nähakse ette harjutusrelvaga harjutuse läbiviimisel. Sel juhul peab täitma määruse §-ide 16 ja 30 nõudeid määruse jõustumisest arvates, kuna need nõuded ei ole sellised, millega arvestamine ei oleks koheselt võimalik.

Arvestades sihtrühma suurust ja asjaolu, et olemasolevad asutuste lasketiirud vastavad suuremas osas juba praegu eralasketiirudele ettenähtud nõuetele, võib hinnata kaasneva mõju keskmiseks, kuna sihtrühma käitumises võivad kaasneda muudatused, kuid nendega ei kaasne eeldatavalt kohanemiskulusi. Mõnes lasketiirus on eelnõuga seonduvalt vaja kohendada kuulipüüdjaid või lasketiiru tagaseinasid, lahtistes ja poolkinnistes aga ohutusvalle või kuulikindlaid seinasid ning planeerida vajalik eelarve. Selleks, et vähendada riski ebasoodsate mõjude avaldumiseks (ebaselgus, harjumatus ja rahulolematuse, uute nõuetega seonduv töö), on vaja piisavalt aega ettevalmistuste tegemiseks. See ka eelnõu rakendussättes ette nähakse. Kui asutusel on vaja teha muudatusi oma lasketiirus või laskepaigas, et tagada vastavus uutele nõuetele, siis seda tehakse ühekordselt. Seetõttu hindavad eelnõu koostajad kavandatavate muudatuste mõju ulatuse ja sageduse väikeseks.

Vahetu mõju KOV asutustele ja organitele puudub, sest eelnõuga neile ülesandeid ei lisandu.

Eelnõu võib kaasa tuua ka vähese täiendava töökoormuse, mis seisneb sisekorraeeskirjade ja asutusesiseste juhendite ajakohastamises ning töötajate teavitamises uutest nõuetest. Tegemist on ühekordsete tegevustega, mille mõju ei ole oluline.

Positiivse mõjuna suureneb õigusselgus, kuna edaspidi kohalduvad ühesugused põhimõtted nii eraõiguslikele lasketiirudele kui ka teenistusrelvi käitlevate asutuste lasketiirudele. See lihtsustab laskeharjutuste planeerimist, korraldamist ning järelevalve teostamist.

5.2.2. Teenistusrelvi käitleva asutuse kohustus kontrollida talle kuuluvat lasketiiru või laskepaika

Regulaarse kontrollikohustuse eesmärk ei ole suurendada töökoormust, vaid tagada, et võimalikud puudused avastatakse enne, kui need võivad mõjutada laskmiste ohutust.

Mõju sihtrühm I: Kaitsepolitseiamet, Keskkonnaamet, Maksu- ja Tolliamet, PPA, Päästeamet, Sisekaitseakadeemia ja vanglad.

Mõju sihtrühm II: Justiits- ja Digiministeerium, Kliimaministeerium, Rahandusministeerium ja Siseministeerium.

Teenistuslikku järelevalvet teenistusrelvade käitlemise üle teostavad oma valitsemisalas järgmised asutused:

- 1) Justiits- ja Digiministeerium – vanglate üle;
- 2) Kliimaministeerium – Keskkonnaameti üle;
- 3) Rahandusministeerium – Maksu- ja Tolliameti üle;
- 4) Siseministeerium – Kaitsepolitseiamet, PPA, Päästeameti ja Sisekaitseakadeemia üle.

Mõjutatud sihtrühmade I ja II suurus võrreldes kogu avaliku teenistuse ametnike arvuga on väike. Sihtrühmas I on hinnanguliselt kokku kuni 30 ametnikku ja sihtrühmas II kuni 10 ametnikku, keda kavandavad muudatused puudutada võivad. Sihtrühmas I on nendeks ametnikud, kes vastutavad asutuses lasketiirude ja laskepaikade nõuetele vastavuse kontrollimise eest ja sihtrühmas II ametnikud, kelle ülesandeks on teostada teenistuslikku järelevalvet lasketiirude ja laskepaikade nõuete täitmise üle oma valitsemisalas.

Mõju ulatus on sihtrühmale I keskmine, sest võib eeldada, et sihtrühma kui terviku käitumises olulisi muutusi ei toimu, kuid kehtestada tuleb asutusesisene kord lasketiiru ja laskepaiga ohutusnõuetele vastavuse kontrollimiseks. Tegemist on ühekordse tööülesandega ja pikemaajaliselt töökoormust ei kasvata.

Ebasoovitava mõju kaasnemise risk on väike. Võimalik negatiivne mõju võib olla näiteks sihtrühma töökoormuse mõningane kasv. Muudatuse järgi peab sihtrühm I kehtestama asutuse lasketiiru ja laskepaiga kontrollimise korra, kontrollima edaspidi oma lasketiiru ja laskepaiga

vastavust määruse nõuetele vähemalt üks kord aastas ning edastama kontrolli tulemuse sihtrühmale II ehk täpsemalt ministeeriumile, kelle valitsemisalas asutus on. Kuigi kehtiv määrus nr 12 ei sätesta teenistusrelvi käitleva asutuse lasketiiru ja laskepaiga nõuetele vastavuse kontrolli, ei tähenda see, et sellist kontrolli ametiasutused seni üldse läbi viinud ei ole. Kavandatava muudatusega muutub kontrollimine regulaarseks ja lisandub kohustus edastada kontrolli tulemus sihtrühmale II. Seda ei saa pidada oluliseks töökoormuse tõusuks.

Mõju ulatus sihtrühmale II on keskmine. Sihtrühm II ei ole ilmselt seni oma valitsemisalas teenistusrelvi käitlevatelt asutustelt selliseid ülevaateid saanud ja võib olla vaja töötada välja põhimõtted saadud andmete töötlemiseks, et neid järelevalve eesmärgil tõhusalt kasutada. Siseministeerium on eelnõu ettevalmistamise käigus uurinud ministeeriumide ja asutuste valmisolekut selliselt järelevalve tõhustamiseks ja saanud positiivse tagasiside. Ministeeriumis tuleb määrata ametnik või ametnikud, kellele need andmed esitatakse ja kes asutustel saadud kontrollitulemuste üle järelevalvet teeb. Võib eeldada, et kavandatav muudatus puudutab kuni paari ministeeriumi ametnikku, kellele lisandub täiendav töökoormus. Kaasnevat töökoormuse tõusu sihtrühmadele I ja II ei saa aga pidada suureks. Kuna viidatud kontrollis osalev sihtrühma I ametnik jätkab oma tegevust samamoodi varasemaga, ei ole muudatuse tulemusel avalduv mõju oluline. Samuti ei ole mõju sihtrühmale II oluline, sest juba praegu peavad ministeeriumid, kelle valitsemisala asutused teenistusrelvi käitlevad, teenistusrelvadega seonduva osas järelevalvet tegema. Kavandatava muudatusega muutub järelevalve teostamise üks osa selgemaks.

Mõju avaldub püsivalt, kuid selle avaldumise sagedus on eeldatavasti väike, sest sihtrühmad I ja II puutuvad avalduva mõjuga kokku hinnanguliselt kord aastas. Ebasoovitava mõju kaasnemise risk on väike. Negatiivseid tagajärgi ei ole.

Vahetu mõju KOV asutustele ja organitele puudub, sest eelnõuga neile ülesandeid ei lisandu.

5.3. Mõju valdkond III: mõju majandusele

Mõju sihtrühm: eraõiguslikud isikud, kellele kuuluvad lasketiirud ja laskepaigad ja ettevõtjad, kes plaanivad rajada lasketiiru või laskepaika.

1. jaanuari 2026 seisuga on PPA andmetel Eestis 67 eraõiguslikku lasketiiru ja 21 laskepaika, mis peavad end vastavusse viima määruses esitatavatele ohutusnõuetele. Võrreldes asutuste lasketiirude ja laskepaikade arvuga (10) on eraõiguslike lasketiirude ja laskepaikade arv oluliselt suurem. Muudatustest saavad mõjutatud kõik sihtrühma liikmed.

Lasketiirude ja laskepaikade eelnõukohase määruse nõuetele vastavusse viimiseks on vaja raha ja aega, mistõttu nähakse ette üleminekuaeg kuni 31. juulini 2027. Arvestades piisavalt pikka üleminekuaega võib hinnata muudatustest tingitud mõju ulatuse eralasketiirudele ja -paikadele keskmiseks. Nõuetekohaste kaitserajatiste ehitamine lahtistele ja poolkinnistele lasketiirudele vajab ajalist ja rahalist ressursi, kuid ei ole liigselt koormav arvestades, et enamik nõudeid on kehtestatud juba kehtivas määruses. Mõju avaldumise sagedus on samuti keskmine.

Lasketiirused ja laskepaikad on vaja hoida nõuetele vastavana, sealhulgas tuleb neid hooldada. Seda ei pea tegema iga päev, küll aga teatud regulaarsusega.

Uue nõudena tekib kohustus teostada nn enesekontrolli kord aastas. Kuna tegemist ei ole ettevõtluses uue nähu ega nõudega ning tuleohutuse tagamise eesmärgil peavad ka lasketiirude ja laskepaikade omanikud ja valdajad jälgima ja kontrollima oma tegevust. Nõude kehtestamisel on vaja omanikul kehtestada kord kes kontrollib, kuidas kontrollitakse ja kontrollimine dokumenteeritakse ning kuidas puudused plaanitakse kõrvaldada. Tegemist on ühekordse ülesandega korra kehtestamise näol, kuid iga-aastase kohustusega vähemalt kord aastas kontrollida põhjalikumalt lasketiiru või laskepaiga vastavust eelnõukohase määruse nõuetele. Tõenäoliselt määratakse see ülesanne laskmise eest vastutavale isikule, kes niikuinii vastutab lasketiiru või laskepaiga nõuetele vastavuse eest, mistõttu kord aastas põhjalikuma kontrolli tegemise mõju ulatus ja sagedus on väike.

Vähese mõjuga lasketiirude rajamise võimalus vahetult ei mõjuta sellist lasketiiru rajada sooviva isiku majandustegevust, sest selline lasketiir ei ole mõeldud majandustegevuse tegemiseks, vaid hobi harrastamiseks. Rajamisega kaasneb alati kulu, samuti hiljem selle hooldamine, et lasketiir vastaks endiselt määruks kehtestatud nõuetele. Kuna ühegi lasketiiru rajamine ei ole kohustus, vaid võimalus, siis see pikemas perspektiivis avaldab kaudset mõju relvi ja nende laskemoona müüvatele ettevõtjatele, sest mida rohkem on võimalik inimestel käia laskmist harjutamas, seda rohkem ostetakse ka laskemoona ning tulirelvi. Uusi töökohti sellise lasketiiru rajamisega üldjuhul ei looda.

Kui vähese kasutusega lasketiire hakatakse rajama suurel hulgal, võib see mõjutada olemasolevate lasketiirude ja laskepaikade, kus tegeletakse ka majandustegevusega, tegevust, sest mõned seni nende lasketiirudes ja laskepaikades käinud inimesed hakkavad kasutama vähese kasutusega lasketiire. Eeldatavalt on selliste lasketiirude rajamise arv eelnõukohase määruse jõustumise järel väike ja seega mõju väike. Pigem on eeldus, et vähese kasutusega lasketiirude rajamise võimaluse loomine toob inimesi rohkem laskmise juurde, võimaldades laskmisega tegeleda ka nendel inimestel, kelle jaoks lähimad lasketiirud on kodust kaugel.

Juhul, kui rajatakse vähese kasutusega lasketiir, peab lasketiiru omanik pidama arvestust lasketiiru kasutamise kohta aastas, samuti mitu lasku aastas lastakse. See tähendab vähest halduskoormust lasketiiru omanikule, kuid seda on vaja mõõdetavate parameetrite saamiseks riikliku järelevalve teostajale, et kontrollida, kas lasketiir vastab vähese kasutusega lasketiiru tingimustele. Juhul, kui mõlemat näitajat ületatakse, muutub see lasketiir tavaliseks lasketiiruks ja peab vastama kõikidele samadele nõuetele nagu iga päev kasutusel olev lasketiirgi.

Laskepaiga rajamise mõju on sarnane vähese kasutusega lasketiirude rajamise võimalusega. Laskepaiga puhul ei ole vaja arvestust pidada laskmispäevade arvu ega laskmispäeval lastud laskude üle, samas peab laskepaiga rajamisel arvesse võtma laskepaiga asukohta, et milliseid meetmeid on vaja selles konkreetses asukohas laskepaiga rakendada, et lasketiiruga samaväärne ohutusatase saavutada ja säilitada. Laskepaik on ajutise iseloomuga, mistõttu nende rajamine on lihtsam ja vähem rahalist ressursi nõudev, sest eeltingimuseks on sobiva loodusliku reljeefi

olemasolu, mis täidab ohutusvallide ja kuulikindla seina ülesannet. Seetõttu laskepaiga rajamise nõuete kehtestamine eraldiseisvana on positiivse mõjuga, sest vähese kasutusega lasketiiru kõrval võimaldab korraldada ka laskevõistlusi ja tegeleda laskmisega seotud teenuste osutamisega majandustegevusena. Mõju ulatus on väike, sest ei ole oodatav, et kohe pärast eelnõukohase määrase jõustumist asuks paljud ettevõtjad selliseid laskepaiku rajama.

Eelnõu võib vähesel määral mõjutada konkurentsiolukorda laskmisteenuste turul. Vähese kasutusega lasketiirude rajamise võimalus võib mõnevõrra vähendada nende isikute hulka, kes kasutavad tavapäraseid lasketiire üksnes harrastuslikuks harjutamiseks. Samas ei ole vähese kasutusega lasketiirus lubatud osutada laskmisega seotud teenuseid majandustegevusena ega korraldada laskevõistlusi, mistõttu ei konkureeri need otseselt tavapärase, tasulist teenust osutavate, lasketiirudega. Pigem võib eeldada, et täiendavate laskmisvõimaluste loomine suurendab üldist huvi laskespordi ja laskmisharrastuse vastu ning avaldab seeläbi positiivset mõju relvade, laskemoona ja seotud teenuste turule tervikuna.

Väikeettevõtjate ja mittetulundusühingute jaoks leevendab mõju asjaolu, et suurem osa nõuetest kehtivad juba praegu ning eelnõuga nähakse ette üleminekuaeg nõuetega kohanemiseks.

5.4. Mõju valdkond IV: sotsiaalne, sealhulgas demograafiline mõju

Mõju sihtrühm I: lasketiirude või laskepaikade kasutajad

Eelnõul on positiivne mõju laskespordi harrastajatele, jahimeestele, relvaloa omanikele ning teistele isikutele, kes kasutavad lasketiire või laskepaiku laskmisharjutuste läbiviimiseks. Eelnõu täpsustab lasketiirude ja laskepaikade ohutusnõudeid, suurendab õigusselgust ning aitab tagada, et laskmistegevus toimub võimalikult ohututes tingimustes.

Positiivne mõju avaldub eelkõige selles, et paraneb laskmistegevuse ohutus ning väheneb õnnetusjuhtumite tekkimise risk. Täpsustatud nõuded lasketiirude ehituslikele lahendustele, ohualadele, kuulipüüdjatele, ohutusvallidele ning laskmise korraldamisele aitavad paremini kaitsta nii laskureid kui ka muid lasketiirudes ja laskepaikades viibivaid isikuid.

Täiendavalt loob eelnõu võimaluse rajada vähese kasutusega lasketiire piirkondadesse, kus lähimad olemasolevad lasketiirud või laskepaigad asuvad kasutajate elukohast märkimisväärsel kaugusel. See parandab laskmisharrastuse kättesaadavust ning võib vähendada laskmistegevusega seotud transpordikulu ja ajakulu. Mõju on eelkõige positiivne maapiirkondades ja hajaasustusega piirkondades, kus laskmisvõimaluste valik on piiratud.

Eelnõukohase määrasega täpsustatakse ka kinniste lasketiirude ventilatsiooninõudeid. Kui kehtiv regulatsioon näeb ette püssirohugaaside eemaldamise tulejoonelt, siis eelnõu kohaselt peab ventilatsioon tagama õhu liikumise tulejoonelt märkideala suunas. Muudatuse eesmärk on parandada püssirohugaaside, pliiiosakeste ja tolmu eemaldamist laskealalt ning vähendada nende sattumist laskurite hingamistsooni. Selle tulemusena väheneb pikaajalisest kokkupuutest

tulenev terviserisk nii laskuritele, instruktoritele kui ka teistele kinnises lasketiirus viibivatele isikutele.

Kuivõrd kinniseid lasketiire on Eestis suhteliselt vähe ning nende kasutajate arv moodustab väikese osa elanikkonnast, on mõju ulatus piiratud. Mõju tervisekaitsele on siiski positiivne ning ebasoodsaid mõjusid muudatusega ette näha ei ole.

Mõju ulatus sihtrühmale I on väike kuni keskmine ning mõju avaldub püsivalt kogu määrase kehtivuse ajal.

Mõju sihtrühm II: lasketiirude või laskepaikade läheduses elavad või viibivad isikud

Eelnõuga luuakse võimalus rajada vähese kasutusega lasketiire senisest paindlikumalt. Sellega võib kaasneda mõningane mõju lasketiirude läheduses elavatele või viibivatele inimestele eelkõige laskmisest tuleneva müra näol.

Võimalik mürahäiring puudutab eeskätt lahtiseid ja poolkinniseid vähese kasutusega lasketiire. Samas on selliste lasketiirude kasutamine rangelt piiratud. Vähese kasutusega lasketiirus võib aastas teha kuni 3000 lasku ja seda võib kasutada kuni 50 päeval aastas. Lisaks ei ole sellises lasketiirus lubatud korraldada laskevõistlusi ega osutada laskmisega seotud teenuseid majandustegevusena. Seetõttu on eeldatav kasutuskooormus ning sellest tulenev müra märkimisväärselt väiksem kui tavapärases lasketiirus.

Võimalike häiringute vähendamiseks sisaldab eelnõu mitmeid kaitsemeetmeid. Muu hulgas tuleb vähese kasutusega lasketiiru rajamisel arvestada konkreetse asukoha eripära, saada kohaliku omavalitsuse ja PPA nõusolek ning teatud juhtudel ka läheduses asuvate kinnistute omanike nõusolek. Samuti peavad lasketiiru ohutuslahendused ja kasutustingimused vastama määrides kehtestatud nõuetele. Need meetmed aitavad vähendada riski, et lasketiir rajatakse asukohta, kus selle tegevusega kaasneks ülemäärane häiring ümbruskonna elanikele.

Mürahäiringu mõju võib olla suurem juhul, kui lasketiir rajatakse asukohta, kus maastik või ehitised võimendavad laskmisest tekkivat heli. Selliste asjaoludega tuleb lasketiiru kavandamisel arvestada ning vajaduse korral rakendada täiendavaid müra vähendavaid meetmeid või valida lasketiirule sobivam asukoht.

Arvestades vähese kasutusega lasketiirude piiratud kasutuskooormust ning eelnõus ette nähtud kaitsemeetmeid, on mõju sihtrühmale II tervikuna väike.

Eelnõu mõju ei erine vanuse, soo, rahvuse, emakeele, usutunnistuse ega muude sotsiaal-demograafiliste tunnuste alusel. Reguleerimine kohaldub kõigile isikutele võrdselt.

Demograafiline mõju puudub.

5.5. Mõju valdkond V: mõju loodus- ja elukeskkonnale

Mõju sihtrühm: lasketiiru ja laskepaiga vahetusse lähedusse jääv elukeskkond (inimesed, linnud, loomad, taimed)

Eelnõu mõju loodus- ja elukeskkonnale on üldjuhul väike. Mõju võib avalduda eelkõige nende piirkondade vahetus läheduses, kuhu rajatakse uus laskepaik või vähese kasutusega lasketiir.

Laskepaikade ja vähese kasutusega lasketiirude rajamisel kasutatakse valdavalt looduslikult sobivaid alasid või olemasolevaid ehitisi ja rajatisi, näiteks endisi karjääre, järsu reljeefiga alasid või kasutuseta hooneid. Selline lähenemine vähendab vajadust ulatuslike ehitustööde ja maastikumuutuste järele ning aitab piirata tegevuse mõju ümbritsevale keskkonnale.

Lasketiiru või laskepaiga asukoha valikul tuleb arvestada looduskaitsete piirangutega. Lasketiiru või laskepaika ei ole põhjendatud rajada kohta, kus see võiks kahjustada kaitstavaid loodusobjekte, sealhulgas kaitsealuseid taimeliike, loomaliike või nende elupaiku. Samuti tuleb arvestada teiste looduskeskkonna eripäradega ning vajaduse korral rakendada meetmeid võimaliku keskkonnamõju vähendamiseks. Seetõttu on võimalik suurem osa võimalikke keskkonnariske juba planeerimis- ja rajamisetapis ennetada.

Positiivne keskkonnamõju avaldub ka selles, et eelnõu täpsustab lasketiirude ja laskepaikade ohutusnõudeid, sealhulgas kuulide püüdmise ja laskealade ohutu kujundamisega seotud nõudeid. Nõuetekohased kuulipüüdjad, tagavallid, külgvallid ja muud ohutusrajatised aitavad vähendada võimalust, et kuulid või nende fragmendid satuvad kontrollimatult ümbritsevasse keskkonda.

Võimalik negatiivne mõju on seotud eelkõige laskmistegevusest tuleneva müraga. Lahtistest ja poolkinnistest lasketiirudest ning laskepaikadest levib laskmise ajal müra, mis võib häirida läheduses viibivaid inimesi ning mõjutada piirkonnas elavaid loomi ja linde. Mõju ulatus sõltub muu hulgas maastikust, laskesuunast, kasutatavatest relvadest ja laskesagedusest.

Vähese kasutusega lasketiirude puhul on müra mõju siiski piiratud, kuna nende kasutamine on rangelt reguleeritud. Sellises lasketiirus võib aastas teha kuni 3000 lasku ning seda võib kasutada kuni 50 päeval aastas. Lisaks ei ole sellises lasketiirus lubatud korraldada laskevõistlusi ega osutada laskmisega seotud teenuseid majandustegevusena. Seetõttu on eeldatav kasutuskooormus ning sellest tulenev keskkonnamõju märkimisväärselt väiksem kui tavapärastel intensiivselt kasutatavatel lasketiirudel.

Keskkonnamõju aitab vähendada ka nõue arvestada lasketiiru või laskepaiga rajamisel konkreetse asukoha eripäraga. Näiteks võib looduslik reljeef aidata piirata nii müra levikut kui ka kuulide võimalikku sattumist väljapoole laskeala. Vajaduse korral on võimalik rakendada täiendavaid meetmeid, näiteks valida sobivam laskesuund või kasutada muid müra vähendavaid lahendusi.

Kokkuvõttes on eelnõu mõju loodus- ja elukeskkonnale väike. Võimalikud ebasoodsad mõjud on peamiselt seotud laskmistegevusest tekkiva müraga, kuid nende avaldumise tõenäosust ja ulatust aitavad oluliselt vähendada eelnõus sätestatud ohutusnõuded, vähese kasutusega lasketiirude kasutuspiirangud ning asukoha valikul arvestatavad keskkonnatingimused. Positiivse mõjuna aitab eelnõu tagada, et laskmistegevus toimub senisest paremini kontrollitud ja ohutumas keskkonnas.

5.6. Mõju valdkond VI: mõju regionaalarengule

Mõju sihtrühm: Eesti elanikud

Eelnõu mõju regionaalarengule on väike, kuid positiivne. Mõju avaldub peamiselt vähese kasutusega lasketiirude rajamise võimaluse loomise kaudu. Uus regulatsioon võimaldab rajada lasketiire piirkondadesse, kus elanike arv on väike ning kus tavapärase, majandustegevuseks mõeldud lasketiiru rajamine ei oleks majanduslikult põhjendatud või otstarbekas.

Paljud olemasolevad lasketiirud paiknevad suuremate linnade ja asulate läheduses. Seetõttu võib maapiirkondades elavatel inimestel olla vaja läbida märkimisväärne vahemaa selleks, et osaleda laskespordis, harjutada jahipidamiseks vajalikke oskusi või säilitada relvakäsitsemisoskust. Vähese kasutusega lasketiirude regulatsioon parandab sellistes piirkondades laskmisharrastuse kättesaadavust ning vähendab vajadust teha selleks pikki sõite teistesse omavalitsustesse või maakondadesse.

Positiivne mõju võib avalduda eelkõige hajaasustusega piirkondades, kus olemasolevad võimalused laskmisharrastusega tegelemiseks on piiratud. Seeläbi aitab regulatsioon vähendada piirkondlikku ebavõrdsust laskespordiga ja muu laskmistegevusega tegelemise võimalustes. Samuti loob see kohalikele kogukondadele täiendava võimaluse harrastus- ja sporditegevuse korraldamiseks piirkondades, kus vastav taristu seni puudub.

Vähese kasutusega lasketiirude rajamise võimalus võib soodustada ka olemasolevate, kasutuseta või vähese kasutusega alade ja ehitiste otstarbekat kasutamist. Näiteks võib lasketiiru rajada endisesse karjääri või muule sobivale alale, kus looduslik reljeef võimaldab ohutusnõudeid täita ilma ulatuslike ehitustöödeta. See omakorda võib vähendada rajamiskulusid ning muuta laskmisvõimaluste loomise väiksemates piirkondades realistlikumaks.

Samas ei ole vähese kasutusega lasketiirud ette nähtud majandustegevuseks ning neis ei või osutada laskmisega seotud teenuseid ega korraldada laskevõistlusi. Seetõttu ei ole alust eeldada olulist mõju kohaliku ettevõtluse arengule ega maksutuludele. Samuti ei kaasne selliste lasketiirude rajamisega üldjuhul uute töökohtade loomist. Mõju tööhõivele on seetõttu olematu või väga väike.

Arvestades, et vähese kasutusega lasketiirude rajamine on vabatahtlik ning nende eeldatav arv jääb tõenäoliselt tagasihoidlikuks, on mõju ulatus regionaalarengule väike. Mõju avaldub järk-

järgult ning üksnes nendes piirkondades, kus tekib tegelik huvi ja vajadus selliste lasketiirude rajamiseks. Kokkuvõttes on mõju regionaalarengule positiivne, kuid piiratud ulatusega.

Järeldus mõju olulisuse kohta

Eelnõul on mõju eelkõige lasketiirude ja laskepaikade omanikele, valdajatele, laskespordiorganisatsioonidele, teenistusrelvi käitlevatele asutustele, lasketiirude kasutajatele ning nende lähiümbruses elavatele inimestele. Kaudselt mõjutab eelnõu kogu ühiskonda, kuna puudutab tulirelvade ja harjutusrelvade kasutamise ohutust ning avaliku turvalisuse tagamist.

Eelnõu peamine eesmärk on ajakohastada lasketiirude ja laskepaikade ohutusnõudeid, suurendada õigusselgust ning viia regulatsioon kooskõlla relvaseaduses viimastel aastatel tehtud muudatustega ja relvade kasutamise praktikaga. Võrreldes kehtiva regulatsiooniga täpsustatakse mitmeid nõudeid, kõrvaldatakse tõlgendamisraskusi ning luuakse uusi regulatiivseid lahendusi, sealhulgas vähese kasutusega lasketiiru ja laskepaiga regulatsioon ning vähem kahjustavate harjutusrelvade kasutamise ohutusnõuded.

Eelnõu kõige olulisem positiivne mõju avaldub avaliku turvalisuse suurenemises. Täpsemad tehnilised ja korralduslikud nõuded vähendavad relvade kasutamisega seotud õnnetuste, vigastuste ning varakahju tekkimise ohtu. Samuti parandavad muudatused lasketiirude ja laskepaikade kasutajate tervisekaitset, eelkõige kinniste lasketiirude ventilatsiooninõuete täpsustamise kaudu. Positiivne mõju avaldub ka selles, et lasketiirude ja laskepaikade kasutamisega seotud vastutusjaotus muutub selgemaks ning järelevalve teostamine lihtsamaks.

Riigi julgeolekule avaldub eelnõu mõju kaudselt. Vähese kasutusega lasketiirude rajamise võimalus parandab relvaomanike, jahimeeste, laskespordiga tegelevate isikute ning reservväelaste võimalusi oma oskuste harjutamiseks ja säilitamiseks piirkondades, kus olemasolevad laskmisvõimalused on piiratud. Eelnõu ei muuda relvalubade väljastamise, relvade omamise ega relvade kasutamise õiguse aluseid, mistõttu ei kaasne sellega julgeolekuriske. Mõju välissuhetele puudub.

Eelnõuga kaasneb mõningane täiendav halduskoormus lasketiirude ja laskepaikade omanikele, valdajatele ning töökoormus teenistusrelvi käitlevatele asutustele. Täiendav haldus- või töökoormus on seotud eelkõige lasketiirude ja laskepaikade enesekontrolli korraldamise, dokumenteerimise ning mõnel juhul ka vähese kasutusega lasketiirude kasutusandmete arvestamisega. Tegemist on siiski piiratud mahuga kohustustega, mis ei eelda uute töökohtade loomist ega olulist töökorralduse muutmist. Suurem osa kohustustest on ühekordsed või täidetakse regulaarselt harva.

Majanduslik mõju avaldub peamiselt nende lasketiirude ja laskepaikade puhul, kus uute nõuete täitmiseks tuleb teha täiendavaid investeeringuid kuulipüüdjatesse, ohutusvallidesse, kuulikindlatesse rajatistesse või muudesse ohutusmeetmetesse. Samas vastab valdav osa olemasolevatest lasketiirudest juba praegu kehtivatele või neile sisult sarnastele nõuetele. Seetõttu on eeldatav, et suuremahuliste investeeringute vajadus esineb üksikutel juhtudel.

Negatiivse mõju leevendamiseks nähakse eelnõuga ette üleminekuperiood, mis võimaldab vajalikud tegevused planeerida tavapärase eelarve- ja investeerimistsükli raames.

Mõju ettevõtluskeskkonnale on kokkuvõttes pigem positiivne. Kuigi eelnõu sätestab mõningaid täiendavaid kohustusi, suurendab see samal ajal õigusselgust ning loob ühtsed reeglid nii eraõiguslikele lasketiirudele kui ka teenistusrelvi käitlevate asutuste lasketiirudele. Vähese kasutusega lasketiiru regulatsioon võimaldab rajada laskmiskohti ka piirkondades, kus tavapärase lasketiiru rajamine ei oleks majanduslikult otstarbekas. Sellised lasketiirud ei konkureeri otseselt majandustegevusena tegutsevate lasketiirudega, sest neis ei ole lubatud osutada laskmisega seotud teenuseid ega korraldada laskevõistlusi.

Sotsiaalne mõju on valdavalt positiivne. Eelnõu parandab laskespordi harrastajate, jahimeeste ja relvaloa omanike võimalusi tegeleda oma hobiga ohututes tingimustes ning suurendab laskmisvõimaluste regionaalset kättesaadavust. Samas võib vähese kasutusega lasketiirude rajamisega kaasneda lokaalne mürahäiring lähiümbruse elanikele. Selle mõju vähendamiseks nähakse ette mitmed ohutus- ja kooskõlastusmeetmed ning vähese kasutusega lasketiirude kasutuskooormus on rangelt piiratud.

Mõju loodus- ja elukeskkonnale on väike. Võimalikud ebasoodsad mõjud on seotud peamiselt laskmistevõimalusest tuleneva müraga ning laskemoona kasutamisest tulenevate jääkidega. Samas on nende mõjude ulatus piiratud, kuna laskepaikade ja vähese kasutusega lasketiirude kasutuskooormus on väike ning eelnõuga täpsustatakse mitmeid keskkonda ja ohutust kaitsvad nõuded. Positiivse mõjuna aitab eelnõu parandada kuulide püüdmise ja laskealade ohutuse lahendusi, mis vähendab potentsiaalset keskkonnariski.

Mõju regionaalarengule on väike, kuid positiivne. Eelkõige võib mõju avalduda hajaasustusega piirkondades, kus praegu puuduvad mõistlikul kaugusel lasketiirud või laskepaigad. Vähese kasutusega lasketiirude rajamise võimalus aitab parandada piirkondlikku ligipääsu laskmisharrastusele, ilma et sellega kaasneks vajadus rajada täismahus kommertsasketiir.

Kokkuvõttes on eelnõu mõju valdavalt positiivne ning selle eesmärkide saavutamiseks vajalik ja proportsionaalne. Eelnõuga kaasnevad mõningad kohanemis- ja investeerimiskulud ning vähene täiendav halduskooormus, kuid need on üldjuhul ühekordsed või piiratud mahuga ning tasakaalustatud avaliku turvalisuse, õigusselguse ja tervisekaitse paranemisega. Arvestades mõju ulatust, sagedust, mõjutatud isikute ringi ning eeldatavaid kulusid ja kasu, võib eelnõu üldmõju hinnata **keskmiseks**. Enamik mõjudest on pikaajalised ja positiivsed ning avalduvad kogu määrase kehtivusaja jooksul.

6. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõu rakendamisega võib nii teenistusrelvi käitlevatele asutustele kui ka eralasketiirude ja laskepaikade pidajatele kaasneda täiendav aja- ja rahakulu, sest võib olla vaja olemasolevaid rajatise kohandada, et tagada nende vastavus uutele nõuetele.

Eelnõu ettevalmistamisel uuriti teenistusrelvi käitlevatelt asutustelt nende kasutuses olevatele lasketiirudele ja laskepaikadele kehtivate nõuete kohta. . Tagasiside põhjal vastavad pea kõigi teenistusrelvi käitlevate asutuste lasketiirud ja laskepaigad määrusega nr 12 eralasketiirudele kehtestatud nõuetele. Sellest tulenevalt ei ole oodata ulatuslikke ümberkorraldusi ega suuremahulisi investeeringuid. Samas võib üksikutes lasketiirudes ja laskepaikades olla vajalik teha täiendavaid parandusi, eelkõige seoses kuulipüüdjate, tagavallide, külgvallide, kuulikindlate konstruktsioonide või muude ohutuslahenduste nõuetele vastavaks viimisega.

Vajalike kulude suurust ei ole võimalik täpselt prognoosida, kuna see sõltub konkreetse lasketiiru või laskepaiga olemasolevast olukorrast, tuvastatud puudustest ning valitud tehnilistest lahendustest ja ehitusmaterjalidest. Kulud kaetakse asjaomaste asutuste eelarvetest.

Lisaks võivad eelnõu rakendamisega kaasneda piiratud ulatuses halduslikud kulud. Näiteks tuleb teenistusrelvi käitlevatel asutustel kehtestada asutusesisene kord, milles määratakse laskmist läbiviiva isiku määramise põhimõtted ning vajaduse korral ajakohastada olemasolevaid juhendeid, ohutusreegleid ja sisekorraeeskirju. Tegemist on ühekordsete tegevustega, mis ei eelda ulatuslikke ressursse ega too kaasa märkimisväärset lisakoormust.

Eelnõuga nähakse nii teenistusrelvi käitlevatele asutustele kui ka eraõiguslikele lasketiirudele ja laskepaikadele ette kohustus korraldada lasketiiru või laskepaiga perioodiline kontroll ning dokumenteerida kontrolli tulemused. Kuigi sellega kaasneb teatav täiendav halduskoormus, on tegemist tegevusega, mis aitab ennetavalt avastada ohutusnõuete rikkumisi ning vältida hilisemaid suuremaid kulutusi või võimalikke õnnetusjuhtumeid. Arvestades kontrollide vähest sagedust ja mõjutatud objektide arvu, on lisanduv halduskoormus väike.

Kõige suurem võimalik kulu puudutab lahtiste ja poolkinniste lasketiirude ning laskepaikade nõuetele vastavaks viimist, kuna võrreldes kehtiva regulatsiooniga täpsustatakse ja osaliselt karmistatakse nende ohutuslahendustele esitatavaid nõudeid. Samas säilib nõuete täitmisel märkimisväärne paindlikkus, võimaldades valida konkreetsele asukohale ja kasutusotstarbele sobivaimad tehnilised lahendused. See aitab vältida põhjendamatuid kulutusi ning võimaldab saavutada nõutud ohutustaseme erinevate meetmete kombinatsiooniga.

Kulude mõju vähendab eelnõus ette nähtud üleminekuperiood, mille jooksul saavad lasketiirude ja laskepaikade pidajad vajaduse korral planeerida vajalikud investeeringud oma tavapärasesse eelarve- ja tegevuskavasse. Seetõttu ei teki vajadust teha suuremahulisi kulutusi lühikese aja jooksul.

Eelnõu rakendamisega ei kaasne vajadust luua uusi ametikohti riigi- ega kohaliku omavalitsuse asutustes. Samuti ei kaasne eelnõu rakendamisega otsest tulu riigieelarvesse. Kaudse positiivse mõjuna võib eeldada, et ohutusnõuete täpsustumine ja ühtlustumine aitab vähendada õnnetusjuhtumite riski ning nendega seotud võimalikke kulusid nii lasketiirude pidajatele kui ka avalikule sektorile.

Määruse rakendamisega tulu riigieelarvesse ei kaasne.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Lasketiirude ja laskepaikade omanikele on antud siiski üleminekuaeg kuni 31. juulini 2027 oma lasketiiru või laskepaiga eelnõukohase määruse nõuetega vastavusse viimiseks. Teenistusrelvi käitlevatele asutustele antakse üleminekuaega 31. jaanuarini 2027, mil neil peab olema määratud asutuses laskmist läbiviivaks isikuks ametnik või töötaja ning kehtestatud teenistusrelvi käitleva asutuse laskmist läbiviiva isiku määramise täpsemad tingimused ja kord.

8. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi kaudu koostöölastamiseks Justiits- ja Digiministeeriumile, Kaitseministeeriumile, Kliimaministeeriumile ja Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Kaitsepolitseiametile, Politsei- ja Piirivalveametile, Päästeametile, Sisekaitseakadeemiale, Eesti Laskurliidule, Eesti Jahispordi Liidule, Eesti Jahimeeste Seltsile, Eesti Laskesuusatamise Föderatsioonile, Eesti Practical-laskmise Ühingule, Eesti Relvaomanike Liidule, Eesti Reservväelaste Laskespordiliidule ja IDPA Eesti Ühendusele.